

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztési munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Megint ígérnek.

Budapest, augusztus 12.

Az ígérgetésben nagy mester Bécs. Ősrégi szokás, hogy valahányszor bajba került az összbirodalom, félni és óvakodni kellett a rabbilincsektől, jött egy ígérlet s azzal elcsitult minden. Szegény magyar nemzet a legridegebb visszautasítást, a legpökhendibb negligálást szokta meg onnan, a császári udvar tájékaról. S azért, ha enyhébb szellők fujdogáltak, ha némi jóakaró készség váltotta föl a nyers dacot, mindjárt meghatódott, rózsás színben látta a világot s abbahagyta a renitenskedést.

Régi uzus ez, hiszen már kétszáz évvel ezelőtti kurucz költészet is igaz lélekkel tanácsolta a magyar nemzetnek, hogy ne higgyen a németnek. És régi bűnünk, hogy nem fogadtuk meg ezt a jó tanácsot, nem okultunk a százados tapasztalatból, hanem becsületes, ostoba jóhiszeműséggel mindig újra hittünk és újra csalódtunk.

Aehrenthal Lexa Lajos ur, Magyarország jelenlegi külügyminisztere, úgy látszik elsajátította elődjei bölcsességét s hamarosan megtanulta, hogy a fülemilét nem dobbal, hanem szép, csalogató füttyülőszóval fogják.

Közeledik a delegáció újabb ülészaka. A koalíció uralomra jutása óta a harmadik. A két első delegáció —

bár a közösügyes rendszer megszüntését sürgető negyvennyolczasok alkotják a bizottságot kiküldő parlament többségét — mindkét ízben békésen megszavazta a tőle követelt milliákat. Megadta a kért tömértelen pénzt svarczgelb ágyura, németül komandirozott katonára, magyargyűlölő czopfos diplomaták fizetésére. Az ország nem lelkesedett ezért az áldozatkészségért, de türe. Várta, hogy mi lesz? A régi negyedszázados hatvanhetes rendszer összeroppanása, a negyvennyolczas eszmék nagy reneszánsza reményeket érlett a lelkekben. Az új áramlat hátha új irányt, új levegőt hoz a megdohosodott közös intézményekbe? Várjunk! Átalakulások nem történnek egyszerre, átmenet nélkül. Türelem! Türelem!

Azóta azonban elmúlt több mint egy esztendő és nem történt semmi változás. A hadsereg maradt névleg közös, a valóságban osztrák. A diplomácia czopfja semmivel sem lett rövidebb, magyargyűlölő rosszakarata mivel sem enyhült. Gyűlt, gyűlt az emberekben országszerte a csalódás és a keserűség. Most pedig veszedelmesen közelednek újra a delegációk. Ujra milliákat kell megszavazni a svarczgelb ágyura, a magyar nyelvet nem is ismerő diplomaták fizetésére. Azok után, hogy a koalíció új rezsimit, nemzeti uralmat, régi sérelmek reparálását ígérte, lesz-e

elég bátorság a delegációban arra, hogy ezt megtegye? És a függetlenségi párt, amelyiknek szava döntő súlylyal esik latba, kapható lesz-e arra, hogy a negyvennyolczas nagy elvek, a függetlenségi s nemzeti eszmék megcsufolását így megszavazza?

Ilyen nehézségek között Aehrenthal Lexa Lajos, aki mint külügyminiszter s a császári ház minisztere a közös kormányzat feje s az összmonarchia mandatariausa, a régi módszerhez nyult. Suggestív sajtóközlemények egyre-másra jelennek meg a külügyminiszter ur ő exellenciája ígéreteitől súlyosan tulterhelve. Tavaly nyáron, amikor a függetlenségi párt égisze alatt a delegációk először szavazták meg a közösügyes költségvetést, a magyar delegáció bizonyos kényes szeméremérzéssel határozatot hozott szigorú követelésekkel. Követelte ez a határozat, hogy a követések és konzulátusok ormán az osztrák czimer mellett, a magyar czimer, magyar zászló is helyet találjon, hogy a követéseknek a magyar törvények hiteles példányai is meglegyenek, hogy a követéseknek több magyar hivatalnokot alkalmazzanak, hogy a közös külügyi hatóságok magyar hatóságokkal magyar nyelven levelezzenek. Követelte továbbá a múlt nyári delegáció azt is, hogy a diplomáciai vizsgálat tárgyai között a magyar közjog is ott szerepeljen.

Naplementekor.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

(Utánnomlás illos.)

Mikor hazamegyek néha a pátriámba, fölkeresem sorjába azokat a helyeket, ahol gyermekkoromban tartózkodtam a legszivesebben és itt, erdőn-bokron áthatolva, miután bejártam a szőlőket is, eljutok a parkba. A nyugalmazott vármegyei iktató valamikor sokat vitatkozott ottan a városi adónyilvántartóval, hogy kinek a fia viszi többre, továbbá — magukról is szólva — melyikük az előkelőbb? Lévén a vármegye mindenkor előbbreváló, az iktató nem hagyja a maga jussát és sorba vonultatja fel az őseit, akiket régi panamába keverni sem árt, amennyiben IV. Béláig visszafelé haladva az őssékel, immár szelid mosolygással fogadják az utódok a lökötési emlékeket.

Az adónyilvántartó rácz ember, de az ő nyugdíja nagyobb, sőt aránylag ő a rangidősebb, jóllehet irnokválasztásoknál a város kölcsönkéri elnöknek az alispánt.

— A fiam, mondja, csak most huszonnégy éves és már megkeresi a maga kenyerét. Azt hiszem, őszire bejut a Nemzeti Színházba, a kritika minden lépéséről beszámol. Igen, a fiam!

Erre torkára szalad az iktatónak a pipafüst, maga az öreg hirtelen megharagszik az arrafelé dágubáló gyerekekre, fenyegeti is őket a botjával.

— Megint kutyálkodtok, hé! Leütem a derekatokat, ha ide jöttök.

— Nagy boldogság, higgye el, kolléga ur,

ha az embernek ilyen törekvő jó fia van. Az a legnagyobb boldogság, ha egyáltalában van fia. Az ősök? Eh, én is elő tudnám őket keresni, a Klenkovicokról sok legenda szól, de mi hasznom belőle! Az én nevem a gyereken folytatódik és ez a fő.

Mondom, hogy kellemetlenné válik a dohány, egyszerre marni kezdi az iktató torkát, jóllehet olyan tájtékpipa a tajkékipája, hogy az árvaszéki elnök hagyatékában sem találhat különbet. Pedig az csinos kis gyűjtemény volt!

Egy pillanatig tart csak az egész, aztán kigyulad a tekintete, szinte megnő egy fejjel.

— Azért a vármegye csak vármegye!

Hát jól van, ha ezzel megvigasztalódik a lélek, kinek mi köze hozzá. De hogy mi megy végbe ott belül, az is más kérdés és legkevésbé illetékes annak megértésére egy nyugalmazott földadónyilvántartó.

Az idén már nem találtam ott az iktatót, künn akadtam rá a temetőben. Egyszerű dobocska mellett fakereszt jelezte a nyugó helyét, jó messzire a kriptáktól, amelyek hivalkodva meregették obeliszkjeiket a tavaszi lilás alkonypirban. Társa a vitatkozásokban is künn fekszik már a város másik részén.

Hogy elvégeztem ezt a köteles látogatásomat, mentem tovább. Még a kaput sem kerestem, mert hogy egyenesen fekszik amarra a vasuti állomás, azonkívül át is lehet vergődni a gazon, meg a falon.

A falu, ahol olyan pompásan lehet nyáron álmedozni a nagy diófák alatt, csodálkozva fogadott, mintha kérdezte volna, hogy mit keres itt ez a sima fejű ember? Járt, járt már itt, bólogattak az akácok, sima volt akkor is

a feje, de feketén fényes. A lelkében sem gyűllemlettek meg a ráncok.

Hiszen éppen azokat megyek kisimitani az én szép asszonyomhoz. Annak ragyogó a haja, szelid a tekintete, sima a kezefogása, gyöngéd a hangja. Az a ragyogó haj — igaz is, ni — tiszta ezüst, vakítóan fehér. És oh, istenem, milyen fiatal, egészen ifjú, mellettem?

Ha el tudnám mondani a naplementét úgy, ahogy ő elmondta, milyen csodás stilművészsé válnék egyszerre! De talán még se, mert ki tudja hiven megrögzíteni a kifejezéseket követő zöngést, a dallamos muzsikát?

Az uton gyalog mentem be, de az emberek már nem csodálkoztak rajtam. Nem is láttam embereket az állomást kivéve, ahol egy álmos szemű altiszt támaszkodott a lámpakaróhoz. Az utcán senki. A verebek rémülten rebbentek föl, nincsenek hozzászokva, hogy háborgassa őket valaki. Ez a madárgeneráció már úgy nőit föl, hogy külön falut alkot a faluban s holtra rémül egy ember láttán.

Az utca sara letaposatlan, — talán ez a legszomorubb. Isten tudja, mióta szárad, nedvesedik, aztán megint szárad tovább a hajdani sár, amiből elvisz finom por alakjában egy keveset a szél s visszahozza más faluból a régi helyre. Mintha számon kérné valaki, vagy egyáltalán föltűnnék a hiánya!

Aztán, nagy csodálkozások után beszél az én ezüsthaju szép asszonyom.

— Gyalog jött be? Persze, persze, hol is vannak a kocsik, hát még a lovak! Elmentek mind a nagy népvándorlással, azokkal, akik új hazát keresnek, mintha nem volna eléggé új ez a miénk is. Itt élek, innen figyelem a fordulatait, de már benne lenni nem szeretnék.

Igy felsorolva is látható, hogy ezek a követelések magyar közjogi szempontból a követelések minimumát tartalmazták s mivel sem terjedtek túl a legszégyenletesebb s legégetőbb sérelmek orvoslásának körén kívül.

Mégis mi történt?

Elmult egy esztendő s a külügyi kormányzat semmit sem tett az iránt, hogy a magyar delegáció utasításának eleget tegyen. Ellenben most, hogy újra közelednek a delegációk, új milliók kellenek, előáll Aehrenthal Lexa Lajos ur és kegyeskedik megígérni, hogy amit a magyar delegáció több mint egy éve követelt, azt részben, de nem egészben megadja — talán. Nem bizonyosan, csak talán s egy egész év mulva azután, hogy a magyar delegáció, mely irányadó hatósága minden közöstudott szervezetnek, követelt.

Szánalmasan rövidlátók, vagy hihetlentül elbizakodottak ezek az urak.

Hát azt hiszik, hogy a magyar nemzet annyira rövidlátó, hogy annyi tapasztalat, annyi keserű élmény után nem okult, hanem még mindig fölül az ő hazugság-ígéreteiknek? Azt hiszik, hogy a magyar nemzet nem mulasztásnak fogja látni azt, hogy imperatív akarát-megnyilatkozását ennyi ideig elhanyagolták, hanem a mérsékelt nyájaskodásra és perfid ígéretekre egyszerre beadja a derekát s dicsérni fogja Aehrenthal Lexa Lajost, aki egy esztendő múltán fog ahhoz, hogy egy kissé megbiztasson bennünket?

A magyar nemzet s a magyar alkotmányos tényezők hihetetlen lebecsülését jelenti ez a merészség, Bécs évszázados, szemérmetlenül hazudó politikájának ujja éledése. A magyar alkotmányos tényezőkben azonban remélhetőleg lesz annyi belátás és jellemzilárság, hogy a külügyminiszter átlátszóan perfid taktikáját

visszautasítják. Elvégre Bécsnek is meg kell egyszer győzni arról, hogy a hazudozások és ígérgetések aranyjezi napjainak is vége szakad egyszer.

Most már csak tényeknek s nem ígéreteknek hisz a magyar nemzet. Szigorú és becstületes tényeknek!

Budapest, augusztus 12.

A kvóta és a bank. A képviselőház pénzügyi bizottságának egyik tagja nyilatkozik a bécsi *N. Fr. Pr.* mai estilapjában a kiegyezés, a kvóta és a bank-ügy közötti összefüggésről. A kvótáról kimondja, hogy annak megállapítását a törvény olyan pontosan írja elő, hogy abba a kormány bele sem szólhat, a kiegyezéssel való junktimról pedig az a véleménye, hogy ez már magában véve is alkalmas az egész kiegyezés visszautasítására. A bankszabadalom kérdésében utal arra, hogy a jegybank csak a jövő esztendő folyamán lesz köteles a szabadalom megújítását kérni, ennek tárgyalása tehát már abba az időbe fog esni, amikor a mostani kormány átmeneti feladatait befejezve már nem is lesz abban a helyzetben, hogy vele foglalkozzék.

A haditengerészek létszámának emelése. Egy bécsi lap értesülése szerint a haditengerészek létszámát 4000 emberrel emelik. Minthogy a haditengerészetnél a szolgálati idő négy esztendő, ezzel a számmal tehát négy év leteltével 16.000 emberre fog rugni a létszám. Jelenleg 10.700 a békelétszám. A szükséges emberanyagot a közös gyalogyságtól fogják a tengerészethez áthelyezni. A létszámelés azért vált szükségessé, mert most készülnek el az új 14.000 tonnás hadihajók, amelyeknek elsőjét, a *Ferdinand Maxot*, ez év végén szerelik fel. Szakítani kellett továbbá a redukált legénység rendszerével is, mely az emberanyag munkabeli túlterhelésével járt eddig. Emelni fogják az altisztek létszámát is. Az új nagy csatahajók 1911-ben lesznek mind harcalképes állapotban.

A nagykirályi mandátum. Nagykirályból táviratozzák: A gróf *Károlyi István* halálával megüresedett nagykirály-kerületi mandátum időközi választás útján való betöltésének megállapítására

— A magyar átok . . .

— Az, semmi más. De az átok nem csupán embereket fog meg, hozzátapad az a földekhez is. Elégtételnek ugyan nem elégtétel, azért mégis könnyebbé válik a lélegzettel figyelem, mint pusztulnak a vagyonok tovább. A parvenü összeharagsolja, sok esetben már a fia ad tul rajta, legföljebb az unokája. Megértem már mind a két fajtát. Ezzel azonban nem segítünk a mieinken, azok oda vannak és nem támadnak föl. A naplemente után hamar itt az éjjel.

Tudja-e, mi ami jelenlegi vármegyei arisztokráziánk, nemességünk? Semmi. Egy történelmi nevet nem talál közöttük, de ráakadhat a neveikre, ha lapozgat a familiáris irataink között. Ki botos ispán volt, ki kasznár, még jó ha nem juhász. Régi zászlósuraink, akik saját jobbágy-ezredeikkel indultak háboruba, távolról sem voltak olyan gögösök, mint a jelenkor arisztokratái. A kis pálinkás zsidó büszke predikátumára és igaza is van, hiszen él talán még pár száz évet ez a nemzet — ha ugyan él — s az akkori utódoknak lesz kire hivatkoznunk. Nem az osztálygóg maradványa ez bennem, csupán fölháborodott afölött, hogy az osztálygóg most tozódik legjobban s hozzá ott, ahol szerényen kellene meghuzódnia.

Nézzem körül a mi maroknyi vármegyénkben, elmondom sorjába, hogy mivel foglalkoznak az ugynevezett történelmi nemeseink. A tengődő aggokról nem beszélek, azok szerencsések lesznek, ha megfordíthatják koporsójuk fedelén a czimert, mert elvégezték. De vegyük a többit. Az utolsó Noszlopy irodatiszt az ármentesítő társulatnál. A régi jó barátok révén csak ennyire jutott, de ezzel is meg van elégedve, hiszen a régi keretek leomlásával beleéli magát az ember az ujba is. Azt beszéli róla mindenki, hogy gögös, megközelíthetetlen. Bolond beszéd. Hát a koldus nem lehet gögös?

Szatmár vármegye központi választmánya csütörtökön, e hó 15-én délelőtt 11 órakor *Ilosvay Aladár* alispán elnöklété alatt a vármegyei ház disztermében ülést tart.

Tót izgatás. *Trencsénben*, ahol ujabban több nagyobb gyári vállalat létesült, a munkások számának szaporodásával a szocialista mozgalom egyre terjed. Mint a *Távirati Iroda* jelenti, *Gramantik*, trencsényi kórházi segédlelkész mozgalmat indított a *keresztény-szocialdemokrata* egyesület megalakítására. A mozgalomhoz több néppárti képviselő és számos római katolikus lelkes csatlakozott. Tegnap szervező gyűlést tartottak Trencsénben a keresztény-szocialdemokraták és ugyancsak tegnap tartották meg szervező gyűlést a nemzetközi szocialisták is. A megindult szocialista mozgalom előhírnökei az általános választói jogért megindítandó harcra készülnek. A Felvidék magyarságát éberségre intik ezek a mozgalomok, nehogy a szocializmus ürügye alatt a hiszékeny nép a tót nemzetiségi agitáció prédája legyen. A tót nemzetiségiek különben Turóc-, Árva- és Liptóme gyében fejtenek ki nagy tevékenységet. Vezérlő férfiak nyáron a Trencsénhez közel levő *Luhacsovic* morvaországi fürdőben tartózkodnak, hol állandó érintkezésben vannak a cseh és morva politikusokkal. Az együttműködés érdekében a felvidéki tótok a csehek és morvák segítségével részvénytársaságot alakítottak 300.000 korona alapítókéval *Luhacsovic* fürdőben létesítendő tót otthon érdekében s ebben tót színházat, népkönyvtárt és szállót akarnak berendezni. A szállóban tanítók és diákok ingyen lakást és más kedvezést fognak élvezni a fürdőúrad alatt. Ezek a dolgok a legerősebb czáfolatai a tót nemzetiségi politikusok állításainak, hogy ők hivei a magyar állameszmének és távol állanak minden, az országon kívül való, a haza egységét veszedelembe sodró politikai mozgalomtól. A papság — úgy látszik — még mindig igen élénk részt vesz a tót nemzetiségi izgatásban. *Rajner* Lajos czimzetes püspök, érseki vikárius két papot volt kénytelen megrendszabályozni a minap. — *Novák* József szakolczai káplánt nemzetiségi izgatás miatt áthelyezték Podolinba. — *Zadovszky* József máriavölgyi (pozsonymegyei) plébánost pedig fölszólította a vikárius, hogy félév alatt hagyja

Okvetlenül beavasson mindenkit egyszerű mondhatnám szegényes életmódjába?

Bobday utbiztos, nyilván azért, hogy ne legyen kénytelen állandóan a kíváncsi emberi tekintetek előtt élni s hogy ott bujkáljon a szabad természetben, ahol kopófalával járt azelőtt.

Ő csak nyáron ur. Senkisémet tudja, merre van, de eltűnik hetekre, s mikor hazajön, ki van fosztva mindenéből. Ősszel jó sokáig, amíg rendbe hozza azt a gyöngye pénzügyi egyensúlyt, abból él, amit maga ló. Tudja-e kis fiam, hogy mit jelent az, mikor az ember visszatér a hajdani nomád élethez és önmaga szerzi be egyetlen megmaradt kincsével, puskájával a konyhára valót?

László Samu írnok a vármegyén, Gyoroki Lőrincz vitte legtöbbre, mert ügyvéd, de csak úgy immel-ámmal folytatja a mesterségét. A hivatalok tele vannak velük, a kötelességet pontosan ellátja mindegyik, de sehol semmi magasabbra törő ambíció, életkedv. Hiányzik belőlük az ellentállási erő, csak a bágyadtság van meg, egyedüli örökségük. Aki tulitette magát mindenben s legyőzte a lomha, szárnyakat zsbabasztó fátumot, az elment erről a tájékról és boldogul. En azt hiszem — mert sokat gondolkodtam rajta — a szűkebb haza röge mindennek az oka. Ez bolond dolgokat suttog és bolondságra csábít, míg idegenben előlrol lehet kezdeni az életet. Ott olyan szerephez jut mindenki, amilyenhez akar s amilyen a föllépése. Vagy egy fokkal nagyobbat játszik, vagy egygyel kisebbet, lesz gögös arisztokrata, esetleg mindenkinek kedves polgáriusult hajlamu, — csak az igazi, a régi nem lesz. Azt eltitkolja és rejti önmaga előtt is, mert visszajárnak kísérteti olykor az álmok.

— Hát a család, édes nénikém, mi van a családdal? Hogy viselkednek azok?

Nagyon hirtelen jött, öreg vagyok, hogy hozzá szokhassam, őszintén beszélve kedvem sincs hozzá, hiszen én még éltem amabban a máskiban is.

Hirtelen felém hajolt.

— Tudja, mi ez a mostani? Ez a naplemente. Ezután jön az alkonyat, világosság van még egy darabig, de egyre jobban szűkül a látóhatár s közeleg rohamosan az éjszaka.

Huszadik éve, hogy a megmaradt régi familiákban nem volt keresztelő. Vagy ha volt is, nem jó róla beszélni.

— Nem értem.

— Hogy én már sosem simulok az új korhoz, embereihez és azok szokásaihoz, azt természetesnek találja józan ember. Vagyok és maradok aki voltam s épp olyan természetes, ha a régi időkért sir a lelkem. Gunyolhatják, bánthatják, én a fiatalságomat éltem át bennük, amikor voltak már tisztultabb felfogások. Nem volt az olyan léha, mint amilyennek áramlatokkal uszó utódok hirdetik! Különb kaszt-szeileim dühöng most, azzal a különbséggel, hogy az akkorit meglehetett magyarázn.

A családjaink javarésze azóta szétzüllött. Ősi birtokok utolsó roncsai is szertehullottak már, a kripták átalakultak magiárákká, a parkok helyén pálinkát főznek.

— Ezen is . . .

— Ne szóljon közbe, fiam, maga talán nem ütődik meg ezen, mert benne él az új világban s fogékonyabb az eszméi iránt. Csak-hogy meddig tart ez a fogékonyosság? Amíg a világmentő eszméken vidámodva eljut a saját apái sírházhoz s valaki végigmutat a végtelen síkságon, ahol idegen ember nézi a hullámozó buzavetést:

— Valamikor ez mind a tiétek volt, miért s siettetek úgy élni?

el állását, mert különben föl fogja függeszteni állásától. A *Szlovenszky Tizdenik* felszólítja a tót népet, hogy a vikárius erőszakoskodása ellen a primástól kérjen védelmet. Megújult akcióra készülnek a nemzeti pénzüzetek is. *Ruttkáról* jelentik, hogy *Szkicsák* Ferenc képviselő a Jablonkán alakult tót népbank r. t. részvényeseit új közgyűlésre hívta össze, mivel a törvényszék alaki hibák miatt megtagadta a cégbejegyzést. *Bulla* turóc-szent-mártoni szolgabíró a gyűlést csendrészeggel floszlatta, mivel azon idegen honosok is résztvettek.

Návay Lajos az alkotmány-biztosítékokról. *Návay* Lajos v. b. t. tanácsos, a képviselőház alelnöke cikket írt a *Zeit* vasárnapi számában az alkotmánybiztosítékokról. Az érdekes cikk gondolatmenete a következő:

Kijelenti *Návay*, hogy az alkotmánybiztosítékok dolgában semmiféle aggodalomra sincs ok, mert ezek olyannyira feltételei Magyarország belső békéjének, hogy *sokáig késniök lehetetlen*. Kétségtelen, hogy a törvényjavaslat késésének azok az álhírek az okai, melyek szárnyra keltek s amelyek — helytelenül — oly színezetet adnak az alkotmánybiztosítékoknak, mintha azok a király alkotmányos jogait volnának hivatva korlátozni. Ez sohasem volt, nem is lehet célja az országnak, valamint az is téves felfogás, hogy az alkotmánybiztosítékok a mai „fegyverszünet” állapotát követő küzdelmet vannak hivatva nyomatékossá tenni. Igaz, hogy a mostani kormány átmeneti jellegű, de nincs komoly államférfiu, aki az átmeneti idő után újabb harcra kívánna előidézni; ellenkezőleg a mai korszak után a viszonyok konszolidációjának kell elkövetkeznie a nemzet és korona között. Ebből a szempontból *szükségesek a garanciális törvények*.

Ezután a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot veszi bírálat alá s ismertette az 1886. XXI. t.-cikket, mely a felebbezések felülbírálatát a minisztertanácsra ruházta, megállapítja, hogy az új törvényjavaslat tulajdonképpen csak ezt az *ideiglenes* rendelkezést van hivatva pótolni, amikor a felülbírálati jogot a független bírói területre ruházza át.

Végül a főispánok rendkívüli jogairól emlékezik meg, melyekhez a legszomorubb emlékek fűznek bennünket amiatt a nagyfokú visszaélés miatt, melyet ezzel a joggal elkövettek s amelynek a közelmúltban több törvényhatóság tisztviselői kara esett áldozatul. Ezeknek a jogoknak megnyerése is egyik feladata a törvényhozásnak. Mindent egybevéve *Návay* az alkotmánybiztosítékokat a *béke biztosítékainak* tekinti, melyek elé a nemzet várakozással néz.

Beszámoló. Dr. *Hoffmann* Ottó, a tabi kerület országgyűlési képviselője tegnap, vasárnap Ószöddön beszámoló beszédét mondott. A nagy számmal egybegyűlt választópolgárok a beszámolót lelkesedéssel fogadták. A gyűlésből *Wekerle* Sándor miniszterelnököt és *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztert táviratilag üdvözölték.

Markos Gyula, a péri kerület országgyűlési képviselője vasárnap beszámolót tartott Nyulfalun nagyszámu választó polgárság jelenlétében. A közönség zajos tetszéssel fogadta a beszámolót, valamint *Csépán* Géza beszédét, aki a képviselőt elismeréte.

Dr. *Becsey* Károly, Szeged második kerületének képviselője e hó 15-én, Nagyboldogasszony napján tartja beszámolóbeszédét az ottani alsótanyán. *Becseyt* ez alkalomból *Endrey* Gyula, *Mucics* Simon, *Nagy* Emil, *Fábry* Sándor és *Reöck* Iván képviselők elismerik kerületébe.

A horvátok lázadása.

Budapest, augusztus 12.

A zágrábi *Novosti* mai száma azt írja, hogy a három volt horvát osztályfőnök nyugdíjazása immár megtörtént és a hivatalos lap legközelebbi számában teszik közzé. Ugyancsak a „*Novosti*” jelenti, hogy az új osztályfőnököket is kinevezték már. A bánhelyettes dr. *Eggersdorfer*, igazságügyi osztályfőnök pedig *Vancas* mostani főügyész lesz. Ha ez a hír valóban bizonyul, ugy ez a horvát politikában *gyökeres változást* jelent, mert *Eggersdorfer*, a volt nemzeti párt egyik oszlopos tagja s teljesen unionista érzelmi politikus, ki *nagy befolyással* lesz a horvát helyzet alakítására.

Fiuméből írják: A „*Novi List*” vasárnapi számában ismét *Supilo* elmélkedik, még pedig ez alkalommal a horvát-magyar konfliktusról, melyet *megrendelt dolognak* mond. *Wekerle* miniszterelnök elejétől kezdve azon volt, hogy a volt nemzeti pártot uralomra juttassa, de akkor engednie kellett a horvát-szerb koalíciónak, melyet szét akart robbantani. Ugyanezt kellett tennie, amikor *Pejacsevich* bán paktumot kötött a rezolúcionistaikkal s mikor az osztályfőnökök kinevezése következett. *Wekerlén* kívül *Andrássy*, *Darányi* és *Szterényi* voltak ellenségei a horvátoknak, a miniszteriumok főbb hivatalnokai pedig mind *Bánffy* szellemében gondolkoznak a horvátokról. Állandó surlódások voltak már akkor is a kulisszák

mögött s a horvát országgyűlésen megkezdették a *Starcevic*-pártiak obstrukciójukat a szerb nemzet ellen. Az obstrukció azonban nem felelt meg azoknak a várakozásoknak, amelyeket Bécsben és részben Budapesten (!) fűztek hozzá. Jött azután a horvát delegátusok megbízólevele miatti konfliktus a magyar országgyűlésen, hol *Okolicsányi* László törvénytelennek mondotta a magyar-horvát országgyűlés kifejezést. Megjegyzi *Supilo*, hogy az eredeti okiratban ez a kifejezés nincs is benne, ez csak közös országgyűlést említi, az inkriminált szavakat a fordító toldotta bele. A fordítást, információja szerint a belügyminisztériumban készítették s meg is ígérték, hogy az illető fordító ellen fegyelmi eljárást indítanak. Megtörtént-e ez, azt nem tudja. Ekkor a sajtó kezdett intenzív támadást s feszegette, hogy mik lehetnek azok az ellentétek a horvátok és magyarok között, melyekre *Wekerle* miniszterelnök egyik parlamenti beszédében hivatkozott s így indult meg a nagy küzdelem.

Az Eszéken megjelenő *Drau* erős támadást intéz a horvát-szerb koalíció ellen vasárnapi számának vezető helyén. Azt írja, hogy a rezolúcionista elvesztették a fejüket és *őszinteség nélkül* való politikájuk, amely az unionizmus és a legvadabb közjogi radikalizmus között hullámlázik, arra vezet majd, hogy a bizalmat ott is elveszítse, ahol még megvolt. Esztelen választási agitációjukkal mindinkább zsákutczába kerülnek a határozati pártiak. A rezolúcionistaikkal, bár Magyarországon nem biznak bennük többé, köteleességük volna, hogy a megegyezés lehetőségét előmozdítsák. Mert hiszen a konfliktus igazságos megoldása nélkülük is megtörténik majd. Az őszszel az országgyűlésen választat elé kerülnek mindenesetre. Határozniok kell, vajjon megobstruálják-e a közös budgetet vagy pedig nem hátrítanak előbe akadályokat. Az első eset öngyilkosságot jelentene, a második eset megegyezést föltételez, amelyet legkevésbé sem vezet be az az akció, amelyet a kerületekben folytatnak. Rakodczay bán azon igyekszik, hogy az unió becsületes hiveiből új pártot alakítson, most azonban nincsen még pártja és nincs is a részletekig kidolgozott programja, hanem általános programon mozog, amely a törvénytisztelent és a megegyezésen való törekvésen alapul.

A fehérhaju matrona mélabusan elme-rengett.

— Husz év óta nem volt „minálunk” keresztelő. Ezek az emberek nem alapítanak családot. Önmagukkal le tudnak még számolni, arra azonban vigyáznak, hogy ne rántsanak sorsuk forogtagába ártatlanokat is. Micsoda pozíciót tudnának a lányaiknak teremteni? Becsületes dolog belesodorni szegény áldozatokat abba az életbe, amit nehezen és kellemtelenül czipelünk önmagunk? Ismerte Gaál Miklóst?

— Most jöttem a sírjáról. Gyermekkoromban sokat megkergetett. Utolsó volt ő is.

— Nem egészen. Az előbbi mondásaimat ugyanis ki kell toldanom valamivel, amit jobb volna elhallgatni. Mert a sok fájdalmas dolog között az a legfájdalmasabb, hogy bár megfordul is a cimer, kihál a név, — a vér megmarad és folytatja, immár ösök nélkül az életet.

— Nem volt Gaál Miklós agglégény?

— Az is volt, meg nem is, épp úgy, mint a többiek, Noszlopy, Bobday, Gyoroki, László. Leszállanak ők mindnyájan a régi felfogások világából és szükítve a kereteket, igyekeznek azokhoz alkalmazkodni is. A megjelenésük a régi, legényekként szerepelnek ott, ahova elmenni jussuk van, lakásukban aztán élnek a másikkal, becsülettel, tisztán, — mindössze annyi a különbség, hogy ezeket a frigyeket nem áldja meg a pap. Nem egyforma az asszony szem, jóllehet társadalmi állása semmi. Az egyik csöndes regény kezdődik a legsablonosabb módon s az asszony csak akkor kerül be az asztalhoz, mikor világra jött már az első gyerek. Az első, utána a többi, akik valamikor szégyenpírral az arcukon fogják bámulni a keresztelést valamelyik pontját, amely kitöltetlen.

Van közöttük szerelmi történet is; van, aki

megérti, hogy itt bolond, indokolást nem ismerő, de el sem bíró tradíciók váltak urrá. A világ előtt képtelen volna úgy szerepeltetni egy nőt a férfi, amint azt anyáira emlékezve szeretné megtenni, viszont a brutális, kiméletlen és ősi szabályok szerint lepergő élet, tán inkább a vér követeli a maga jussát. Ne gondolja azért, hogy a férfi nem hoz ép oly áldozatot, mint a nő, aki mindenét: tisztességét, becsületét odaadja a szive vonzalmaért. A férfi talán keservesebben bűnhődik, mert megfosztja saját vérére a legbecsesébbtől.

— Drága nénikém, engedjen meg, de erre már felelnem kell. Őszintén bevallom, nem rokonszenvezem ezekkel az urakkal, mert sok van bennük a keleti kényelemből. Tisztára kényelemszeretet az egész, semmi más, sőt kétségbe vonom, hogy igazi urak. Akit én anynyira szeretek szerelemmel, hogy gyermekeim anyjává teszem, az a feleségem is lesz. Ha előbb, ha utóbb, — mindegy. Nem ismerem akadályt, legkevésbé eszményt, amely visszatartaná a kötelességemtől, ezek között pedig első a vér parancsoló szava. A feleségem arra a rangra emelkedik, amelyikben én vagyok, szemére vetni való joga senkinek sincs, ha mellé állok és védőleg körülkarolom. Sajnálom ezeket az elmaradt embereket, akiket a sors még mindig nem tudott meggyőztörni s akik álomvilágban élnek, holott előttük, mögöttük, körülöttük rohan villámsebességgel az élet. Ha egy falat kenyere van, elosztom egy felé, — de azért még mindig lehetek ur és viselkedhetem úgy, hogy az ösök ne szégyenkezzenek. Ha azok a porló csontok lovagi testnek alkották vázát, nekem adnak igazat. A mi hajdani hullámzó buzatengerünket nem nézem meg, igyekszem elfelejteni, ha már úgy fordult az élet, hogy megfosztattam tőle, mielőtt világra jöttem volna. De ha élettem egy

részét beléje leheltem utódomba s az én vérem kering az övében, az én szívem dobbanása azonos az övével, — akkor a nevemet is odaadom. A vérnek csak ez a jussa van, inkább kötelességnek is nevezhetném.

Az én fehérhaju asszonyom megfogta a kezemet.

— Édes fiam, ne tüzeljen, hiszen egy nézetem vagyunk. Én, aki még ismertem a jobbagyvilágot, én mondom, hogy rosszabb ez a mostani az akkorinál. Akkor legalább tudtuk, hogyha nem is vagyunk egyenlők, ki hova tartozik. Kivételesen előfordultak ilyesmi is, de nem ekkora mértékben. Hát mit gondol, nem az fájt nekem is, hogy a középnevesi osztály egészen tönkre megy és úgy iparkodik megvalósítani a beolvadási nagy procezzus gondolatát, hogy eltörli önmagát, nevét, mindenét a föld színéről! Vajjon nem fájt nekem, hogy tevékeny nemzeti munkára képtelen, hogy uri virtus nélkül, tartalmatlanul, a lovagi erényeket alig ismerve halad sírja felé? Ebből a fészekből jobban megvigyázom az életet, mintha benne élnék a forogtagban. Ne higgye, hogy általánosítok, isten mentsen tőle, hiszen azt is látom, hogy az a rész, amely kiszabadult a víziók hinárból, elittkolja, letagadja származását, mert restelli a közösséget! Az ál-gentryvel, amely belebolondult a fogalomba, fajok szerint alakul meg és félszegen él, — nem törődöm. Fűszeres segéd is játszsák vasárnaponkint a bohémet. De hogy idő, sorsfordulat észrevétlenül suhanjon el valaki fölött, ez fájdalmas. Ilyesmit látva, ezdek kételkedni a nemzet jövőjében is, ez a naplemente, most nőnek az árnyékok, fogy a fény, jön a szürkület, alig veszszük észre, itt az éjszaka...

Politikai hangulatok.

I. Szóbeszéd vagy cselekedet?

A hatalom az egyéneket önzökké teszi, másokban irigységet kelt és az önczélú stréber-ségnek példát ad. A hatalom a benne részesülők elbizakodottakká változtatja, megvakítja, avagy legalább szükre szorítja látókörüket. Hiszen a hatalomhoz legközelebb a hízeltők férkőznek, az olyan fajtájuk, akik képesek a haladókhoz is így közeledni: „Milyen pompás színben vagy, öröm reád nézni!” Persze aztán megpumpolják. A hatalom azon előnyénél fogva, hogy anyagi javakban és hiúságos előnyökben részesítheti a kegyét megnyerőket, nem láthat tisztán, mert hisz hozzája csak a hízeltők férhetnek, lévén mindenkor emberi tulajdonság, hogy a kellemes mondatokat szeretjük hallani, a kellemetlenek elől bedugjuk a fülünket. Amikor Róma lángban égett, Czézár ezt is a hatalom kellemességének a látványa gyanánt fogta fel, gyönyörködött a rettentő panorámban, melyet a pusztító elem eléje varázsolt. A hatalomnak külön lélektana van, külön morálja, és külön planétái is vannak, miként a nagy ur a maga környezetét a saját guszta szerint választhatja meg.

Egyszer esett meg az az eset, de szintén csak regében, hogy egy nagy birodalmu fejedelem, kincsek és mérhetetlen földek, emberi rabszolgák tömegének ura, arra vágyott, hogy látatlanban jelenhessék meg és első varázslóját felszólította: adjon neki olyan sarukat, hogy ha ezeket felhuzza, láthatatlan legyen, de ő mindent lásson. A varázsló átadta a sarukat és a kényur boldog volt: „Mit kívánsz érette — szólt — bármit kívánj, megadom neked.”

Azt kívánom, felséges uram — szólt a varázsló — hogy ma éjjel még ne huzd fel e láthatatlanná tévő sarukat. „Jól van, kívánságod teljesítve lesz.” De éppen azért gyötörte a kíváncsiság, megszegte a szavát és felhuzta a sarukat, eképen láthatatlanul megjelenvén mindenütt, ahol jelenlétét nem várták. És ekkor látta, hogy kincstartói feltörtek a kincstárakat, szekerekre rakják az aranyat, ezüstöt, gyémántokat. Lovászai kiviszik az istállóból a lovakat. Hajcsárjai elhajtják az ökröket, teheneket, juhokat. Tisztviselői elliciztálják a címeket és rangokat, a kitüntéseket és a rendjeleket. Annyi gazságot látott egy éjszaka át, hogy reggelre kelve hívatta a varázslót és visszaadta a láthatatlan sarukat, mivel hogy a vakság boldogság volt s a tisztánlátás keserűség.

Mire alkalmazzuk e példázatot? Alkalmazzuk arra, hogy az uralkodónkat körülvevő intrikusok elköttyavetyélik az ő javait, népeinek bizodalját, alkotmányos érületében való hitét és őt elvakítván, javakat és pozíciókat szereznek. Avagy alkalmazzuk arra, hogy egy kormány magához szerezvén a hatalmat, nem akarja látni, hogy akik hízeltőkkel körülvesszük, azok előtt legfontosabb az, hogy éjszaka kirabolják a kincstárt és elhajtják a marhákat? Talán mégis inkább más vonatkozást keresnénk. Nevezetesen azt, hogy a nemzet szembe tekintetvén, józan felfogási képessége eltompittatván, vakságra van kárthatva és ha meglátja is, nem akarja tovább is látni, hogy álmait, reményeit, ideáljait egy éjszakán át hirtelen kincstártók, lovászok és hajcsárok elrabolják. Oh, mert a hatalom édes, a hatalom dus, a hatalom elandalító, kár volna ebből felébredni.

Mégis inkább azon vagyunk, hogy a kormányt figyelmeztessük ennek a politikának a

veszedelmeire. Nem a királyt. Hisz királyoknak a sorsa nemzetek és népek kezében van és tulajdonképen mindenik uralkodó egy drámai hős, akinek neve a korszellem igazságszolgáltatásai folytán vagy a tragédiák szabályai szerint mulik el, vagy a drámák igazságszolgáltatásának újabb példája gyanánt marad meg a történelem emléklapjain. A kormányoknak azonban összeköttetésben kell lenniök a nemzeti szervezet minden részével; ismerniök kell a hangulatot, a maga teljességében és nem csupán aszerint igazodniök, amit a hízeltők hírhordók, a megfizetettek, avagy a megfizetésre várakozók és erre ajánlkozók eléje tárnak.

Reggelenként nézem, ahogy dánosi birtokáról megérkezik Wekerle Sándor miniszterelnök és a vasutól egy kocsin elhajt a minisztériumba. Valjon van-e fogalma ama csodálatról, melylyel neki azok adóznak, akik felteszik róla, hogy mindent tud, hogy láthatatlan sarukban meggyőződést képes szerezni a való helyzetről és mégis együtt tarthatja az egész mai rendszert. Avagy van-e fogalma arról a végtelen sajnálkozásról, amit azok éreznek, akik úgy vélik, hogy Wekerle is látja a jelenlegi helyzet immorális voltát, akik tudják, hogy az egész hatalom csak erkölcstelenségek alapján maradhat fent és ő mégis ragaszkodik ez állapothoz a fentartásához.

Mindenképen hazug állapot az, amikor szóbeszéddekkel akarják helyettesíteni a cselekedeteket és amikor valamennyi ellenségünknek utat engednek a kártevésre csak azért, mert mi magunk a való helyzetet nem ismerjük. Olyan ez, mint a midőn Tisza István azt hitte, hogy az egész ország mellette van és a választásoknál kitünt, hogy pártjának a megsemmisítése az ország leghőbb óhajta.

Most a nemzeti jelszóval alakult kormány ellen minden vonalon, sőt minden állomáson és minden zugban folynak a szervezkedések. Tudjuk, hogy Bécsben nagyon befolyásos erők működnek közre az uralom hatalmának a megsemmisítésére. Tudjuk, hogy Fejérváryéknak és Kristóffyéknak több befolyásuk van az udvarnál, mint a király által kinevezett egész kormánynak. Azt is tudjuk, hogy a parlament által elfogadott törvényjavaslatok szentesítését megakadályozhatja néhány izgága és bécsi felbujtókkal szövetkezett horvát, akik ellen pedig a király, amikor az alkotmányosság köntösét adták rá, állást foglalt. Látjuk, hogy késnek az alkotmánybiztosítók, melyeket pedig az uralkodó megígért és trónbeszédébe foglalt. A nemzetiségiek szervezkednek és erős elhatározásokkal törekednek az állam feldarabolására. A szocialisták rést ütnek a függetlenségi pártban. Az általános választási jogot kihasználják a nemzeti célok megakadályozására. A demokratákat szövetségbe kapcsolják a hazáruulókkal. A kereszténységnek külön politikai zászlót csinálnak, csak azért, hogy a felekezettek gyűlölségét felkeltsék és még nagyobb zavarokat okozzanak.

S mindezekkel szemben nekünk nincs egyéb fegyverünk, mint az, hogy nyomtatott betűkkel beszélünk önmagunknak s hivatkozunk arra, hogy nyári idő van, amikor fű, fa, virág alszik.

Meddig alszik? Őszig. Őszig talán valóban, amely időre ők, a cselekvők megerősödnek és minket, a beszélőket és filozofálókat eltipornak, mint a hervasztó szél a halott faleveleket. Őszig, amikor már minden késő lesz, amikor a nemzet már részint bizalmát veszítve, részint másfelé tántorítottva, már nem lesz felébredhetők. Őszig, amikor a cselekedetek gyű-

mölcse megérik és amikor a vénasszonyok nyara elhervasztja a szerelmi vágyakat.

Ha így maradunk, valóban megérdemeljük a sorsot, hogy a nemzet vágya és reménye a holdvilág-falással legyen egyértelmű és hogy reggelre kelve, a láthatatlan sarukat visszaadjuk a varázslóknak.

* * *

II. Az ischli bábánál.

— Pszt! Az alkotmánybiztosítók kérdése még mindig a vajudas stádiumában van!

— Lehetetlen! Hisz már a tizenharmadik hónapban vagyunk! —

— Ugy van! Ugy van! Egy kis abnormalitás van a dologban. A tudós asszonyok is csodálkoznak; ilyesmi a legkritikább esetekben fordul elő.

— Talán az anyát nem táplálták eléggé?

— Dehogyan. Sőt ellenkezőleg. Megadtunk neki mindent, amit kívánt. Kapott kereskedelmi szerződést, valamint delegációt és felemelt közös kiadásokat függetlenségi édes kompóttal; kapott költségvetést és kétszer egymásután ujoncot. Kapott finom penziókat a korábbi bábák részére, pezsgőt kávézik mindenki, aki darabont volt; kapott öntött salátát udvartartási és quóta-tejfellet; most a ki egyezést viszik eléje ezüst tálcán . . .

— Hát mit akar még? Miért vajudik tovább?

— Az a baja a gyönyörűnek, hogy ikreket akar szülni, sőt nem is ikreket, hanem hármas ikreket.

— Minők legyenek azok?

— Olyanok legyenek, hogy legelőször is jöjjön ki belőle a létszámemelés, de a nemzeti vívmányok váladéka nélkül.

— Ez bajosan megy . . .

— Majd csak menni fog. Egy kis csipeszt nem sajnálunk.

— Aztán jöjjön ki az általános titkos szavazati jog, de úgy, hogy a magyar csak néptörzs maradjon.

— Ez is nehéz lesz.

— Majd beadjuk a hajtószert, a szocialista nemzetközit, a földmives szocialistát, a szocialdemokratát, a radikális polgárit, a keresztényszocialistát és a többit.

— S aztán? . . .

— Aztán megszülethetik az alkotmánybiztosítók. Persze korcs lesz az isteandta!

— Korcs-e?

Hát hogya! Ha a többi minden élelmet elvesz előle, csak nem lehet kívánni, hogy éppen ez egy óriás legyen.

Budapest, augusztus 12.

Kristóffy nyilatkozik. A Fejérváry-kormány volt belügyminisztere, Kristóffy József, egy bécsi lap tudósítója előtt nyilatkozott a politikai helyzetéről. Návay Lajossal szemben, aki a minap battonyai beszámolójában kijelentette, hogy a kormány már az őszszel a képviselőház elé terjeszti a választási reformról szóló törvényjavaslatot, Kristóffy kinyilatkoztatta, hogy ő nem hisz a reform-javaslat előterjesztésében, mert a kormány nem akar foglalni a választási reformmal mindaddig, míg az alkotmánybiztosítókot meg nem kapja; olyan alkotmánybiztosítókot pedig, a minőket a koalíció kíván, nem ad az uralkodó. A legjobb alkotmánybiztosítók, ugymond Kristóffy, az általános, egyenlő és titkos választói jog volna. Csak a népparlament, amelyből a sérelmi politika száműzetik, fogja megadni a királynak azt, ami a királyé, a hadseregnek azt, amire a hadseregnek szüksége van. Az én meggyőződésem szerint az ujonclétszám emelése az a szikla, amelyen a mai kormány hajótörést szenvedni. Magyarországon ma mindent meg lehet csinálni, csak az ujonclétszám emelésének van legyőzhetetlen akadálya. Amint ez a kérdés napirendre kerül, kitör a nagy válság, — mert olyan nemzeti eredmények, amelyeknek a hadsereg kettéválása lehetne a következménye, ma is ki vannak zárva. — A mi a

jövőt illeti, Kristóffy kétségtelennek tartja, hogy a mai koalíció helyett két új koalíció fog találni: egy konzervatív és egy radikális; a konzervatív csoportba tartoznának az ugynevezett történelmi pártok, s Kristóffy ezek közé sorolja a függetlenségi pártot is, — a másik csoportba a radikálisok, élükön a most alakuló polgári radikális párttal, amelynek Kristóffy szerint legalább is két millió választója lesz, s a demokraták és a szocialisták. A nemzetiségiek is fel fognak hagyni eddigi politikájukat, mondja a darabont próféta, s a mai pártszervezet helyett, apró tót, román, szerb, stb. radikális és konzervatív pártok fognak keletkezni.

A belényesi választás. A belényesi választókerület függetlenségi és negyvennyolczas pártja tegnap, vasárnap délután öt órakor jelölő-értekezletet tartott az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolczas párt Erzsébet-köruti körhelyiségében. Az értekezleten jelen voltak: *Báthory* Zoltán, a belényesi választókerület függetlenségi és negyvennyolczas pártjának elnöke, *Szigetköz* János társelnök, *Boros* Károly és *Auslaender* Lipót elnökök, továbbá *Hentaller* Lajos és *Farkashdy* Zsigmond országgyűlési képviselők és *Barta* Ferencz királyi közjegyző, a kerület volt országgyűlési képviselője. *Báthory* Zoltán, a belényesi választókerület függetlenségi és negyvennyolczas pártjának elnöke a párt nevében *Kardos* Árpád takarékpénztári igazgatót ajánlotta jelöltül, mint akinek személyével vihető legbiztosabban győzelemre a párt zászlaja. Az értekezlet rövid eszmecsere után hozzájárult *Báthory* Zoltán pártelnök javaslatához és egyhangulag *Kardos* Árpádot jelölte, ki a jelölést el is fogadta. A jelölésről telefonon értesítették a Herkulesfürdőn üdülő *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi minisztert, ki azt tudomásul vette.

A marokkói bonyodalom.

Budapest, augusztus 12.

A marokkói eseményekről szóló hírek vizsás érzelmekeket keltenek Párisban, bár kezdetben a megkönnyebbülés érzése szállta meg a kedélyeket, mert a benszülöttek támadásainak visszaverésében a spanyol csapatok is részt vettek, sőt veszteségeket is szenvedtek, mert Franciaországban attól féltek, hogy Spanyolország megmarad a tiltakozás mellett. Most azonban, hogy a szövetséget Spanyolország vérrel pecsételte meg, e gyanu eloszlott.

Ennél azonban sokkal komolyabb annak a kérdése, hogy mi történik ezután. A párisi nácionálista lapok gúnyolják a kiontott vért és keseregnek azon, hogy Franciaországnak ebből semmi haszna sem lesz, mert kezét megkötik az algezirászi akták. Ezekben a panasz-hangokban azonban a sorok közt azt kívánják, hogy a kormány tekintsen el az algezirászi aktáktól. Köztársasági körökben is rendkívül komolyan tartják a helyzetet, de annak a nézetnek adnak kifejezést, hogy Franciaországnak akkor is az algezirászi akták értelmében kell eljárnia, ha a harcok nagyobb arányokat vennének fel. A „Petit Parisien” a következőket írja: A francia-spanyol eljárás a marokkói partokon kivíva az összes hatalmak megalégedését. Hiszen arról van szó, hogy az európaiak életét megvédjék a benszülöttek kegyetlenkedései ellen. Ennélfogva a francia kormány eljárása csak dicséretet érdemel. De szigorú elővigyázatra most nagyobb szükség van, mint valaha. Franciaország most boszu-művet és nem hódító-hadjáratot indított Marokkó fenyegetett pontjaira. Ez a kormány vezérfonala és Franciaország sosem fog Marokkóban nagyobb expedícióra vállalkozni. Egy marokkói hadjárattól tehát szó sem lehet. De nincs is szükség háborúra, mert a cél az, hogy Marokkó partjain fegyelmezett rendőrséget szervezzenek.

Ma a következő jelentések érkeztek:

Kazablanka bombázása.

A „Standard”-nak azt jelentik Tangerből, hogy a James Haynes nevű spanyol gőzös utasai **bonzalmas részleteket beszélnek a kazablankai benszülöttek vérengzéséről.** Egy anyának nyolcz gyermekét az anya szemeláttára mészárolták le. Egy embernek kezét és a lábát vágták le és így **knózták lassan halálra. Az utcák halottakkal és**

vérrel vannak borítva. Kazablanka második bombázásáról a „Matin” azt jelenti, hogy a Vorbin és a Galilée ágyui napfölkelte óta állandóan gránátokat vetnek a városnak és környékének mindama pontjaira, ahol arabokat sejtene, akik a városba be akarnak hatolni. Délben tizenkét óra husz perczkor a két czirkáló mögött álló Filibert hadosztály is résztvett a bombázásban. **A hat hadihajó egyszerre szünet nélkül bombázza a várost. A gránátok a környéken minden házat elpusztítanak, amelyben marokkóiak rejtőznek.** — A Daily Telegraph kazablankai jelentése szerint a benszülöttekkel naponként heves küzdelemre kerül a sor. Tegnap és ma élénk csatározás folyt le, mely alkalommal egy francia katona elesett, többen megsebesültek. Mulej Amin, a szultán nagybátyja, aki megadta magát a francziáknak, Kazablankában maradt. Csapatái elmenekültek. Ha jókor nem szállították volna a francia és spanyol katonákat, az összes európaiakat lemészárolták volna. Az Anatolie nevű francia gőzös, mely tegnap hagyta el Kazablankát, ma Tangerbe érkezett és megerősítette azt a hírt, hogy 8-án csata volt és hogy még most is tart egy később indult heves ütközet. A francia lovasság és tüzérség a várostól tíz kilométernyi távolságban táboroz. A város nagy része elpusztult. Egy ház sem maradt épen. Az utcákon nagy számban hevernek a benszülöttek holttestei, úgy, hogy **bár a temek nagy részét eltakarították, a várost mégis epidémia fenyegeti.** Benszülöttek heves támadást intéztek Kazablanka ellen. **A Gloire és a Guyedon hajók tüzeltek a támadókra, akik halálmegvetéssel indultak ostromra a város ellen.** Filibert francia tábornok tegnapi távirata szerint Mazaganban újabb incidens nem történt. Az előző éjjel is nyugodtan télt el. Keletről nagyobb számu lovassapat érkezését jelzik. Rabatban teljes a nyugalom, ugyanigy Kazablankában. Éjjel több támadást vettek vissza a megszálló seregek. A Du Chayla czirkáló utban van Mogador felé. Egy ugyancsak tegnapi távirat szerint a csapatok hőiesen visszavertek egy újabb heves támadást, mely alkalommal két francia katona megsebesült. Az ostromlók Mazagant még mindig fenyegetik.

Menekülők.

Egy angol gőzös négyszáz, igen nyomorult állapotban lévő menekült, legnagyobb részét zsidó vitt Tangerbe. Egy francia torpedónaszád öt súlyosan sebesült matrózzal jött meg. A Cassini torpedóuzó Cadixba érkezett, hogy élelmiszerral rakodjék. Számos marokkói kikötő-városból menekülő család érkezett oda.

A Magnus gőzhajón 500 zsidó menekült Kazablankából Tangerbe. A hajó kapitánya beszéli, hogy a hajó elindulása előtt a marokkóiak körülbelül 160 zsidóleányt elhurcoltak és száznál több zsidót megöltek. A francia hadikajók még mindig bombázzák a várost.

Szent háboru.

A londoni Tribune tangeri jelentése szerint erősen tartja magát az a hír, hogy a marokkói szultán hadseregével együtt Fezből gyorsan közelg Rabat felé. Hivatalos rabati jelentések szerint a kabilok lázonganak a Galilée czirkáló otléte miatt és a szent háborút proklamálják, különösen a partvidéki néptörzsek között.

Párisból jelentik: Igaz az a hír, hogy Spanyolország azt ajánlotta Franciaországnak, hogy az eljárás egyértelműségének bizonyítására közös jegyzéket intézzenek a nagyhatalmakhoz. Ez ügyben folynak a diplomáciai tárgyalások. A kormány nem akar újabb csapatokat Marokkóba küldeni, tekintve, hogy Drude tábornok csapatait elegendőknek tartják a rend fenntartására és a rendőrség szervezésére, egyéb célú pedig nem is követnek. Oránba tisztán óvatosságból küldtek csapatokat, hogy szerencsére be nem következett esetekre készen álljanak.

A Havas-ülgynökség cansebastiani jelentése szerint Alfonz király a francia nagykövet előtt megalégedésének adott kifejezést afelett, hogy a francia és spanyol csapatok Kazablankában batorságuknak oly fényes tanujelét szolgáltatták.

Újabb csapatokat küldenek.

Kazablankából Tangeren át jövő jelentések szerint Drude francia tábornok, a francia csapatok vezére azt hiszi, hogy körülbelül négyszáz főnyi segítőcsapatra sürgős szükség lesz. Az idegen légió katonáit, akik a városi szolgálatban igen heveseknek mutatkoztak, külső szolgálatra osztották be. A zsidó lakossággal eltemették a város utcáit borító holttesteket, amelyek levegőt megmételtyezik. Miután a temetés igen hosszú ideig tartott, elhatározták, hogy a hullákat elégetik. A konstantinei francia hadosztály azt a parancsot kapta, hogy egy zászlóalj vadászt és egy tüzérsztyályt tartson készenlétbe, hogy az első parancsra Marokkóba induljon. A tangeri francia követség jelentése szerint az Aube czirkáló Mazaganba, a Du Chayla Szaffiba és a Galilée Rabatba indult. Rabatban nyugalom van. Az ottani kormányzó figyelmeztette a benszülötteket, hogy a lázadás első jeleire a Galilée czirkáló bombázni fogja a kikötőt. A Marokkóból Spanyolországba érkező hírek egyre nagyobb aggodalomra adnak okot s most már bizonyosra veszik, hogy Spanyolországnak nagy áldozatot kell majd hoznia, ha tevékenyen részt akar venni a rend helyreállításának munkájában. A spanyol hadügyminisztériumban és a tengerészetenél lázas munka folyik. A Numancia czirkáló ma elindult Cadixba, hogy az ott lévő czirkálókkal együtt szükség esetén azonnal Marokkóba indulhasson. Azt mondják, hogy a **marokkói benszülöttek valamennyi kikötőváros ellen készülnek s nemsokára mindenütt nagy szükség lesz hadihajókra és csapatokra.** Kazablankában a spanyoloknak vesztesége mindössze egy halott és egy sebesült volt.

A párisi lapok szan-szebasztiani jelentése szerint a spanyol kormány azt indítványozta a francia kormánynak, hogy az algezirászi egyezményt aláírt hatalmaihoz intézzen a francia és spanyol kormány közös jegyzéket, hogy terveik és eljárásuk egyöntettségét még ezzel jobban kifejezzék.

Makleau sorsa.

A Daily Telegraph tangeri jelentése szerint az alkazar-kebiri francia kolónia Larasba ment. Makleant, aki Raizuli az Elkmasz-törzsnek adott ki, hir szerint a tetuáni kormányzónak fogják átadni, aki szabadon bocsátja.

Mazagani jelentések szerint a Kazablankából kilencz súlyosan sebesült katonával Tangerbe érkezett Galilée czirkáló azt jelenti, hogy a kazablankai utcákon heverő holttesteket a hatóság jelenlétében elégették. A kabilokat üldöző csapatok az ország belsejébe nyomultak.

KÜLFÖLD.

Oroszország és Ausztria-Magyarország viszonya.

Miklós czár Urussov herczeg bécsi orosz nagykövethoz, diplomáciai szolgálatának ötvenéves jubileuma alkalmából igen megleghangu levelet intézett. A levél, amelynek határozottan politikai jelentősége van, amennyiben kiemeli Urussov herczegnek Ausztria-Magyarország és Oroszország közötti jó viszony fenntartása körül szerzett érdemeit, így hangzik: „Az ön rendkívüli képességeit méltányolva czélszerűnek találtam, hogy 1897-ben önt a francia nagykövetség felelősségteljes állására, 1903-ban pedig ugyanezen minőségben olasz nagykövetté kinevezem. Ezen hivatalaiban ön, az önt jellemző buzgalommal sikerteljesen megfelelt az önre ruházott magas kötelességeknek. 1905 óta mint rendkívül és teljhatalmu nagykövet, ő felségénél, Ausztria császárnál és Magyarország királyánál kitartó igyekezettel követi utasításaimat és mostani magas tisztségében a drága Oroszország javára a szomszédos osztrák-magyar monarchiával való ősrégi barátság fenntartásán és megszilárdításán járadozik. Amikor tehát, ötvenéves szolgálati jubileuma alkalmából különös örömmel gondolok vissza az ön el nem évülő érdemeire, egyszersmind kegyelmem és jóindulatom jeléül önnek Newsky

Sándor-rendemnek gyémántokkal ékesített nagykeresztjét adományozom."

Az olasz és orosz külügyminiszter Aehrenthal bárónál. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy Tittoni olasz külügyminiszter e hó 22-én érkezik *Bollati* államtitkár, az egykori budapesti olasz főkonzul kíséretében a Semmeringre, ahol Aehrenthal báró vendége lesz. A miniszter két napig marad ott, azután a két külügyminiszter Ischbe utazik, ahol a király 25-én *Tittoni* kihallgatáson fogadja és részt vesz az udvari ebéden is. Tittoni 26-án utazik vissza Olaszországba. — Szeptember végén *Isvolsky* orosz külügyminiszter látogatja meg Bécsben Aehrenthal bárót. Mindkét látogatásnak nagy fontosságot tulajdonítanak.

A hági békekonzferencia. A konferencia zárójegyzőkönyvének kidolgozására kiküldött 25 tagú bizottság albizottságot választott, melynek tagjai: Lammasch tanár (Ausztria-Magyarország), Kriege (Németország), Renault (Franciaország), Fusinato (Olaszország), Scott (Egyesült-Államok), Asser (Németalföld) és Van der Heuvel (Belgium).

A bolgár fejedelem jubileumának elhalasztása. Szófiából azt táviratozzák, hogy a bolgár fejedelem husz éves uralkodói jubileuma alkalmából rendezendő ünnepségeket véglegesen augusztus 28-ára tűzték ki. Az ünnepet Szófiában tartják meg. Az ünnepélyt Tirnovóban, a régi bolgár csárok fővárosában akarták megtartani, még pedig igen nagy keretben. Részt akartak venni a terv szerint a szobranyanak jelenlegi és összes volt tagjai, a bolgár városok polgármesterei. De a tervből nem lesz semmi, mert az ünnepség nagyon kis méretű lesz. Azzal indokolják, hogy a tirnovói táborban tifuszbajrány dühöng, de nem ez az igazi ok, hanem politikai okai vannak. A bolgár nép már hónapok óta elégedetlen a kormány reakcionárius magatartása miatt s zavargásoktól tartanak.

Alkudozások Japán és Amerika közt. A Japán és Amerika között kitört konfliktust sikerült ugyan békés mederbe terelni, de a megindult tárgyalások félbeszakadtak, mert Japán semmi szin alatt sem akarja az Egyesült-Államok feltételeit elfogadni. Ezt jelenti Washingtonból, de miután Amerika mindenestre békében akar Japánnal megmaradni, valószínűleg engedni fog és újabb feltételeket szab, hogy az egyezséget Japánnal megköthesse.

Porrongás Perzsiában. A Berliner Tagblattnak azt jelenti Teheránból, hogy a perzsa parlamentben rendkívül viharos jelenetek folytak le. A képviselők fölhívták a saht, hogy nyilatkozzék, milyen álláspontot foglal el az alkotmányossággal szemben, mert ellenkező esetben komoly következményekre lehet elkészülve. A nagyvezér házában bombát találtak, ami szintén mutatja, hogy a lakosság mennyire el van keseredve.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Ujpest rendezett tanácsu város. Hosszas küzködés és fáradozás után Ujpest polgárai kijárták, hogy a negyvenhét ezer lelket számláló nagyközség rendezett tanácsu város lehessen. Fazekas Agoston, Pest vármegye alispánja az új városi képviselőtestület 100 rendes és 25 póttagjának megválasztására a mai napot tűzték ki. A választási aktus reggel kilencz órákor kezdődött meg a Széna-téren levő iskolai épületben. A város öt választókerületre van osztva, mely kerületek mind külön-külön helyiségben szavaznak. Az új választásokon nyugvó képviselőtestület e hó 14-én fog megalakulni, 19-én pedig a tisztujtást ejtik meg és valószínűleg nagy szöiöbbséggel választják meg Ujpest polgármesterévé dr. Ugró Gyulát, községi bírót, a függetlenségi párt jelöltjét. A függetlenségi párt előreláthatólag mind az öt kerületben fényes győzelmet fog aratni.

Ugoesa vármegye törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli ülést tartott ifj. Ugron Gábor főispán elnöke alatt, amelyen elhatározták Tiszaujlak székhelyvel egy harmadik járás létesítését. A főispánt ez alkalomból nagy ovációkban részesítették.

Lindenau mindent visszavont!

— Újabb bonyodalom a Hau-pörben. —

Budapest, augusztus 12.

Báró Lindenau, a Hau-ügy legutolsó koronatanuja legutolsó vallomásában minden állítását visszavonta. Nem látta, mikor Molitor Olga édes anyját megölte. Ezzel a Hau-pör szenzációja összezsugorodik, annál is inkább, mert tényekkel bizonyítható, hogy Lindenau a bűntény elkövetésekor nem is volt Baden-Badenben.

Lindenau mindent visszavont.

Karlsruheből jelenti, hogy báró Lindenaut börtönében tegnap szembesítették a Hau-pör több tanujával; a báró nagy zavarba jött és olyan ellenmondásokat bizonyított rá az államügyész, hogy a végén teljesen kihozta sodrából és Lindenau bevallotta, hogy hazudott; nem látta, amikor Molitor Olga anyjával a postahivatal felé ment s így természetesen a gyilkosságnak sem lehetett szemtanuja.

Az államügyész meg van győződve Hau bűnösségéről és minden eddigi bizonyíték amellől szól, hogy Hau a Kaiser-Wilhelmstrasse valamely háza mögött rejtőzött el, ott leste meg Molitorét s mikor leányát jött, futva ment el mellettük s közben lötte meg az öreg asszonyt.

A „Berliner Tageblatt“ karlsruhei levelezője táviratban tett kérdést Molitor Olgához, aki tudvalevőleg testvéreivel és sógorának családjával Svájcba utazott, hogy mi megjegyzése van báró Lindenauk arra a vallomásra, hogy Baden-Badenben ő, Molitor Olga, házassági ajánlatot tett a bárónak levélben.

Ma jött meg Molitor Olgától a távirati válasz Pellerinából (Engadin.) A telegramm így szól: Lindenauk ez az állítása épp oly hazugság, mint az eddigiek.

Molitor Olga.

Az államügyész kiegészítette a vádat báró Lindenau ellen és most hamis vádaskodás és okmányhamisítás címén is pörbe fogja. Újabb megint több tanu jelentkezett, akik föltétlenül tudják, hogy báró Lindenau a gyilkosság napján Majna-Frankfurtban volt és onnan este hét órákor utazott el; a baden-badeni gyilkosság pedig november hatodikán délután 5 és 6 óra között történt. Nyilvánvaló tehát, hogy nem lehetett a kérdéses időben a gyilkosság színhelyén.

Az államügyész rábizonyította, hogy hazudott, amikor azt mondta, hogy házassági ajánlatot és találkát kapott Baden-Badenben egy újsághirdetésére, kimutatta az ügyész, hogy báró Lindenau a megjelölt lapban nem is tett közzé házassági hirdetést. Erre aztán a báró azzal próbálta ellátni a dolgot, hogy ő jelentkezett egy házassági hirdetésre, amelyben egy fiatal vagyonos hölgy férjért keresett. Ezért jött Baden-Badenbe és levélváltás volt közbe és az illető vagyonos nő között. Két levelet kapott a hölgytől, de azokat megsemmisítette.

Amikor az ügyész újból megkérdezte, hogy miért írta az anonim levelet Molitor Olgának, Lindenau megint azt felelte, hogy szerelmes volt Hau sógornőjébe.

— Mikor szeretett belé? — kérdezte az ügyész.

— A Hau-pör végtárgyalásán láttam s ott gyuladtam iránta szerelemre — felelte a báró. Most aztán hitelesen bebizonyította az ügyész, hogy a végtárgyaláson Lindenau nem is volt jelen; a karlsruhei törvényszék névre szóló jegyeket adott ki és a báró nem szerepel a névsorban.

Lindenau ezután tette azt a vallomást, hogy amit eddig mondott, abból egy szó sem igaz.

Házasságkövetítés a fogházban.

Báró Lindenau karakterére nézve rendkívül jellemző a következő epizód, amelyet a furcsa koronatanu védője, dr. Gönner beszélt el. Mikor először kereste föl a vizsgálati fogságban védenézet és megbeszélvén vele ügyét, távozni készült, a küszöbön megállította őt a báró s így szólt hozzá:

— Ügyvéd ur, volna egy jó partim az ön számára!

Gönner bosszusan figyelmeztette a bárót, hogy ő már nős és jó lesz a fogságban megmondolnia, hogy itt nem házasságkövetítésről, hanem esetleg néhány havi börtönről lehet szó.

A karlsruhei törvényszék legújabbán megint kihallgatta Reitzenstein bárónét, aki tudvalevőleg amellől kardoskodott, hogy ő látta báró Lindenaut november hatodikán a két Molitor-hölgy mögött menni. A báróné most már nem állítja ezt olyan határozottsággal.

A Molitor-család jogtanácsosa is megszólal és szembeszáll azokkal a gyanúsításokkal, amelyekkel Molitor Olgát illették.

A család ügyvédje a következő nyilatkozat közlésére kérte föl a Berliner Tageblatt szerkesztőségét:

Molitor Olgának semmi része sem volt a véres esetben. A vádak és a gyanúsítások célja az volt, hogy az igazi bűntést kiszabadítsák az igazságszolgáltatás kezéből. Molitor Olga kiválóan jellemes és kifogástalan erkölcsű hölgy, akihez a gyanu árnyéka sem férközhetik. Ha azzal a váddal illetik, hogy a végtárgyaláson szándékosan nem lépett föl Hau ellen, sőt mentegette, annak az az egyszerű magyarázata, hogy Molitor Olga csak vélekedésről számoltathott volna be.

Alaptalan hazugság, hogy Molitor Olga mindig revolvért hordott volna magánál és hogy anyját tetteleg bántalmazta.

Az újrafelvétel.

Dr. Dietz, Hau védője ma reggel nyújtotta át a Hau-pör újrafelvételét kérő beadványának első részét a birodalmi törvényszékhez való felterjesztés végett.

Dietz és Oppenheimer Molitor Olga ellen hamis eskü miatt vádat akarnak emelni, mert az a vallomása, hogy látta a tettest és az csak Hau lehetett, ellentétben van a pör folyamán tett vallomásával. Dietz, Oppenheimer és Gönner ma délután Baden-Badenbe utaztak, hogy ott várják be, ha majd báró Lindenaut a helyszínen kihallgatják.

Dr. Schäfer, Molitor Olga védője több lapot perbe fog fogni Molitor Olga megsértése miatt.

Szeptember végén vagy október elején lesz a tárgyalás Lindenau ellen zsarolási kísérlet miatt a karlsruhei törvényszék előtt. A tárgyalásról gyorsírói jegyzőkönyvet fognak felvenni, mert a Hau-pörrel összefüggő körülményekről is lesz szó.

Amin változtatni kell.

☉

Bécsben két ember megtámadott egy autobilkereskedőt, leütötte és nyomtalanul eltűnt. A merénylet színhelyén, egy autobilban, nem maradt nyom, bűnjel, ujjlenyomat, nem maradt, csak a leütött ember s ennek daczára a bécsi rendőrség kétszer huszonnégy órát belül elfogta a főtettest és a valló bűntést odaállítja a bíró elé:

— Torold meg a bűnt.

Nekünk rövidesen nem egy, de öt szenzációnk, öt nagy bűnesetünk akadt, mind az öt kegyetlen gyilkolás és eddig egyetlen egynek az elkövetője sincs a törvény kezében. Elképzelni is nehéz, hogy országban, amely kultúrországnak vallja magát, a más vagyónára kapzsi gonosztevő késsel és pisztolylyal a kezében ily szabadon garázdálkodhassék és a komolykodó, nagyképtűsködő államhatalom ne tudjon megtorolni egy gaztettest sem. Ennél csak egy dolog képtelenebb, az a hallatlan flegma, amelyivel a hatóságok ezt a borzasztó helyzetet akceptálják és az a páratlan hidegvér, amellyel a közönség fogadja. Minden más kulturállamban a társadalom fölháborodása fölforgatta volna a fönnálló rossz rendszereket és összetörte volna azt a gőpezetet, amely sok zajjal, nagy katógással működik, anélkül, hogy hasznos munkát végezne.

A fejmegyei, a pöntöllei, a csongrádi, a gyóni és a dánosi gyilkosságok megtorlatlanok, nem számítva azt a rengeteg apróbb bűntényt, amelynek elkövetője a társadalmat és az államot csufolja, élvezvén „mukája“ gyümölcsseit. A nyomozó gépezet mégis továbbra is háborítatlanul üzheti a sötétben való tapogatózásnak kényelmes játékát, mert a magyar társadalom sokkal kevesebb igazságérzettel és önkritikával bír, semhogy bátran bevallaná, hogy ez vagy az az intézménye rossz, amelyet összetörni, újra alkotni kell. Ehelyett hazugul hirdetik s irjuk dicséretét olyasvalaminek, ami lanyhaságával és abszolút hasznavehetlenségével fölháborodást kell, hogy keltsen idehaza és fokozottan a művelt külföldön. És a külföldön kelt is. Járjunk csak nyitott füllel kint a világban, tapasztalni fogjuk, hogy érenyeinkről mily keveset tud a művelt nyugot és mily jól tájékozott a gyilkosságokról, amelyek kiszinezve és megsokszorozódva töltik a legnagyobb külföldi lapokat. Tessék csak figyelni, hogy beszél rólunk a külföld, hogy mond barbároknak, vadaknak, országunkat haramiák fészkének. A Balkán legveszedelmesebb részeivel állunk egy vonatban. Magyarország a külföld szemében csak Bakony és Alföld. Az egyik alatt zsványt, a másik alatt betvárt ért a külföldi. Ez a vélemény-

nye rólunk a külföldnek és ezért van, ha jó kabátos, kulturember-féle mondja magáról ott-künn, hogy magyar, azonnal osztráknak sorozza a külföldi.

A dánosi mézszárlás kapcsán többször ki-méltetlenül a magyar társadalom szeme elé tártuk a nyomozó-rendszer fogyatékoságát. Széles ez országban a csendőr nyomoz. Nem a műveltebb, finomabb nüanszok iránt érzékkel bír, gyakorlott szemű csendőrtiszt, hanem a primitívebb csendőrmester. Ennek a rendszernek a képtelen és maradi voltát festeni szinte lehetetlen, de talán fölösleges is. Elég, ha elgondoljuk, hogy az ember élete, becsülete a csendőrmester kezében van és a nagyképi társadalom egy becsületes kiszolgált katonára bizza, hogy óvja meg a megsértett jogrendet.

A csendőr nyomozás lehetetlen voltára rámutattunk többször. Épeszü embernek nem kell azt magyarázni, hogy egy kis látkörü, kis képzettségű, nem tulságosan furfangos ember nem méltó ellenfele a bűnösnek, aki arra törekszik, hogy maga körül eltüntessen minden nyomot. Ez nem érinti a becsületességet, amelylyel a csendőrség barátai azonnal előállnak. Hogy a csendőr ilyen derék, olyan derék, kötelességtudó, buzgó. Persze, hogy az: valljuk magunk is, csak nem nyomozó. Nem alkalmas arra, hogy semmiből, apró jelekből nyomra menjen és bíró elé állítsa a bűnöst. Nem is hibás a csendőr, hogy nem tud megbirkózni a képességeit alaposan meghaladó földattal. A felelősség arra hárul, aki ezt a finom munkát erre az erősebb markoláshoz testületre bizza.

A csendőrt tehát csak sajnálni lehet, de a nyomozóhatóságok krémjei, az ügyész, a vizsgálóbíró már a legerősebb mértékben kihívja a lesújtó kritikát. Tessék megnézni, hogy funkcionálnak nálunk ezek a magasabb szervek. Tessék megnézni azt a száználmas, této-vázó, kapkodó munkát, amit a vizsgálóbírók végeznek. Hogy bujnak a hivatalos titok leple alá, hogy fáznak attól, hogy a nyilvánosság betekintsen munkájukba s attól, hogy a közönség tájékozva legyen a különféle bünesetek állásáról.

A vizsgálat érdekében a legnagyobb titoktartás szükséges! — ez a szokásos frázis, amely a legtöbbször arra szolgál, hogy az ügyefogyottságot, tájékozatlanságot leplezze. Ezzel a frázissal tartják távol maguktól a jószemű újságírókat, akik kötelességszerűleg informálnák a közönséget.

Érdekes, hogy a titoktartásnak a szükségessége a közönség előtt plausibilisnek tetszik, holott legtöbbször úgy áll a dolog, hogy a nyilvánosság hasznát a nyomozásnak. A külföldön bezzeg nem titkolozik a hatóság s ezzel eléri azt, hogy a közönség ugyszólván részt vesz a bűnös utáni hajszában. A külföldi nyomozó hatóságok egy-egy nagyobb bünesetben százszámra kapják a leveleket, amelyek nyomokat mutatnak, gyanukat közölnek. A bécsi automobil-merénylet sem ülté még az ügyészség bürtönében, ha a publikum közül valaki nyomra nem vezetne volna a rendőrséget. Angliában, Amerikában minden házmaster, minden levélhordó rendőr s sokszor nagyon fontos szolgálatokat tesz.

Nem szabad az ilyen esetekben féltékenynek lenni a dicsőségre. Nem fontos, hogy Pelle uré, Navratil uré, vagy dr. Aczél uré a földérités dicsősége, az a fontos, hogy a bűnös meglegyen. De nálunk ez a féltékenység hatalmas faktor, amelynek nem egy bűnös köszönheti, hogy szabadon jár. Ha a dánosi esetben Navratil uré reggel hat óraker telegrafál az ügyészért és nem másnap este, talán a törvény kezében volna már a gyilkos. Ha a csendőrség detektiveket kér, ahelyett, hogy éraris csizmával harminczhat óráig taposson a színhelyen, szétlökve a legfontosabb nyomokat, talán szintén tudnánk felmutatni eredményt. Így csak az abszolút blamázs miatt pirulhatunk. Teljes eredménytelenséggel állunk szemben, mert Navratil őrmester ur másfél napig a saját dicsőségét hajszolta, annyira nem ismerte kötelességét, hogy az emberek százainak megengedte, hogy belépjenek a csárdába, megfogjanak, összeforgassanak mindent.

Navratilnak fontos lehet, hogy hősként ünnepejjék, a társadalomnak nem. A társadalomnak csak az eredmény a fontos. Azt pedig

a mai rendszerrel elérni nem lehet. Rossz, képtelenül rossz a nyomozásunk: törjük össze mai formáit és csináljuk meg újra modernebb alakban. Ugyis van annyi pirulni valónk, hogy kár szaporítanunk az okokat!

Öngyilkos román miniszter.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 12.

Tegnap éjszaka szenzációs öngyilkosság történt a főváros közvetlen közelében. Nagymaros és Zebegény állomások között kiugrott a Páris felé rohanó 702. számú keleti expressz egyik első osztályú fülkéjéből *Sendrea* István, volt román igazságügyminiszter, a bukaresti egyetem tanára. Az öngyilkost reménytelen állapotban szállították be ma hajnalban a fővárosba és a Herczel-féle szanatóriumban helyezték el, ahol néhány órai gyötrelmes halálküzdelem után fia, leánya és veje karjai között kilehelte lelkét.

Sendrea István egyike volt a legkiválóbb román államférfiaknak, s halála egész Romániát őszinte, mély gyászba borítja.

Részletes tudósításunk a tragédiáról a következő:

Dr. *Sendrea* István volt román igazságügyminiszter már régebben nagyfokú idegességben szenvedett. Családja aggodalommal ápolta a hatvannyolcz esztendő öreg urat, aki tíz nappal ezelőtt minden vigyázat ellenére főbe akarta magát löni. A golyó a halántéka mellett sivitett el s csak felhorzsolta a bőrt. Tíz nap óta még háromszor akart öngyilkossá lenni a romániai Plojestiben, de mindannyiszor sikerült szándékában megakadályozni. Ekkor hátrahozta el családját, hogy a súlyosan beteg embert a bécsi Svetlin-féle szanatóriumba viteli. Tegnap reggel szálltak föl Bukarestben az expresszre. Az exminiszter egy ápoló kíséretében külön fülkét kapott, míg egy másik fülkében a miniszter leánya, fia, ifjabb *Sendrea* István földbirtokos, veje, dr. *Tacu* Demeter mérnök és dr. *Antonin*, a bukaresti „*Marcuca*” elmeegógyintézet asszisztense volt.

Négy óra tájban, amikor a vonat Nagymaros és Zebegény állomások között robotgott, *Tacu* meg akarta nézni az apását. Benyitott a fülkéjébe, de meglepetve látta, hogy az teljesen üres. Sem az exminiszter, sem az ápolója nem voltak ott. Végre a folyosón megtalálta az ápolót, aki mentegetőzve mondta:

— A kegyelmes ur elaludt. Én nem akartam zavarni és kimentem. Nem tudom, hogy hová lelt. *Tacu* mindjárt rosszat sejtett s bejelentette az esetet a kalauznak, aki Zebegényben vészfékkel megállította a vonatot. Onnan rögtön táviratoztak Nagymaros állomásra, ahonnan három vasuti alkalmazott s egy orvos indultak el *Sendrea* keresésére.

Nem messze a nagymarosi állomástól megtalálták *Sendreát*. A vasuti sín mellett feküdt, borzalmas sérülésekkel. Különösen a fején szenvedett súlyos sebesüléseket, a koponyája teljesen be volt zuzva. Az orvos rögtön bekötözte vérző sebeit s intézkedett, hogy az eszméletlenül fekvő férfit az első vonattal Budapestre szállítsák. Este hat óraker érkezett meg *Sendrea* Budapestre, ahol a nyugati pályaudvaron már várták a mentők, akik *Herczel* tanárnak a Városligeti fasorban levő klinikájára szállították. Ott *Dollinger* egyetemi tanár vizsgálta meg, operációt is akart eszközölni rajta, de ez később, hosszas vizsgálat után lehetetlennek bizonyult. *Sendrea* egyáltalán nem tért eszméletre s ma délben behalt sebeibe.

Bukarestből jelenti tudósítónk, hogy *Sendrea* volt miniszter tragikus halála Bukarestben nagy részvételt keltett. A konzulátus távirati jelentése a román miniszterelnökségre érkezett, amely azonnal kifizette a középületekre a gyászlobogót. *Sendrea* István Románia közéletében évtizedek óta jelentékeny szerepet játszott. A bukaresti egyetemnek volt a tanára, amikor a király bizalma az *Aurelián*-féle liberális kabinetbe igazságügyminiszternek meghívta. A kabinet bukása után *Sendrea* egy időre visszavonult az aktív politikától, később azonban *Sturza* miniszterelnökségének első évében a kamara elnöke lett.

Mikor erről a tisztségéről lemondott, újra elfoglalta tanszékét az egyetemen, ahol az utolsó hetekig lelkiismeretesen végezte tanításait, noha hónapokkal ezelőtt súlyos idegbaj támadta meg. Betegsége az utóbbi időkben annyira elfajult, hogy már-már agylágyulásba csapott át. A tetterős politikust ez annyira elkésértette, hogy tíz napon belül négyszer kísérelt meg öngyilkosságot. Szándékát azonban minden alkalommal idejekorán észrevették s meg-

akadályozták abban, hogy keresztülvigye. Orvosi tanácsára az exminiszter tegnap elutazott Bukarestből, hogy betegségét a bécsi Svetlin-szanatóriumban gyógykezeltesse. Ugy látszik azonban, hogy az öngyilkosság gondolata mind erősebben beférkőzött agyába és tegnap éjjel sikertült végrehajtani tragikus elhatározását.

Sendrea nagy vagyont hagy hátra. Plojestben s a szomszédos 3—4 megyében nagy kiterjedést birtokai vannak, amelyek százazreket érnek. Az öngyilkos exminiszter egyébként egyike volt Románia legtekintélyesebb jogtudósainak. Egyetemi tanításaira, amelyeknek messze vidékeken nagy híre volt, valósággal sereglettek a tudománysozjas hallgatók. Tragikus végéről a román kormány értesítette a Sinajában üdülő Károly román királyt is, aki nyomban megleghangu táviratban kondoleált a kormánynak.

Az öngyilkos államférfiu holttestét, amely ez idő szerint még mindig a Herczel-féle szanatóriumban van, holnap, legkésőbb holnapután, a család külön vonaton viszi le magával Bukarestbe, ahol hivatalos pompával, valószínűleg államköltségen fogják eltemetni.

Mozgó képek.

A vendég.

Van egy kedves cimborám, akinek sokoldalúságát bámulom. Ez az ur országgyűlési képviselő, mint ilyen ékes szavu szónok; keresett, jó nevű ügyvéd; élestollu vezércikk-író; édeshangú poéta; kacagató humorista; kitűnő pajtás, „soha semmi jónak elrontója”; gondos férj; a gyöngeség jó apa és vendégszerető házigazda.

Mindezen minőségében lelkiismeretesen megfelel az elvállalt kötelességeinek, olyannyira, hogy igazán a csodával határos, hogy képes „ennyiféle szakadni”.

Ez az én kedves cimborám, sokadmagával, szintén szalmaözvegy maradt. Családját elküldte fő levegőt szivni. Rendes mulató-kompania, természetes, azt hitte, hogy most virrad föl az átlumpolt éjszakák hajnala.

— Hol találkozunk ma este? — kérdezték a jóitzi murik boldog előérzetében.

Barátunk arca nagyon elkomorlyodott, amikor így felelt:

— Sajnálom, nem tarthatok veletek.
— Mi-cso-da? — tört ki az általános hüledezés.
— Le vagyok kötve... vendégem van.

— Eh, lári-fári! Hát a vendégedet is magaddal hozod; punktum!

— Ezt se tehetem...

Erre aztán megáradt a gyanúsítások zuhataga:

— Ah, így vagyunk? Hát te se vagy jobb a Deákne vásznánál? Illik ez? Azt az angyali szép asszonyt megcsalni... Pfüj!

Az ilymódon korholt pajtí türelmesen hallgatott s bevárta, míg a felbőszült társaságból kifogyott a szusz. Ekkor ő vette át a szót:

— Most pedig idehallgassatok: Ártatlanul ér a vád. Vendégem nem valami könnyűvérű angyal, hanem egy fehérszakálás bácsi.

— Nos és?

— A dolog így történt: Lakásommal szemben van egy korcsma. Odajárok, amióta a háztűzhelyem kihűlt. Ott is a veres abrosz mellé szoktam letelepedni...

— Tudjuk, tudjuk, nagy demokrata vagy.

Tegnapelőtt egy kopolt, uri ruhába öltözött, törődött aggasztán járt az asztalok között és leveit kalappal kéregetett. A vendéglős meglátta és ki akarta tuszkolni.

— Ne bántsá azt az öregot, mondok neki; hiszen látá, hogy szegény... máskülönbem nem alázkodnék meg, hogy alamizsnát kérjen. Azután a bácsihoz fordult:

— Vacsorált már bátyám?

— Régen volt az uram, tán már nem is igaz.

— Nohát akkor üljön ide mellém és tartson velem.

Nagy vonakodások után, huzódozva leült.

— Lássá, én malacpecsenyét rendeltem. Szereti a malacot?

Felragyogott a bágyadt fényű szeme:

— Hát van még olyan?

Hozattam neki szép, piros bőrű malacpecsenyét. Milyen mohón ette! Láttátok volna csak. De nem bírta. A szegény, kiéhezett gyomra nem vett be sokat egyszerre. Engedelmet kért, hogy a maradékot magával vihesse.

— Csak tessék. Itt, ebbe az étlapba pakkolja. És tudja mit. En egy pár hétig szalmaözvegy vagyok. Minden délben itt ebédelek, minden este itt vacsorá-

lok. Meghívom erre az időre vendégül. Csak egyet kőfők ki. Nem fogunk diskurálni... legfeljebb az időről. Maga nem fog kíváncsiskodni, hogy ki vagyok, mi vagyok; de én se fogom firtatni, hogy mi a multja, mi a neve?

Ezért nem tarthatok veletek fiuk. Ne is haragudjatok.

Szokatlanul hosszas csend követte ezt a mentegőzést. És még bucsuzáskor is csak némán szorítottak kezét. Valami furcsa érzés fojtogatta a torkukat, nem jött ki rajta szó... siettek jőféle csopakival kiöblíteni.

Poharaikat először is az elmaradt czimbora vendégszeretetére koczcintották össze.

Bosta.

Gennarit végre kihallgatták.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 12.

Szombati számunkban megírtuk, hogy a rendőrségen Gennari vivőmestert nem hallgatták ki, mert az ügyészséghez fölterjesztett iratok nem érkeztek vissza. Gennarit tehát ma délelőttre ismét beidézték s ma végre ki is hallgatták tolmács segítségével. A recsegő harsonával hirdett nagy szenzáció, — Gennari letartóztatása azonban ma sem következett be. Mint ahogy be sem következhetett.

Az ügyészség ugyanis, amely meglehetősen száraz objektivitással szokta az ilyen ügyeket mérlegelni, a rendőrség által összeszerzett és váltig megdöbbenőknek hirtelt bizonyítékokat nem találta még annyira meggyőzőeknek sem, hogy azok alapján csak a magánvádnak is helyt lehessen adni, nem is szólva a közvád képviselőtől.

Az ügyészség rövidesen utasította a rendőrséget, hogy folytassa az adatbeszerzést és a nyomozás befejezése után, terjessze vissza az iratokat. Ennek az ügyési utasításnak alapján következett aztán be ma az, amit a hajszá kezdete óta folyton hangoztattunk és sürgettünk, Gennari kihallgatása. A megvádolt vivőmester ügyvédjének, Friedmann Bernátnak helyettesével, dr. Stéger Hugóval jelent meg Kórody rendőrfogalmazó, az ügy referense előtt, aki azonnal meg is kezdte kihallgatását. Miután azonban Gennari olasz állampolgár, azonkívül pedig magyarul is németül is, igen rosszul beszél, a kihallgatás olasz nyelven történt tolmács segítségével. Tolmácsként Óváry Béla egyetemi tanár, törvényszéki hites tolmács szerepelt. A kihallgatás a késő délutáni órákig tartott, de eredményeiről semmi pozitívum nem szivárgott ki.

Mi, személyes értesüléseink alapján, csupán csak annyit jelenthetünk, hogy Gennari, dacára heves vérmérsékletének, a legnagyobb önuralmat tanusítja meghurcoltatásában és hideg tárgyilagossággal felel a fölített kérdésekre. A vádat természetesen teljes egészükben tagadja. Kétségtelen, hogy az elhunyt Eranosz családja teljes egyértelműséggel vádolja Gennarit azokkal a súlyos dolgokkal, amelyek miatt a vizsgálat ellene megindult, kétségtelen az is, hogy addig két érdekeltégen kívül álló egyén is vallja Gennari bűnösségét. Kulassy Paula, a szakácsnő és Lausch Béla, az inas. Ezek közül azonban csak a szakácsnő vallomása jöhet tekintetbe szavahihe-tőség dolgában, mert Lausch Béláról Gennari azt állítja, hogy nála lopott s ezért csapta el a szolgálattól.

Nem érdektelen különben az a vélekedés, amelyet jogász körökben táplálnak az ügy felől.

Olyan emberek mondják, akiknek tájékozottsága és jóhiszemősége teljesen kétségen felül áll, hogy szinte lehetetlen az a feltevés, hogy Eranoszt valaki is kifosztotta volna, mert évek óta nagyon szegény ember volt. Állandóan betegeskedett, irodáját ilykép elhanyagolta, betegségét gyógyítani gyakran járt Karlsbadba és közben nem egyszer megesezt, hogy klienseivel se tudott elszámolni.

Maga Gennari a következőket mondja az ügyről:

— Ártatlan vagyok és galádul vádoznak. Eranoszt én csak olyanformán vettem igénybe, amint igénybe vett ő is engemet és amint ez jó barátok között mindennapos. Korrekt ember vagyok és azt

tudja rólam mindenki, aki ismer. Szeanszainkon se pumpolás, se zsarolás nem volt. Egy volt szolgám, aki nálam lopott, állítólag azt vallotta, hogy magnéziummal kőkerkedtünk a szeanszokon. Egyetlenegy izben használtam magnéziumot, mert Bothmer Jenő báróval és tanítványommal, Herczeg Ernővel, Herczeg gyárigazgató fiával Erzsébet-körtut 27. szám alatti vivőtermében fotografiákat csináltunk.

Nyilatkoznak ma Magyaryék is ujölag, meg Gennari felesége is. Özv. Magyaryné ezeket mondta egy ujságírónak:

Tudok a Gennari ellen felhozott vádakról, s azt is tudom, hogy rágalom az utolsó betűig. Szegény Eranosz olyan zavarokkal küzdött, hogy bizony sokszor kellett Gennarinak kisegíteni. De én magam is kölcsönöztem neki, egyszer 80, másszor 100 koronát, mert mindig pénzre volt szegénynek szüksége. És lássa uram, azt írják a lapok, hogy engem is ki akart fosztani Gennari... Két éve ismerjük ezt a derék, becsületes embert. Hívői vagyunk a spiritizmusnak. Mikor szegény, drága fiam elhalt, a szeanszok mentettek meg az örületes fájdalomtól. Lekötelezettje vagyok hát Gennarinak és amim van — megosztanám véle örömmel, készséggel. De az élő isten a tanum, soha egy garas ára szívességemet nem kérte és igénybe nem vette.

Magyary Margit, aki kevésbé hive a spiritizmusnak, mint az édesanyja, így nyilatkozik:

— Az atyafiság csinálja az egész hecczet és Gennari ártatlan. Hogy abba a hatvan koronás ajándékozásba belement, az se az ő balgasága. Az én bűnöm és Piáé... (Gennari felesége.) Mi beszéltük rá, hogy elvégre is egy jó barátunknak özvegyéről van szó, akit az atyafiság fukar támogatni. Gennari a legderékabb, a legbecsületesebb ember. Jellemző, hogy például soha senkiről rosszat mondani se enged. Ha valakiről rosszat mondanak, ez a szavajárása:

— Le pauvre! A szegény...

Eranosz 9000 koronája: rege. Én tanusítom eskü alatt, hogy fölünk, anyámtól is kért kölcsönöket Eranosz és esküvel tanusítom, hogy Gennari is kölcsönzött neki. Jelen voltam legutóbb márciusban is, mikor Gennariékhoz Eranosz feljött és kérte Gennarit, hogy adjon neki kölcsön, mert meg van szorulva. Gennari kihuzta az asztal fiókját és — azt hiszem — két darab száz koronást adott oda Eranosznak, aki boldogan hálálkodott:

— O Josef, ich danke dir, ich danke. Jetz bin ich ein reicher Mann!

Azt is mondhatom, hogy szegény Eranosz az örületes vallásos volt. Folyton a templomot járta és állandóan szenteket látott. Az is rögeszméje volt, hogy őket csiklandozzák az angyalok. Dél-élt a szent biblia, délután a 32 levelű biblia volt mindene. A ferenciekhez járt délelőtt imára, délután az „Elit“-ben és a „Mátyás király“-ban kártyázott. Így aztán tönkre is ment anyagilag teljesen és irodája, a Rákóczi-ut 10. alatt jelentéktelen jövedelmet hozott.

Végül maga Gennari felesége is megszólal és a következőket mondja férje védelmére.

— Rettenetes, amit véllünk tesznek. Mással ilyen nem történhetne, de az én szegény uram idegen országbeli — talán ezért mernek ilyet tenni. Soha senki ellen az én jó uram nem vétett. A hipnózisról se tudunk semmit addig, míg négy évvel ezelőtt Bay Lajos festő- és vivőmesterrel meg nem ismerkedtünk. Az ő lakásán, a Múzeum-körtut és Sándor-utca földszintjén voltak szeanszok, idejártak el egyszer-kétszer és mert az uram jó médiumnak bizonyult, mindig őt altatták el. De mindez ártatlan dolog volt; a magunk szórakozására csináltuk. Később nálunk is volt néhány szeansz és ott volt ezeken Eranosz is, aki czukorbaja ellen kerestett orvosságot a spiritizmusban. Eranosz, — mint a beteg emberek szoktak, kapkodott szegény fűhöz-íához. Járt Budára is, feleségével együtt, egy javasasszonyhoz, aki teákat adott Eranosznak a czukorbaj ellen. A szeanszokon is kérdezősködött a szellemről, akit mi „jó angyal“-nak nevezünk, hogy mint fog meggyógyulni? A férjemnek egyébként igen jó barátja volt és több izben kisegítették egymást. Gennari is kölcsönzött Eranosznak és viszont. Szegény jó uram éppen tegnap talált egy feladási vevényt, ami Eranosznak küldött pénzről szól. — be is vitte az ügyvédünkhöz Pestre. Hogy mi halálba kergettük volna, hogy mi 9000 koronáját elvettük volna — hazugság. De nemcsak postán küldött pénzt Eranosznak az uram, mert ez csak akkor történt, ha mi vidéken voltunk. Számtalanszor adott kölcsön mások is és Eranosz gyakran küldte hozzánk a szakácsnőjét, Pólit is — ha pénzre volt hirtelen szüksége. A kölcsönöket Eranosz becsületesen visszafizette, amint hogy Gennari se maradt adósa soha. Nem is volt rá szükségünk, mert férjemnek állandóan volt 70-80 tanítványa és évi 10-12.000

korona jövedelme. És pénzzel kezdtük különben magyarországi berendezkedésünket. Atyám jó módú velencei polgár volt s én 12.000 lira hozományval lettem Gennari felesége.

Ennek a botránynak különben magarázata van.

Eranosz rokonsága azt hitte, hogy nagy juss maradt. Mikor aztán kislült, hogy nincs hagyaték, elkezdtek okvetetlenkedni, hogy megtudják: hol a pénz? Eranosz bátyja, dr. Eranosz Ferenc elhívatta a férjemet dr. Kovács József ügyvéd Károly-körtut 4. szám alatti irodájába. Ez az ügyvéd vette át a megboldogult dr. Eranosz István irodáját. Dr. Kovács József azzal fogadta a férjemet, hogy ő tudja, hogy nekünk adta Eranosz minden pénzét; nehogy botrány legyen, egyezkedjünk hát ki. A rokonság nem jutván juss-hoz, nem akarja viselni Eranosz özvegyének el-tartási költségeit, — adjon hát a férjem az özvegy-nek havi 60 korona tartásdíjat és akkor minden rendben van. Gennari tiltakozott és kereken kijelentette, hogy egy garast sem ad. Én azonban, aki mint minden asszony, kissé félnék természetű vagyok, azt mondtam később a férjemnek; végre is egy jó barátod özvegyéről van szó, segits rajta! Így történt, hogy mikor dr. Kovács másodszor is elhívatta az uramat, Gennari közjegyzőtől okiratot irt alá, amelyben kijelenti, hogy havi hatvan koronát ajándékoz özvegy Eranosznának. Az első hatvan koronát oda is adta nekik, azután jöttek a hírlapi cikkek.

Ezeket mondja Gennariné és nem érdektelen lélektanilag, hogy az elhunyt Eranoszlól még e mostani meghurcoltatások után sem mond rosszat, sőt a leghatározottabban kijelenti, hogy Eranoszt feltétlenül jó és becsületes embernek ismerte mindig.

Már most az ügy további fejleményei az ügyészség határozatától függnek.

TÁVIRATOK.

Véres zavargás.

London, augusztus 12. (Saját tudósítónktól.) Belfastban tegnap a sztrájkolók és a katonaság közt összeütközésre került a dolog és valóságos harc folyt, amely két órahosszat tartott. Nagyon sokan megsebesültek mind a két részen. Három gyalogezred megszállotta az utcákat, a lovasság pedig a tömeg közé ugrott. A csapatokat a sztrájkolók kövekkel dobálták meg. Végül a gyalogság szuronyszegezve támadta meg a sztrájkolókat, akik az asszonyokat és a gyermekeket paizsul maguk elé tartva, ellenállottak. Igen sok asszony megsebesült. A harcban 500 rendőr és 2000 főnyi katonaság állott szemben körülbelül tizezer tüntetővel. Több, mint harmincz katona és rendőr megsebesült. A sztrájkolók közt még nagyobb a sebesültek száma.

Török hajóépítés.

Konstantinápoly, augusztus 12. A minisztertanács azt ajánlotta, hogy egy czirkálót a génuai Ansaldo hajógyárnál rendeljenek 325.000 font árban. A tengerészeti miniszter által ajánlott egyéb hajóépítésekre vonatkozó terveket azonban elvetett.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, aug. 12. Gabonaiózsda. Zárlat. Buza irányzata lanyha, augusztusra 81⁷/₈ K., szeptemberre 83³/₈ K. — Tengeri bányadt, augusztusra 53⁷/₈ K.

Csikagó, aug. 12. Terményiözsda. Zsir szeptemberre 9.—, tegnap 9.10, októberre 9.10, tegnap 9.17. Szalonna short clear 8.87, tegnap 8.87 Sertéshus szeptemberre 16.02, tegnap 16.12.

Few-York, aug. 12. Terményiözsda. Gyapot. New-Yorkban 13.30, aug.-ra 11.46, nov.-re 12.09. New-Orleansban 13.1¹/₈ Petroleum stand with. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.40. Rohe testvérek 9.60 — On 37.50—38.— Réz 20.—.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van,

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

EGYETÉRTÉS.

Augusztus hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

A fűrdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben sziveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

UJDONSÁGOK.

Csalhatatlanság.

Olyan régi, elkopott igazság nem sok van a modern liberális életfelfogás irányelvei között, mint a dogmákról szóló.

Útni kell minden dogmát, mert látatlanba, vizsgálás nélkül rá lehet fogni, hogy vagy számárság, vagy gazul hazug. Kopottnak kopott ez az elv, de bevált. Az utolsó évtizedek sok nehéz ostobaság és még több képmutató hazugság fölött huzták meg a haladás lélekharangját. Ezek helyett az elföldelt kadáverek helyett támadt azonban egy új abszurdum, amely veszedelmesebb is, dogmatikusabb is, meg szörnyűbb is amazoknál.

Az új dogma: a tudomány csalhatatlansága.

Csalhatatlanság pedig nincs, sem a tudományban, sem semmi másban, ami földi. Hanem azért néhány hónappal ezelőtt Szegeden mégis elítéltek gyilkosság miatt egy embert, — a tudomány csalhatatlanságának nevében.

E lapnak más helyén van elmondva maga a szörnyűség. Én rá csak az a tény tartozik, hogy valahol, valami szennyes, büzhödő lyukban, amit a modern igazságszolgáltatás hivatalos terminológiája vizsgálati fogságnak nevez, egy ártatlan ember ül, hét súlyos esztendőre első és másodfokon elítélve gyilkosságért. És tiszta véletlen, hogy akadt egy lelkes, dogmát nem hívó ember azok között; akiknek a szava súlylyal esik bele a serpenyőbe. Tiszta véletlen! Különben sejtelnünk se volna róla, hogy milyen égre ordító embertelenség történt megint a dogma nevében.

Mert dogma a tudomány csalhatatlansága és ahol dogma van, ott a tudatlanság.

Annak a szegedi törvényszéki orvosnak a bíróság elhitte, hogy csalhatatlan a tudomány nevében mondott ítélete, pedig csupa felületes tudománytalanság volt, amivel egy ember sorsába végzettszerűen beleártotta magát. Nem is kell, hogy orvoszakértő legyen az ember, hogy ehhez a megismeréshez eljusson. Elég, ha annak a szerencsétlen elítélt embernek a

védekezését látó szemmel és logikus agygyal bírálja. A tudomány dogmatikusa azonban szakvéleményt mond, most pedig tüvé tehetik a szegedi temető árkat egy jeltelen sir után, hogy visszaadassák azt az elítélt szerencsétlent az életnek, amelytől a buta korlátoltság elragadta.

Még ezer szerencse, hogy nyomban nem justifikális mindjárt az ilyen bölcs és tudományos szakértői vélemény, különben várhatnánk a rehabilitációval az itéletnapra ebresztőharsonára.

En különben mindig hideglelést kapok, halálom, hogy hónapok, sőt éveikig tartó enyészést után, hogyan kerülnek emberi tetemek napvilágra, hogy perdöntő iszonyu bizonyítékokká legyenek. A bonczoló orvos előttem olyan, mint a babonás ókor magusza, táltosa és augurja, aki a belek láthatatlan, titkos jeleiből mond jóvendőlést és igazságot a tömegnek. Ez ellen mindig föllázad bennem a gondolkodó és önálló itéletű ember.

Hogy én a más véleménye és tudása alapján mondjak döntést egy élő ember sorsáról? Olyan jelekből, amelyek nekem értelmetlenek . . .

Nem!

Ez már dogma.

Nekem értenem és a lelkem mélyéig éreznem kell a bizonyítékokat, amelyeknek alapján kimondhatnám a véres, fekete jelszót:

— Pollice verso!

(—vay.)

Naplórend. Napár. Kedd, augusztus 13. — Római kath.: Ker. Janos. — Protestáns: Ipoly. — Görög-ország: Julius 31. End-sain. — Zsidó: Elul 3. — A nap két: reggel 4 óra 50 perc, nyugszik: este 7 óra 10 perc. — A hold két: reggel 7 óra 51 perc, nyugszik: este 9 óra 2 perc. — A miniszterek nem fogadják. — Az osztrájszlovákok húzása reggel 9 óra. — A budapesti nyári lövészgyűlés második napja. Kezdés 8 óra. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Uránia Kégyó-téri szalonja nyitva délelőtt 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — Állandó kiállítás a „Könyves Kálmán” műintézetben (Nagymező-utca 37-39. szám.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Magyar Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-től-2 óráig. — A Szechenyi Múzeum nyitva délelőtt 10 órától 2 óráig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-től-3 óráig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva. Megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Földtani Intézet Képcsarnok nyitva délelőtt 10-től fél 2-ig. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Műegyetemi Múzeum zárva. — A Goethe-szoba zárva. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9-6-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9-1-g és délután 2-6-ig. — A Képzőművészeti Múzeum zárva. — A Technológiai Múzeum és könyvtára nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. — Az anquimumi múzeum nyitva egész nap. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hírek. Pasicz szerb miniszterelnök ma Marienbadba érkezett. — Gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok ma reggel Triestből a Lacromán elutazott.

— A király születésnapja. A hivatalos világ és a székesfőváros a szokott módon ünnepli meg e hó 18-án, vasárnap, a király születésének 76-ik évfordulóját. Az ünnep napján délelőtt tíz órakor a budavári koronázó Mátyás-templomban tartják meg a hivatalos főistentiszteletet, amelyen részt vesznek a kormány és az országgyűlés mindkét házában tagjai, a tudományos akadémia, a főiskolák, az idegen államok és a hadsereg képviselői, meg más hivatalos személyiségek. A katonaság ünnepe reggel öt órakor kezdődik, amikor zenekarok járnak be a várost, majd nyolc órára a helyőrségi és honvédségi csapatok kivonulnak a Vérmezőre, lovag Ziegler Alfréd altábornagy parancsnoksága alatt. A csapatok felállítása után a szabad ég alatt felállított sátorban kilencz órakor tábori mise lesz s míg a tábornoki kar tagjai a misét hallgatják, a csapatok felett Zuccullin Henrik ezredes, a 6-ik gyalogezred parancsnoka parancsnokol. Mise alatt a kis Svábhegyről megszólalnak az ágyuk, ahol nyolc ütég lesz elhelyezve. Egy-egy ágyulövést a csapatok diszlövése követ. A misét a közöshadapródiskola végzett növendékeinek ünnepélyes eskütétele követi, amelyet kisjókai Uvárnóky Viktor őrnagy, a hadapródiskola parancsnoka vezet. A parádét a diszelvonulás rekeszti be, mely után a katonaság bevonul s kaszárnnyákba. Az ünnepélyt bárki is végignézheti, mert arra tribün, vagy egyéb jegyet nem adnak ki. Rossz idő esetén az ünnep elmarad s helyette kilencz órakor a katonák számára mise lesz a budapesti helyőrségi templomban, a kadétek pedig intézetükben esküsznek fel.

— A román trónörökös Budapesten. A román trónörökös és neje gyermekeivel tegnap reggel hét óra ötven perczkor a bukaresti gyorsvonattal a fővárosba érkezett, megreggeliztek, azután gyorsvonattal Bécsbe utaztak.

— József herceg Kecskeméten. József királyi herceg vasárnap délután gépkocsin Kecskemétre utazott. Este jelen volt a Royalban egy kabaret-előadás, ma délelőtti részt vett a honvédkarolaton és délelőtti részt vett a honvédkarolaton és délután automobilján visszatért a fővárosba.

— Szent István napja és a múzeum. A Magyar Nemzeti Múzeum, mint minden esztendőben, úgy az idén is Szent István napján és az azt követő hétköznapon összes tárlatait és a városligeti nagy iparcsarnokban most berendezett új osztályt, a néprajzit nyitva tartja, hogy a nemzeti ünnepre a fővárosba feljött vidékiek a nemzet kincsesházát megtekinthessék.

— A szíami király útja. Braunschweigban a szíami király tiszteletére ma katonai díszszemle volt. A régens-herceg a szíami királyt és Parabatra herceget az Oroszlán Henrik-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— Új államtitkár. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte, hogy Kislódi Hollán Sándor miniszteri tanácsos, a magyar postatakarékpénztár igazgatója, saját kérelmére a törvénytörvény nyugdíjjal végleges nyugalomba helyeztessék és neki ez alkalomból, sok évi kiváló szolgálatainak elismerésül, az államtitkári címet és jelleget adományozta.

— A bécsi magyar hadosztály új parancsnoka. A király bernegi *Sprecher* Artur altábornagyot a bécsi 47. gyaloghadosztály parancsnokává nevezte ki. A 47. gyaloghadosztály, amely a 93. és a 94. gyalogdandárokból áll, tisztán magyar csapattestből van összeállítva. A Bécsben állomásozó öt magyar ezred, a győri 19., a budapesti 32., az egri 60., a kolozsvári 51. és a békéscsabai 101. gyalogezredek ebbe a hadosztályba vannak beosztva. A 47. gyaloghadosztálynak eddig treuenburgi *Weinrichter* József altábornagy volt a parancsnoka, Betegsége miatt azonban felmentették állásától és a jaroslai 2. gyaloghadosztály parancsnokát *Sprecher* altábornagyot nevezték ki helyébe hadosztályparancsnokká.

Bernegi *Sprecher* Artur svájci származású, 1852-ben Churban, Graubünden kantonban született. 1868-ban mint önkéntes lépett a bécsi „Deutschnmeister” 4. számú gyalogezredbe, ahonnan később a Clam-Gallas tábornok nevét viselő 10. dsidás-ezredhez, majd pedig a 11. dsidás-ezredhez helyezték át, ahol 1871 november 1-én hadnaggy lett. 1876-ban főhadnaggyá lépett elő a 16. huszárezredbe; azután elvégezte a bécsi hadi iskolát. 1879-ben beosztották a vezérkarhoz; kezdetben a 14., majd pedig a 18. lovasdandárnál működött mint segédtsz. 1881-ben első osztályú százados lett a vezérkari testületben. Mint vezérkari százados a dolnja-tuzlai 20. gyaloghadosztálynál, azután a szerajevói főhadparancsnokságnál, 1883. márcziustól pedig a vezérkar távirati irodájában szolgált. A nyolczvanas évek derekán csapatszolgálatra beosztották a 2. huszárezredhez. Két évi csapatszolgálat után, 1888. novemberben a krakói lovashadosztály vezérkari főnöke, 1889-ben pedig őrnagy lett. 1891 elején a király katonai irodájába osztották be, ahol 1891-ben alezredes, 1895. novemberben pedig ezredes lett. Szolgálati jutalmául legfelsőbb elismerésben részesült, majd pedig a Lipóti-rend lovagkeresztjével tüntették ki. 1895-ben a trencsényi 71. számú gyalogezredhez osztották be, azután véglegesen áthelyezték a gyalogság állományába. 1897-ben a 99. gyalogezred parancsnoka lett. Négy évig állott az ezred élén. 1901. márczius 28-án a soproni 28. gyalogdandár-, 1905. június 17-én pedig a jaroslai 2. gyaloghadosztály parancsnokává nevezte ki a király, most pedig a bécsi 47. gyaloghadosztály élére állította.

— Távirósztrájk Amerikában. Az amerikai távirósztrájk egyre jobban terjed. Most már a déli és nyugati városokban szüntel a munka a táviróhivatalokban. A városokban egyre gyűléseznek a tisztviselők és végül mindenfelé kimondják, hogy csatlakoznak a sztrájkolókhoz. E perczben ötven városban nincs távirószolgálat.

Ujabb jelentik: A táviróhivatalnokok sztrájkja egyre terjed és félő, hogy az egész táviróforgalom meg fog akadni Amerikában. A táviróhivatalnokok szövetségének titkára kijelentette, hogy esetleg kimondják az általános sztrájkot. A new-yorkiak péntekig akarnak még várni, de valószínű, hogy a szövetség határozata esetén már holnap csatlakoznak a sztrájkhoz.

Smallnak, a táviróalkalmazottak egyesülete elnökének azon kijelentése, hogy 24 órán belül a táviróalkalmazottak sztrájkja az Egyesült Államokban, valamint Canadában általános lesz, még az optimistákat is megrendítette nézetükben. Russel az egyesület titkára levelet intézett az újságírókhoz, amelyben utalt arra, hogy a táviróalkalmazottak nem akarnak az újságírók kellemetlenségeket okozni, másrészt azonban nézetük szerint nem fizetik őket úgy, amint megérdemelnék és ezért sztrájkolnak.

— **Dr. Várady Károly főigazgató betegsége.** Székesfehérvári tudósítónk táviratozza, hogy Fiuméből Székesfehérvárra érkezett jelentés szerint dr. Várady Károly székesfehérvári tankerületi főigazgatót Fiumében szélhűtés érte. A főigazgatót egyik fiúmei kórházban ápolják s állapota aggasztó. A balesetről értesítették a főigazgató hozzátartozóit.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Tegnap este a Kör-möczbányán 6 óra 18 perczkor áthaladó személyvonat az egy kilométer hosszú zólyomvölgyi alagutban az alagút nyirkossága miatt nedvessé lett sinek következtében nehezen haladható előre és így a rendes időnél tovább maradt az alagutban. A Zólyomból Rutkára induló két szabad lokomotív, melyet menetrendszerűen a személyvonat után tíz perczre indítottak, a személyvonat utólérte és az alagutban beleszaladt a személyvonat hátsó kocsijaiba. Az összeütközés következtében a személyvonat két hátsó teherkocsija teljesen összezúzódott, míg a többi kocsik kisiklott. Emberéletben nem esett kár, csak Zsembery József zárófékező, aki az összeütközés következtében lebukott a kocsiról, sérült meg. Az este a forgalmat átszállással tartották fenn; a pályát ma reggelre már teljesen rendbehozták és a kora reggeli gősvonatot már akadálytalanul közlekedhetett. A balesetről az államvasutak igazgatósága jelentése szerint nem az alagutban történt az összeütközés, hanem a nyílt pályán. A jelentés így szól:

A ruttká—budapesti vonalon e hónap 11-én közlekedett és Kör-möczbánya és Jánoshegy állomások között a nyílt vonalon megállott 306. számú személyvonat az utána jövő 306/II. számú gépvonattal utólérve, ezzel összeütközött. Az összeütközés következtében a személyvonat két teherkocsija megrongálódott, egy személykocsi pedig hátsó tengelyével kisiklott. Utasokban kár nem történt. A vonatszámjelzőt közül csak a zárófékező szenvedett jelentéktelen sérülést.

— **Katonaszabadítás en gros.** Rendszeresen üzött katonaszabadításról rántotta le a leplet Torontál vármegye egyik községében egy boszuálló följelentés. A községből szombatban följelentés érkezett a 46. számú szegedi gyalogezred parancsnokához. A névtelen levélíró megnevezi benne a gazdag sváb községet s elmondja följelentésében, hogy a község orvosa, jegyzője és egy eddig még ismeretlen katonarvos összejátszva, hat év óta nagy mértékben és szemérmellenül üzik a katonaszabadítást. Ez idő alatt mintegy 300 család fiát szabadították ki a katonaszkóda alól. A följelentés névtelen megnevez harminczhárom családot, akik fiaikat a múlt évben s az ideai sorozáson szabadították ki a katonaságtól. A gazdag parasztek ezer, sőt kétezer koronát is fizettek, hogy fiaikat kiszabadíthassák. A közevitől szerepét mindig a községi jegyző játszotta. Talán soha se jöttek volna rá a bűnös üzelmekre, ha a legutóbbi kisbíróválasztás meg nem bontja a községben az egyetértést. Két párt állt itt szemben egymással s mind a kettő nagy erőfeszítéseket tett, hogy saját jelöltjét segítse győzelemre. A vesztes párt aztán nagyon elkeseredett s hogy boszút álljon a győztes párton, az egyik elkeseredett gazda megtette a följelentést a jegyző és bűntársai ellen. Az ezredparancsnoknál nagy meglepetést keltett a szenzációs följelentés. Neveket ma még a vizsgálat érdekében nem közölhetünk. Az ezredparancsnokság azonban a maga hatáskörében tüstént megindította a vizsgálatot, egyúttal pedig átirta a polgári hatóságokhoz, hogy a maga részéről is indítsa meg a vizsgálatot.

— **Vörös László balesete.** Vörös László volt kereskedelmi minisztert tegnap este egy kis baleset érte. Vörös László erősen hódol a dohányzás szenvedélyének s kisebbfokú nikotinmérgezést kapott, amelytől tegnap este annyira rosszul lett, hogy a házbeliek elhívták hozzá dr. Virosztek Győzőt, a mentők főorvosát, aki segítette rajta. A volt miniszter mihamarabb teljesen föl fog gyógyulni.

— **Idill a fürdőn.** Szencvicza-fürdőn tegnap este az eső miatt sok fürdőző a Magdalena-forrás körüli fedett sétányon tartózkodott. A padozat, mely alatt mintegy másfél méteres pincze van, hirtelen beszakadt és az otlévők lezuhantak a pinczébe. Egy asszony lábát törte, ketten súlyosan és többen könnyebben megsebesültek. A hanyag és indolens igazgatóság ellen megtették a följelentést. A vizsgálatnál kitént, hogy a pincze gerendái korhadtak voltak.

— **Borghese herceg Párisban.** A páris-pekingsi automobil-verseny győztese, Borghese herceg már Párisban van. Hátvankét nap alatt futotta meg a 14,000 kilométeres utat, maga mögött hagyva versenyző társait. A lelkes párisiak viharos lelkesedéssel fogadták a bátor férfiut. A champignyi utkeresztelésnél, a joinvillei hid közelében gyülekeztek az automobilon, hogy a nagy verseny győztesét Párisba kísérjék. Három óra tájban porfelleg jelezte a Meauxban összeverődött automobilkaraván közeledését. A herceg robog a menet élén. Mellette ül Ettore gépész és hátrább a benzintartályon Barzini olasz újságíró. Az Itálát hét francia és olasz zászlókkal díszített automobil követi. Egy motoron trombita-zenekar foglal helyet. A champignyi utkeresztelésnél csak rövid ideig időznek az automobilon. Nemsokára a karaván újra fölkerelkedik és mint a hangyák, automobilon túlnékel elő a földből mindenfelől. Száz meg száz motorkocsi és kerékpár csatlakozik a menethez, mely a joinvillei hidon újabb szünetet tart. Itt várnak már reá a fényképezők s közben megéred az eső. Az automobilon erre folytatják utjukat s megérkeznek a Bois de Vincennesbe, ahol hosszú sorban állnak a kiváncsiak. Itt a Garde Républicaine egy csapattal áll a menet élére. A tulajdonképeni fogadás a nagy Boulevardon van, ahol a tömeg szakadatlanul élteti Borghese herceget. A herceg a „Matin” szerkesztőségébe siet s itt ünnepelesen üdvözlök. Borghese rövid beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy semmi különösebb dolgot nem művelt és hálásan köszöni a Párisban részvétét vált szép fogadtatást.

— **Szépségverseny.** Nyáron a különböző fürdőhelyeken divik a szépségverseny. Divik télen is, de akkor világpostával, tombolával és egyéb kőkötő össze. Szegény gyermekek fölruházott asztaltársaságok, jótékony kerületi egyesületek így mulatnak, jusszon a nőknek is, férfiaknak is. Az asszony-szépségnek jut a töméntelen anxiz-kártya, meg üvegváza, a férfiaknak jut néhány jó pofon, amit a mulatság hevében, vagy higgadtan a mulatság befejeztekor nyujtanak át egymásnak. Nem láttunk még szépségversenyt, de körülbelül így képzeljük, hogy a szegény férfiak a legnagyobb titokban szavaznak, mire kimenekünek a teremből. Amikor aztán az egész férfítábor biztonságban van, egy talpig páncczába öltözött ember visszamegy és elmondja, hogy a Rozika szép, a Málcsika szebb és az Annuska a legszebb. Szóval kihirdeti az eredményt, de talpig vasban, mert másképpen bajosan képzelhető, hogy a hölgyeknek a testi épség veszélyeztetése nélkül el lehetne mondani, hogy a másik szebb. A vasas ember elhadarja a mondkáját és kirohan, mert különben még így vasban is megnyomorítanak. Lehet, hogy tévedünk és a vasas emberre nincs szükség, mert a hölgyek kacsóit megrendszabályozza a nevelés. De kis piros nyelveiket nem. És mert szapulni szabad, képzelhető, hogy öngyűségeik bőven élnek ezzel a szabadsággal. Ilyenkor lehet megtudni, hogy a Málcsika egy fád teremtés, csak úgy tudott díjat nyerni, hogy néhány lovag inzolvenség szavazta magát érte. A Málcsikának tulajdonképen beszédhibája van, ami azért nem baj, mert a kedves Málcsika úgy sem hallja önmagát, lévén a jobbfiúere süket. A balfültre is csak akkor hall, ha a hamis czopfot a lá Gretchen viseli és a vendég-hajlat nem simítja a füleire. Más szépséghibája a Málcsikának nincs, mert az elülső két hamis foga jól illik neki és a szénnel kent szemöldök is jól áll a rizsporozott arcához. Idomtalan bokája nem számít, mert a Málcsika már hosszú ruhát hord, de nemcsak azért, mert huzonnagy termetű. Különben igen jól nevelt, szende lány, aki sohasem jár kivágott ruhában és pedig nemcsak azért, mert a vállá vattázva van, lévén a jobb lapoczkája annyival magasabb, mint a bal, hogy liftre van szükség, hanem mert szegényli mutogatni kissé vörös és durva bőrét. Különben jó barátnöje az informálónak, aki roppant örül, hogy a Málcsika díjat nyert. Hogy általánosságban is szóljunk, a szépségversenyeket úgy itthon, mint a külföldön magyar lányok szokták megnyerni. Ez némi revanche azért a tenger pénzért, amit főképen a külföldi fürdőzők szoktunk hagyni.

— **Ötvenéves jubileum.** Diell Lajos, a fővármivatal főnöke ötven évi szolgálata után most nyugalmába vonult. A pénzügyi tisztviselő ez alkalommal bucsulakomát rendeztek tiszteletére, amelyen meghatóan bucsuztak el köztisztviselői és általános szeretetben álló főnököktől.

— **Lelőlte az órség.** Bécsujhetyt tegnap éjjel 12 órakor a Steinfeldén levő 12-es katonai épület órsége felé egy ember közeledett és háromszoros felszólításra nem állott meg, mire az őrtállók katonacélbavetése és agyonlőtte. Az illető parasztként volt öltözve és a zsebében talált levélborítékából megállapították, hogy Schlemmer Hermannnak hívják és Pringersdorfból való.

— **Az olasz király utazása.** Viktor Emánuel király állítólag ígéretet tett György görög királynak, hogy a jövő évben ismét meg fogja látogatni. Az olasz királyt erre az útjára valószínűleg elkísérik felesége és gyermekei is. Viktor Emánuel betutazza a görög szigeteket és sorra látogatja Görögország kikötőit.

— **Lépfene.** Kolozsmegye több községében: Mezőszilváson, Dextrádon, Batosán és Mező-Szent-Györgyön fellépett a lépfene-járvány szarvasmarhák között. Gyék községben is pusztít a lépfene és mivel itt nagyobb mennyiségű szarvasmarha-állomány van, a hatóság a kényszer-védőoltások ügyében fölír a miniszterhez.

— **Protestáns imaház.** Az egyesült protestáns imaház alapja javára Feketehegy-fürdő közönsége az elmúlt szombaton sikerült hangversenyt rendezett, amelyen Alexander Zoltán (Kunhegyes), Szabó Mariska (Beregszász), Lichtblau Jolán (Nyiregyháza) és Barányi Ilonka (Igló) és Nemes Béla működtek közre. Az imaházi bizottság élén dr. Perjessy Lajos tanár és szerkesztő áll. Az eddigi gyűjtés eredménye 4000 korona.

— **A székesfehérvári sakkverseny.** A székesfehérvári nemzeti sakkverseny mai hetedik fordulójáról kiküldött tudósítónk a következőket táviratozza: Abonyi vezér-gyalogmegnyitást kezdett Réti ellen s szép kombinációval győzött 36 lépésben. Székely francia játszmat nyert Kovácstól, ki pozícióhiba folytán a 14. lépésben föladta a küzdelmet. Barász elhárított vezércéljátzmában szintén elnézésnek köszönheti vereségét Merényi ellen 51 lépésben. Smogrovits olasz játszmatban tisztáldozattal kényszerítette ki a nyeresét Exnerrel szemben 25 lépésben. A Steiner—Cseh spanyol parti 61 lépés után remisvel végződött. Egyenlő hadállás mellett félbeszakították Gajdos—Földes francia játszmat a 61. huzásban, ugyszintén a Szokoli—Demeter elhárított vezércél játszma az 56. lépésben sem nyert befejezést. Forgács szabadnapos volt. Az előző forduló Exner—Forgács-féle játszma, mint értesülünk, a 26. lépésben függőben maradt.

A verseny állása: Abonyi 5¹/₂, Székely, Barász 4¹/₂, Forgács 4 (1), Exner 3¹/₂ (1), Merényi, Smogrovics 3¹/₂, Gajdos 3 (1), Földes 3 (1), Cseh Réthi 3, Steiner 2, Demeter 1 (1), Szokoli 1 (1), Kovács 1.

A nyolcadik fordulóban mérkőznek: Székely—Merényi, Földes—Kovács, Cseh—Gajdos, Abonyi—Steiner, Demeter—Réthi, Exner—Szokoli Forgács—Smogrovics. Barász szabadnapos.

— **Házasság.** Fehér Juliskát eljegyezte Benes Sándor Budapestben.

— **Polgar Frigyes eljegyezte Ullmann Irénkét** Székesfehérvárról.

Bella Lajosnak, a soproni függetlenségi és 48-as párt alelnökének és ismert régésznek leányát, Joldit, eljegyezte Kremmer Dezső fővárosi tanár.

Blum Miksa tegnap vezette oltárhoz a Dohány-utcai templomban Weinberger Bellát.

Dr. Mohr Béla fővárosi ügyvéd eljegyezte Földes Olgát, Földes Józsefnek, a „Fonciere Pesti Biztosító-Intézet” osztályfőnökének leányát.

— **Leógett mozgóképszínház.** Veszedelemes tűz volt vasárnap este a Kemény Zsigmond-utca 18. szám alatt. Ebben a házban van Láng Ferenc mozgófénykép-színháza. A színház tele volt közönséggel, amikor egyszerre nagy füsttel telt meg a helyiség és a vászon lángra lobbant. Óriási pánik fogta el a tömeget.

— **Tűz van!** — kiáltoztak minden oldalról riadtan és az ajtók felé menekültek. Szerencsére mindenki idejében a szabadba jutott és emberéletben kár nem történt. A tűz azonban nagy gyorsasággal terjedt. Belekapott a kárpitba, a padokba s pár percz alatt az egész helyiség lángban állott. Értesítették a tűzoltókat, akik nagy készséggel vonultak ki. Kiment a VIII. kerületi és központi tűzörség és hamarosan eloltotta a tüzet. Valószínű, hogy a veszedelmes gondatlanság okozta. A kár 4000 korona. Nem mulaszthatjuk el azonban a tűzrendészeti hatóság figyelmét föl hívni, hogy az engedélyeket nagy könnyelműséggel ne adják ki mindenféle helyiség számára. Ajánlatos lenne talán valamelyes gondosság ezen a téren, nehogy megint valami szörnyű katasztrófa révén jussunk tanulsághoz.

— **Honvédtartalékosok behívása.** A honvéd parancsnokság az ideai fegyvergyakorlatokra a páros évtolyambeli honvéd hadkötelezetteket hívta be. A behívók legnagyobb része augusztus 6., 10., 13., 21. és 30-ára szól.

— **A balatonföldvári bucsu.** Vasárnap, augusztus 11-én tartották meg a balatonföldvári hölgyek által rendezett bucsut. Már a kora délelőtti órákban vonat és hajó sűrű csoportokban szállította a közönséget a bucsu színhelyére. Volt is vevő minden sátorban és elárúsító hölgnél, hogy alig győzték a közönséget kiszolgálni. Mindent olcsón adtak. A közönség nem is tudja, mit nézzen inkább, a kedves és szép elárúsító hölgyeket, avagy az olcsó portékát. A sátraktól kissé távolabb magyar ruhás halászményecskék nyáron süttették a balatoni halat, a cigány folyton húzta, míg a nép a kora délutántól kezdve járta a ropogós csárdást. Mire besötétedett, az egyes sátrakban már alig volt valami kapható. Félhét órakor három puskalövés jelezte, hogy következik a király ajándékképekének kísorsolása. A sorsolást gróf Széchenyi Emil vezette, Bernáth Kálmán, a tabi járás főszolgabírójának közreműködésével. Rácz Margit húzta ki a sorsot, amely az 1155 számú sorsjegy tulajdonosának juttatta a király értékes nyereménytárgyát.

— **Insultált francia hadügyminiszter.** Fölháborító dolog történt tegnap Rochefortban: egy *Lecocque* nevű ember insultálta *Picquart* hadügyminisztert. A miniszter Grimán szobrának leleplezéséről tért haza, amikor a vasutnál egy fiatal ember hozzálépett, megragadta a karját és lekötötte. A miniszter visszalökte az embert, akit a tömeg meg akart verni, ezt azonban a rendőrség megakadályozta, mely letartóztatta a támadót. A letartóztatott saját vallomása szerint Konstantinápolyból származik és neve Lecocque Ede. Megtalálták nála az Ifjú-Franciaország nevű egyesület tagsági igazolványát. Azt hiszik, hogy Lecocque örült. A merénylő az elhunyt Lecocque pasa fia, ki évek hosszú során át a török külügyminisztérium szolgálatában állott. Konstantinápolyban született, 30 éves és eddig politikailag nem szerepelt, de az a körülmény, hogy klerikális ügynökökkel állott összeköttetésben, reakcionárius érzületére vall. Több ízben hallottak tőle olyan nyilatkozatokat, melyekkel Dreyfus védői elleni gyűlöletének kifejezést adott.

— **Gróf Csekonics Gyula otthon.** Az ősszel az a hír terjedt el Budapesten, hogy gróf Csekonics Gyula, volt országgyűlési képviselő, a dúsgazdag gróf Csekonics Endre fia eltűnt Budapestről és nem is tér többet vissza hazájába. A fiatal gróf állítólag óriási összegeket vesztett a versenytéren és egy grófi barátjáért oly kellezetségeket vállalt, amelyeket apja kiegyenlíteni nem volt hajlandó. Ezeket a híreszteléseket nyomban megczáfolták, most végre maga a fiatal gróf adta a legmeggyőzőbb czáfolatot azzal, hogy visszajött Budapestre. A napokban hazaérkezett; a telet Fokvárosban töltötte és egy bécsi lap szerint nagyon meglepődött, hogy adósságait barátságos egyezkedés után kiegyenlítették.

— **A Károlyi-istálló elárverezése.** Gróf Károlyi István hagyatékából a két éves és idősebb trainingben levő versenylovakat augusztus 19-én a budapesti versenytéren elárverezik. Ezek között a versenylovak között egy sincsen azok közül, amelyekkel Károlyi István nagy sikereket ért el.

— **Nem büntény, hanem szerencsétlenség.** A napokban az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a péczeli erdőben rablógyilkosság történt. A hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. Mint nekünk Péczelről telefonálják, az Isaszeg felé húzó erdőben nem rablógyilkosság, hanem szerencsétlenség történt. Nagy Jenő locsod-pusztai béreseMBER Isaszegről kocsim igyekezett hazafelé az erdőn át és kissé ittas állapotban lévén, elaludt. Mély álom közben Nagynak a feje valahogyan lehanyatlott, a kerék és a kocsioldala közé került, annyira, hogy a szerencsétlen ember fejét a kerék teljesen összezúzta. Rövid idő múlva az uton járók elők megtalálták a kocsiroló felé lógó Nagyot, aki már akkor halott volt. A ló pedig nyertve, tetóvan állt az elakadt kocsi előtt. A fogatot és Nagy holttestét beszállították Locsod-pusztára és az esetről jelentést tettek a péczeli előljárásságnak. Az előljárásság nyomban megtartotta a vizsgálatot, de semmi olyan körülményt nem talált, amelyből büntényre lehetne következtetni.

— **Tífusz a katonák közt.** Megírtuk, hogy a szerajevói katonai táborban tífuszjárvány tört ki, úgy, hogy a 68-ik gyalogezred két századát izolálni kellett. A járvány egyre terjed, úgy, hogy most már a hatvanat is túllépte a megbetegedések száma. A járvány a polgári társadalomra is átragadt.

— **Elfogták a bécsi merénylőt.** A bécsi automobil-merénylőt a bécsi rendőrség egy-kettőre kézrekerítette. Megírtuk, hogy a bécsujhelyi rendőrség Bécsből jövő utasításra letartóztatta *Hertzka* Ármint, aki bevallotta, hogy támadta ő meg *Krausz* bécsi automobilgyarost. A bécsi rendőrséget egy artista vezette nyomra, aki elmondta, hogy a megszökött soffőr személyleírása teljesen ráillik egy *Brosch* Tivadar nevű emberre, aki *Uhlitz* Aloiza nevű kedvesével a Nikolsdorfer-utcában lakik. A detektívek azonnal behozták a leányt, aki bevallotta, hogy *Brosch* kedden délelben *Hertzka* Ármint nevű barátjával távozott hazulról és csak szerdán reggel tért ismét lakására. Sápadt és izgatott volt és elbeszélte hogy *Hertzka*val együtt *Mária*-brunn mellett aayonlítotték két embert. A leány azt is elmondta, hogy a két férfi Bécsujhelyre utazott, ahol *Brosch* „Ignaz Lösch” néven fogja találni a levél. Ezen a nyomon a bécsi rendőrség azonnal telefonált a bécsujhelyi rendőrségnek és intézkedett, hogy szállják meg a főposta épületét. Alig történt ez meg, a főposta előtti terén föltűnt egy ember, aki viselkedésével elárulta, hogy idegen. Az egyik detektív hozzálépett és megkérdezte, hogy hívják:

— *Hertzka* Armin — felelte az idegen, amire a detektív azonnal rávetette magát. *Hertzka* ellentállt, de az elősiető rendőrök csakhamar legyűrték. A rendőrségen, ahova bevitték, *Hertzka* bevallotta, hogy ő az, aki megtámadta *Krausz*-t. A vizsgálat további során megállapították, hogy tényleg az elfogott *Hertzka* volt az, aki *Krausz* automobil-kereskedőnek mint *Steiner* igazgató mutatkozott be és az elmenekült *Brosch*-sal együtt ő követte el a gyilkos merényletet. *Hertzka* tisztességes szülők gyermeke. Ő maga érettségig tett és a technikán nagy sikerrel vizsgázott. Ujabbban átlépett a filozófiára és itt is nagy könnyedséggel tette le vizsgáit. Több nyelvet beszél kifogástalanul. Az elmenekült büntárs kézrekerítésére a rendőrség széleskörű nyomozást indított és nagyon valószínű, hogy legközelebb már a másik gyilkos merénylőt is elfogják.

Ujabbban jelentik: A automobilkereskedő *Krausz* merénylőjének, *Hertzka* Arminnak czinkostársa, az állítólagos soffőr még mindig nem került kézre és csak annyit tud róla a rendőrség, hogy *Brosch* Tivadarnak hívják. Kedvesét letartóztatták, mert bebizonyosodott, hogy be volt avatva a merénylet tervébe. Lakásán motozást tartottak és sok költeményt találtak, lyrai tárgyú verseket, bölcselő tartalmú poémákat és aforizmákat, amelyek *Brosch* Tivadartól valók és nem közönséges tehetséget árulnak el.

Délután letartóztatták *Brosch* Tivadar hugát, *Brosch* Mária zongoratanítónőt, aki most Nagyszébenben nyaralt szüleinél. A rendőrség megtudta, hogy szombaton Bécsbe érkezett, de nem lakásán, hanem fogadóban szállott meg. Kihallgatták *Brosch* Mária-t és így derült ki, hogy néhány nap előtt levelet kapott Nagyszébenbe fivérértől, aki sürgősen kért pénzt, mert nagy szükségben van; megadta címül: *Perez* Tivadar, Bécsujhely, poste restante. *Brosch* Mária maga utazott el Bécsujhelybe és a postahivatal előtt várta bátyját, míg kérdezősködni jön. Találkoztak is és a leány 400 koronát adott át neki. Mikor a postától elmentek, a piac téren nagy csődületet láttak. Akkor tartóztatták le ugyanis *Hertzka* Ármint. *Brosch* Tivadar mindjárt ruhát, kalapot vásárolt és a délvidékre utazott. *Brosch* Mária-t fogva tartják, mert tudomása volt róla, hogy bátyját mint katonaszökevényt körözik.

— **Pinczerek hőmozgalma.** A szegedi pinczerek sztrájk előtt állnak, mert a munkaadók egy része nem tartja be a munkásokkal kötött kollektív szerződést. Több szállodás kijelentette, hogy le fogják szállítani a munkabéreket is és a bérlészállításra a munkások rögtön sztrájkjal felelnek. A Trecsén-telepízi *Hessinger*-féle vendéglő és kávéház alkalmazottai sztrájkba léptek a rossz bánásmód miatt. Egy napi harcz után a sztrájk a munkások győzelmével ért véget.

— **Oroszországban elfogott japán kém.** Nisnij-Novgorodban kémkedés gyanúja miatt tartóztattak egy japán törzstisztet. A japán tiszt hajón Kazánból érkezett. Tarczájában gyanus terveket és iratokat találtak.

— **Elvesszett halott.** Hirt adtunk arról a titokzatos szegedi halálesetről, mely miatt a bíróság most elrendelte az elhunyt *Keller* Mária exhumálását. A gyilkossággal vádolt *Mezei* István fürdőszolga ügyében ludvalevőleg a pör újrafelvételét rendelték el s a revízió egyik fejezete a Szegeden eltemetett *Keller* Mária holttestének exhumálása, melynek dolgában a vizsgálóbíró jelentést kapott a rendőrségtől. A jelenlében dr. *Baksa* kapitány és *Follrath* alkapitány azt írják, hogy *Keller* Mária hullája az akoltelep melletti kórházi köztemetőben van eltemetve, de hogy kik tudják sirját bizonyosan fölismerni, megállapítani nem volt lehetséges, mert a temetést *Vlasits* Károly temetkezési üzlete teljesítette *Pallós* és *Monostori* alkalmazottjai által, akik közül *Pallós* Lajos a sirt azonban határozottan nem ismeri föl, csak a tájékoztatója, ahova abban az időben temetkeztek. — *Monostori* István pedig megkérdezhető nem volt. Az eljárás során jelentkezett *Jernei* Magdolna cselédleány és előadta, hogy a temetést látta és *Keller* Mária sirját az országúttól befelé menet balra álló magános sírkeresztől vezető sorban, *Berta* Rozália sirja mellett levő külső sorban véli fölismerni. A keresztje azonban el van törve, s így a sirban levő hullára vonatkozólag közelebbi adatokat beszerezni nem sikerült. A hulla boncolásánál jelen volt azonossági tanúkról lehet talpon föltenni, hogy a majdan kiásott hullában fölismernék néhai *Keller* Mária hulláját, — hogy ezek azonban kik voltak, azt csak a fölvetett bonczjegyzőkönyvből lehetne megállapítani. *Baksa* főkapitány erre az ügyesszel és *Marion* vizsgálóbíróval tanácskozva, elhatározta, hogy hétfőn a kórházi temetőben hat jelte len sirt fognak fölbontani, hátha így megtalálják *Keller* Mária tetemét. A rendőrségnek tegnap azt is jelentették, hogy *Keller* Mária tetemét nem lehet megtalálni, mert a temetéssel megbízott szolga eladta *Haering* tanár tanszerkészítőnek preparálás céljából. Erre a dologra nézve *Boros* József kórházi főorvos így nyilatkozott: Az ingyenes hullák közül, ha valaki a hozzátartozók közül négy napig nem jelentkezik, *Hollós* bonczoló orvos ellenőrzésével átengednek egyet-egyet a tanszerkészítőgyárnak, vagy pedig valami tudományos célra. *Keller* Mária teteme törvényszéki hulla volt, ha átengedték, akkor visszaélést követtek el. *Boros* főorvos azonban nem hiszi, hogy a tetemet átengedték volna. *Holló* orvos most *Davos*ban van.

— **Furfangos család.** A klauzál-utcai népfürdőben néhány nap előtt jeletkezett a fürdőmesternél egy fürdővendég és panaszkodott, hogy a kabinból ellopta valaki a ruháját. *Pál* Gyula fürdőmester kutatót a tolvaj után, de a ruhák nem kerültek meg és a fürdőigazgatóság kártérítésképpen 30 koronát adott át a meglöptött vendégnek. A vendég, aki *Blénesi* Ferencz asztalosnak mondotta magát, azóta naponta eljárt a fürdőbe. Tegnap azután újból odaáll a fürdőmester elé:

— Megint ellopták — mondotta — az összes ruhámat, követelem, hogy az igazgatóság azonnal fizessen nekem 80 koronát. Különbben rendőrt hívok.

A fürdőmesternek gyanus volt, hogy éppen *Blénesi* Ferenczet szemeli ki a tolvaj és rögtön arra gondolt, hogy szélhámossal van dolga. Valószínűnek tartotta, hogy *Blénesi*nek czinkostársa van, akinek időközönként átadja a ruháit és azon a czimen, hogy tolvajok fosztották ki, megszarolja a fürdőigazgatóságot. *Pál* Gyula fürdőmester rendőrt küldött, aki igazolásra szólította fel az állítólagos *Blénesi* Ferenczet. Utlevéllel igazolta magát az asztalossegéd, de a rendőr ezzel nem elégedett meg és bekísérte *Blénesi*-t a VII. kerületi kapitányságra. Ott azután megállapították, hogy az asztalossegédet *Szövecz* Ferencznek hívják, rovtöltöltü című és örökre ki van tiltva a főváros területéről. Valószínű, hogy czinkostársa volt, aki segítőkézet nyújtott neki a népfürdő igazgatóságának megkárosításában. Letartóztatták.

— **Automobil-ütközés.** Rómában ma *Ponza* tábornok, a hatodik hadtest parancsnoka automobilon a hadgyakorlatokra ment, amikor gépkocsija összeütközött a *Simplon* közelében gróf *Perucci* automobiljával, aki *Flórencz* felől jött. A két gépkocsi darabokra tört és a két bennülő, a soffőrökkel együtt, súlyosan megsebesült.

— **Holttest a kukoriczásban.** Nemrég megírtuk, hogy Szeged mellett egy kukoriczásban rémesen megcsontított hullára akadtak. A hatóság mindcziideig hiába nyomozott a tettesek után, míg ma aztán elfogták őket *Szántó* Mihály csanádpalotai tanyásgazda és a felesége személyében, akiknél több véres ruhára akadtak. Bekísérték őket a szegedi gyűjtőfogházba.

— A székely vértanuk emléke. Székelyszentmihályon vasárnap leplezték le azt az emlékoszlopot, amelyet az 1848. november 6-án a fellázított oláhok által legyilkolt székely vértanuk emlékeztére állított a kegyelet. Az ünnepségre több ezer főre menő közönség gyűlt egybe. Megjelent Udvarhely vármegye egész tisztikara Ugron Ákos főispán és dr. Domokos Andor alispán vezetésével, számos képviselő és a környék intelligenciája. Az oszlopot a koszorúk erdeje borította. Koszorúval rótták a kegyeletét Udvarhely vármegye, Székelyudvarhely, a vértanuk rokonsága és több mint huszonhét község. Az emlékoszlop-felavatáson az ünnepi beszédet Nagy György országos képviselő mondotta. Beszélte a szabadságharcz dicső napjairól, amelyeken a székelység annyiszor kitüntette magát és hirdette a hazaszeretet szent erényét. A beszéd nagy hatást tett az ünneplő közönségre. A törvényhatóság nevében Domokos Andor alispán vette át az emléket és végül Pálfi Aladár szólott élénk tetszés mellett. Este az Ugron-kuriában bankett volt, amelyen Ugron Ákos főispán elsőnek Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt nagyevű vezérét köszöntötte fel. Kossuthot táviratilag is üdvözölték az ünnepségről. Gálffy Kálmán főszolgabíró Nagy Györgyöt éllette. Bankett után tánc következett, amely vidám kedvben a reggeli óráig tartott.

— **Halálozás.** Bodor Vilmosné, szül. Ungar Rozália, dr. Bodor Zsigmond hírlapírójának édesanyja, tegnap meghalt Budapesten, ötvenhat éves korában. Az előkelő urnót, aki a szegények iránt való jótékonyágáról széles körökben volt ismeretes, nagyszámú családja gyászolja. Temetése holnap délután három órakor lesz a rákoskőreszturi temető halottasházából.

— **Szerelem egész a börtönig.** A szerelmes nő áldozatkészségének ritka mértékét mutatta föl az a nagyváradi asszony, aki kedvese bűnéért két évi fogházat vállalt magára. Pár hónap előtt egy 600 koronás váltót helyeztél el egy fiatal nő a nagyváradi Polgári Takarékpénztárban. A váltó jó három aláírással lévén ellátva, a pénztintézet akadálytalanul leszámította s a pénzt a nőnek kiadta. Később kiderült, hogy a váltón levő aláírások hamisak. A rendőrség megállapította, hogy a váltót Czifra Julianna nevű nő helyezte el a takarékpénztárban, aki egy Batta József nevű vasúti alkalmazottal, volt örmesterrel élt vadházasságban. A nő vizsgálat alá vonatván, a váltóhamisítást beismerte, amiért a nagyváradi törvényszék az elmúlt május hónapban két évi fogházbüntetésre ítélte. A nő felebezett a büntetés mérve ellen, de továbbra is letartóztatásban maradt a nagyváradi ügyészség fogházában. Itt nemrégiben valahogyan tudomására jött, hogy Batta József időközben egy más nővel kezdett komoly viszonyt, akivel törvényes házasságot is akar kötni. A rabnő ekkor kihallgatásra jelentkezett a királyi ügyész előtt s elmondotta, hogy ő nem váltóhamisító, mert irni-olvasni nem tud, hanem Batta József volt az, aki a hamis váltóval őt a pénztintézetbe küldte s ő csak szerelemből vállalta magára Batta bűnét. Az ügyész a meglepő vallomásra rögtön vizsgálatot indított Batta ellen s a vizsgálat adatai alapján vádat emelt ellene. A vádtanács a közeli napokban foglalkozik az ügygel s amennyiben döntése marasztaló lesz, Czifra Julianna helyét a fogházban Batta József fogja elfoglalni.

— **Munkásmozgalmak.** Tegnap, vasárnap, több munkásgyűlés volt. A sztrájkoló bádigos-munkások gyűlésén *Deutsch Jenő* és *Tesszársz Károly* beszélték. A munkások elhatározták, hogy a sztrájkot folytatni fogják. — A szénmunkások az István-uti Weiss-féle vendéglőben gyűléseztek. *Fischer Simon* a polgármesterhez benyújtott memorandumot ismertette, amelyben az árszabályokra vonatkozó kívánásait foglalták össze. *Tóth Sándor* és *Tarcai Lajos* felszólalása után a gyűlés fölhatalmazást adott a vezetőségnek, hogy a fuvarosmunkások szakegyesületének vezetésével tárgyalásokat folytathasson a két szakegyelet egyesülése céljából. — Gyűléseket tartottak még a látványosságai munkások, a szobafestők és az újpest-rákospalotai munkások.

FERENC JOZSEF KESERUVIZ

páratlan hashajtószer
x Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 f.
x Zászlók, címerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Új erő költözik az ellankadt, elgyöngült tagokba,** ha azokat a mesés erejű, csodás hatású Alföldi fehékeresztes sósorszeszszel dörzsöli be. Készíti az Első Alföldi Cognac-gyár r.-t. Kecskeméten.

Vizváryné meghalt.

Budapest, augusztus 12.

A vidám színésznép mindenféle szétszórtan élvezi a nagy vakációt. Alig van hazai fürdő vagy külföldi fölkapott üdülőhely, ahol magyar színészt nem lehetne találni. A Nemzeti Színház igazgatósága augusztus 25-re kötelezte a tagokat a jelentkezésre. Ez az időpont még messze van. És ezek mégis sokkal korábban sereglenek össze. Egy komor fekete zászló kötelezi őket össze, mely a színház oromzatáról csügg alá gyászít hirdelve, szomorúan.

Meghalt a jelenkori magyar színészet legdrágább kedvű művésznője, az utolsó órájáig aranyos humoru, tréfás Vizváry Gyuláné. Évek óta betegeskedett, súlyos műtétet szenvedett át, akkor is gyöngékedett, amikor hat hét előtt leányával Mariskával és unokáival Velenczébe utazott és a gyászír mégis mindenkit készületlenül talált. Leginkább megdöbbentette azokat, akik szombaton bucsuztak el tőle a Lidón és ma reggel a színház udvarán hallották, hogy Vizváryné nincs többé.

Árvaságra jutott egy nagy tehetségű, páratlan buzgósága, általánosan szeretett kitűnő művésznőnek gazdag szerepköre, árvaságra jutott egyetlen leánya, becézett két unokája és özvegygyé lett a sok testi fájdalmak által megtört szerető férj.

A házastárs, kardos, nyelves asszonyok páratlan személyesítőjéről a nagy közönség talán nem is tudta, milyen gyöngéd lelkületű, áldott jóságú, nemes szívű feleség, anya, nagymama és pályatárs volt. Csak azok ismerték igazán, akik környezetében éltek és elhunytával kegyetlen veszteséget szenvedtek.

Vizváry Gyuláné még csak ötvenkét éves volt. A halál élete s tehetsége delén ragadta ki a működése és családja köréből. Szigeti Józsefnek, a Nemzeti Színház halhatatlan művészenek volt egyetlen leánya. 1855. január 16-án született Budapesten és itt a főváros közönsége előtt ugyanazon színpadon kezdte szárnypróbálgatásait, melynek utóbb egyik díszje lett. 1866-ban kisérletképpen a Benoiton-család egy gyermekszerepében lépteték fel s ott annyi hivatottságról tett tanúságot, hogy édesapja rögtön beíratta a pesti színtanodába. Itt a növendékek közül erősen kitűnt tehetségével s miután iskoláit elvégezte, az István-téren működő Miklóssy-féle színtársulat szerződjötté tagjai sorába. Egycélre gyermekszerepeket játszott, míg a folyton fejlődő talentumot Miklóssy bukása után 1874-ben szerződjötték a Nemzeti Színházzal, s a „Szerlem Iskolája” című darabban aratta első nagy sikerét. Eleinte naivákat játszottak vele, de már gyerekleány korában is leginkább a nyelves szobaleányszerepekben, humoros és komikus epizódokban ragyogtatta tehetségét és ritka önmegtagadással, sokkal korábban, semmint kellett volna, áttért a kedélyes anyák szerepköréhez.

Nehéz lenne hamarjában minden kiváló alakítását felsorolni. Aki őt Szigligeti Mamájában, Faust Mártha szerepében, Romeo és Juliában mint dajkát, az Arany emberben mint Brazovicsnét, Konstantin abbában mint szakácsnét, a Pártütőkben mint birónét — hogy csak ezeket említsük, — látta, nem igen felejt el azt az élvezetet, amit Vizváryné játéka nyújtott. Különösen jó izlésű mértéktartása teszi alakításainak emlékét marandó értékűvé. Soha se ragadtatta el magát az olcsó hatás kedvéért túlzásokra és a legellenesvessébben megírt szerepet is bearanyozta, enyhítette kifogyhatatlan, meleg humora.

Utolsó két kreálása „Zrinyi György házassága” — Sajó Sándor tragédiájában Bánffy grófné — Vojnovics horvát drámájában, az „Őszi vihar”-ban Kata szerepe volt. Amikor június 16-án e darabban záródott a Nemzeti Színház szezonja,

Vizváryné is ott játszott. Ki gondolta volna, hogy utoljára!

Vizváryné — mint már említettük — hat hét előtt utazott leányával és unokáival Velenczébe, ahol a Lidón az „Ungheriá”-ban szálltak meg. Csalogatták Vizváryt is, de ő Ujházyval azt tartja, hogy sehol se találja meg azt a kényelmet és üdülést, mint idehaza; s mivel úgy is kurát használt, nem mozdult ki a Rökk Szilárd-utcai szép lakásból.

Milyen büszke volt erre a lakásra szegény Vizváryné! Milyen sokat dolgozott, amikor oda-költözött s egészen a kedve szerint berendezkedett! Milyen boldog volt, amikor barátjainak, ismerőseinek bemutathatta! És ime soha se térhet oda vissza, még holtna se!

A Lidón vig magyar társaságban, jókedvűen töltötte a most lefolyt hat hetet Vizváryné. Versenyt lubiczolt unokáival a tengerben; kifogyhatatlan volt ötletekben, tréfákban; kirándulásokban vett részt és senki se vett észre rajta legcsekélyebb kimerültséget sem. Még tegnapelőtt szombaton is fürdött.

A hazautazó Hajdu Józsefet megbizta, hogy üdvözölje férjét s mondja meg neki, hogy jól van és haza készül.

Vasárnap délelben dr. Perczel György, a Vizváry-család ügyvéde Vizváry Mariskától a következő sürgőnyt kapta:

Mama hirtelen rosszul van. Allapota aggasztó. Tudassa apát kiméletesen. Betegség miatt még egy hétig maradunk.

Perczel György e távirat alapján felkereste Vizváry Gyulát, aki éppen a Pannoniában ebédelt. De egycélre csak annyit mondott neki, hogy felesége gyöngékedik és nem szerdán, hanem csak egy hét múlva jön haza. Este újabb távirat érkezett, ezzel a lesújtó hírrel:

Mama ma délelben meghalt. Tudassa papával és intézkedjék hazaszállításra nézve.

Az ügyvéd e táviratra azonnal felkereste Vizváryt Rökk Szilárd-utca 18. számú lakásán. Itt lassanként előkészítette őt a váratlan csapásra, amely azonban annyira megrendítette Vizváryt, hogy Perczel nem merie magára hagyni és ma reggelig nála maradt.

A Nemzeti Színháznál ma reggel értesültek a halálesetről. Csillag Teréz Tóth Imre főrendező címére küldött sürgönyben értesítette a hirtelen halálesetről a színház vezetőit. Azonnal intézkedtek, hogy a színházi épület homlokzatára tűzzék ki a gyászlobogót.

Miután Olaszországban a halottak elszállítását csak a halál bekövetkezése után számított két napra engedik meg s miután maga az utazás is két napig tart, Vizváryné leghamarább csak csütörtökön vagy pénteken temethetik el. A halottat hosszú utján Vizváry Mariska és a család barátja, Petz István járásbíró kísérik, aki már ma reggel elutazott a Lidóra, hogy intézkedjék a hazaszállítás dolgában.

A temetés vagy a Nemzeti Színház előcsarnokából, vagy a Kerepesi-uti temető halottasházából történik s valószínűleg a színház költségén. Zolner Béla ma délelőt felkereste Buzáth fővárosi tanácsjegyzőt, aki Viola tanácsnokot helyettesíti és ingyenes diszjrhelyet kért a halott számára. A tanácsjegyző kilátásba helyezte a diszjrhely engedélyezését és Vizváryné valószínűleg nagynevű apja, Szigeti József szomszédságába temetik.

Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója ezidő szerint Ungváron nyaral s ott kapta a Tóth Imre főrendező sürgönyét a hirtelen halálesetről. Somló a temetés előkészületeinek megtétele céljából holnap már Budapestre utazik.

Vizváry Gyula még ma reggel levelet kapott feleségétől, melyben az ő „drága bubus”-ával közli, hogy reggelre megérkeznek.

„Nem kell elénke jönnie — írja tovább — ne fárasztssa magát, drága bubus. Ida (a szakácsné) főzzen jó kávé és készítsen jó magyaros ebédet. Velenczében híre sem hallottuk ennek s úgy vágyakozunk már egy kis jó magyaros étel után. Hallom, jól néz ki! A gyerekek jól vannak.

Mariska is. Nem merem mondani, magam is alig merem elhinni, de meggyógyultam.

Csókolja

Velence, VIII/10.

Jolán.

Hevesi József kitűnő munkatársunk szintén azok közül való, akik az elhunyt művésznővel együtt üdültek Velencében, az ő tollából közöljük az alábbi, meghatón kedves visszaemlékezéseket: Vizváry Gyulánéval csütörtökön délelőtt beszéltem utoljára.

Sajnos, utoljára.

Velencében, a Lidón, a tengerben.

Ott volt ő is a kötélt körül abban a nagy magyar csoportban, mely a hidon fürdőző magyarok körül összeverődik.

Mikor megpillantott, felém uszott.

— Igaz, hogy holnap már hazautaznak? — kérdezi.

— Igaz!

— Nohát az isten áldja meg. Ha Gyulát látja (a férjét), mondja meg neki, hogy már mi is kácsolódunk. Fogytán a pénzünk. Isten áldja meg!

— De miért bucsuzik tőlem, mondtam, hisz még együtt maradunk a vízben!

— Mindig jobb, ha előre elbucsuzunk!

És felém nyújtá vizes kezeit.

Erősen megszorította a jobbomat.

— A viszontlátásra, otthon! — és most tovább.

— — — És én ma reggel a Nemzeti Színház ormán egy fekete zászlót láttam.

Vizváry Gyuláné meghalt.

Alig tíz napja Velencéből átrándultunk Padovába. A Riva dei Schiavoniról indult el egy kis magyar társaság. Csillag Teréz leányai, dr. Joanic, a Kolozsvári Színház igazgatója, több kolozsvári színész. Ugy volt, hogy Vizváryné is velünk tart a leányával, Vizváry Mariskával. Este azonban lemondott a kirándulásról. Attelefonozott Csillag Teréznek a Lidóról, a Hungária-szállóból, melyben lakott, hogy ő nem kel fel olyan korán.

Milyen kedves meglepetés várt ránk, mikor reggel a Fuzinába induló hajóra lépve ott láttuk Vizváryné, a leányával meg a kis unokájával, a Jójóval.

— Mégis csak megdöntöttem a dolgot. Ellátogatok az én jó Szent-Antalomhoz.

Pajkos jó kedvével mindnyájunkat fölvillogtató és pompás humorával megnevettette az egész társaságot.

Csak faggattam, hogy mit fog kérni Szent Antalót.

Hunyoritott a szemével:

— No persze, majd elárulom magának...

Pedig nagy kérésem van hozzá... Oh de nem mondom ám meg, hogy mi!

És még most is látom, amint a padovai Szent Antal-templomban az oltár előtt buzgó imádságba mélyedve hajította le fejét...

Sejthette-e, hogy ebben az életben milyen keveset nyújthat már neki Szent Antal?!

Padovában együtt ebédeltünk Vizvárynéval.

A társaság többi tagjai elmentek a városba nézni az egyetemet, a fűvészkertet, Pedrocchi kávéházát, magát a várost.

Mi beültünk egy vendéglőbe. Már ismertük Padovát.

Mikor a Garibaldi-színház előtt elhaladtunk, azt mondja szegény Vizváryné:

— Tudja, mi hatott meg engem, mikor tavaly itt jártam? Kocsin jártuk be a várost és mikor ideértünk a Garibaldi-színházhoz, a kocsisunk, aki a város vezetőségét magyarázta, felénk fordul és szinte átszemelt arccal, lelkesedéstől megható hangon mondá:

— Ebben a színházban játszott la grande Duse.

Tudja, itt még egy kocsis is tisztában van egy Duse jelentőségével. Nálunk egy kocsis talán az egyetlen Márkus Emiliát ismeri névről, — no meg Blahánét. De jelentőségüket bizonyára az sem ismeri.

Aztán bemertünk a vendéglőbe és mig a

pinczér az ebédet hozta, levelezőlapokat küldözgetünk haza,

Egyet persze a férjének, Vizvárynak is.

Elmondtam, hogy Vizváryval elutazásom alatt az Erzsébet-kört és Király-utca sarkán találkoztam.

Az ő pattogó beszédével mondá:

— No lám, mit keres ő a Király-utca sarkán? Ezt megírom neki. — Szegény Gyula mindig megjárja velem. Mindig így véletlenül tudom meg, hogy merre jár és keserű szemrehányásokkal írom meg neki: Mit keresett maga ekkor meg ekkor, itt meg itt? — Gyula nem tud hová lenni bámulatában. És mindig csodálkozva kérdezi? — Hát ezt meg már honnan tudja? — És én szigorúan mondom neki: — Lesetek magára!

Tegnap, vasárnap délelőtt a Pannonia kávéháza előtt találkoztam Vizváryval.

— Hát te már itthon vagy? — kérdezé.

— Az este jöttem és sok üdvözetet hozok a feleségedtől, a leányodtól, az unokádtól.

— Jól vannak?

— Pompásan!

— Már várom őket haza. Jolán azt írja, hogy csütörtökre itthon lesznek. Megkaptam a padovai kártyákat is.

Szegény Jolán előbb jön haza.

Látom magam előtt, amint koporsóját fekete gondolába teszik és szomorú gyászmenet kíséri a velencei vasuti állomáshoz.

Mert a velencei magyarok bizonyára mind kikisérik a színház Muzsájának ez örökké derűs papnóját.

Aztán elhelyezik majd egy komor, rideg, sivár vagonba és így hozzák haza a nagy Szigeti József leányát, a Nemzeti Színháznak ezt a büszkeségét, hogy átadják hült porait: a hazai rögnék...

Édes jó Vizváryné, ilyen viszontlátásra itthon igazán nem gondoltam!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) *Carmen*. A budai nyári színházban holnap kedden lesz a nagy sikerrel előadott *Carmen* című operának a harmadik előadása. Ez alkalommal éneklő először Don Josét Mihályi, Escamillót Róza Lajos; a czimszereplő most is Albert Erzsébet, míg a többi főbb szerepet Maleczky Blanka, Bárdos Irma, Peterdi Etel, Falussy és Vajda éneklő.

(*) Az *Uránia* színház vasárnap, e hó 18-án este nyitja meg évadját Székely, Geguss és Huszár „Rendnek muszáj lenni” című darabjaival. Első két héten a régi műsor legjobb darabjai fognak műsoron szerepelni, legnagyobb részét teljesen új felszereléssel.

(*) *Joachim József* állapota. A nagybeteg Joachim József hegedűművész állapota tegnap este valamivel javult, de azért még mindig válságos.

(*) *A sátán kutyája*. A Budai Színházban pénteken mutatják be *A sátán kutyája* című érdekes drámát Mérey Adolf átdolgozásában. „A sátán kutyája” Berlinben a Bonn-féle átdolgozásban 300 előadást, Bécsben pedig száznál több előadást ért meg és most is állandóan műsoron van. I. kép: Sherlock Holmes. II. kép: A borzalom éjszakája. III. kép: Az ingovány oduja. IV. kép: A sátán kutyája. Az érdekes újdonságot Krencsányi igazgató maga rendezte, főszerepeit Zöldi Elza, Kiss Mariska, Niczkyné, Thury, Szegő, Kövessi, Szőke, Gere és Zátany játsszák.

(*) *Beiratások a Színművészeti Akadémián*. Az Országos M. Kir. Színművészeti Akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 5., 6., 7-ikén, az akadémián I. és II. osztályába pedig szeptember hó 8-án tartatnak meg d. u. 3 órától 5 óráig. Bővebb értesítést az intézet igazgatója (Rákóczi-ut 21. sz. II. em.) készséggel ad.

(*) *Hangverseny Rajeczon*. A trencsénmegyei Rajeczfürdőn tegnap este, az építendő kápolna-alap javára, sikerült hangverseny volt, amelyen a műkedvelőkön kívül közreműködött Bak Adolf New-Yorkban élő hegedűművész, akinek művészi játéka felett elismeréssel adózt az egybegyűlt közönség. Kivüle még Littamericzky Jánosné, dr. Plesch János fürdőorvos, Károly Arturné és Korhely Pali működtek közre,

FŐVÁROS.

(A vásárpénztár ügye. A budapesti mészárosipartestület a vásárpénztár ügyében ma délutánra értekezletre hívta össze tagjait. A gyűlésen egy a mészárosok, mint a hentesek nagyszámában jelentek meg és nagy érdeklődést tanúsítottak a napirenden lévő tárgy iránt. Lindmayer György ipartestületi elnök nyitotta meg az értekezletet. Szóla nem beszélt rá senkit a jegyzésre, de lelkiismeretesen meri ajánlani, hogy a tagok minél nagyobb számban eszközöljék a részvények jegyzését. (Zajos felkiáltások: Mi lesz a szövetkezet milliójával.) Reisz Árpád csodálkozásának ad kifejezést afelett, hogy az ipartestület elnöksége csak az utolsó perczen hívta össze az értekezletet s ekkor ezt is bizonyosan csak külső befolyások révén tette. Egy-millió korona jegyzését hozták nagy reklám között a nyilvánosságra, azután pedig egyszerűen visszavonták az egész ügyet. Ez nem is csoda, mert Sáborsky parancsolt az egész előjárásnak. A jelen voltak nagy részének folytonos helyesléstől kísérve heves támadást intéz Lindmayer elnök ellen és szavait nagy izgatottsággal fejezi be. Lindmayer György elnök megjegyzi, hogy itt ipartestületi részvényjegyzésekről van szó és nem a szövetkezetekéről; azok dolga különálló. (Nagy zaj.) Reisz Árpád (izgatottan közbekiall): Maga egy báb! Sáborsky parancsol itt még mindig. (Nagy zaj.) Lindmayer György elnök: Tilakozom ezek ellen a szavak ellen! Ide folyton csak kellemetlenkedni jönnek Önök. (Zajos ellentmondások.) Reisz Árpád: Ön pedig hiúságból elnök! Lindmayer György elnök: Hagyjuk ezt az ide nem tartozó személyeskedést és mielőbb lássunk a jegyzésekhez. Az ülést a jegyzések tartamára felfüggesztem. A szünet alatt nagy izgatottsággal tárgyalták a jelenlevők az ügyet. Az elnökségnek az új vásárpénztár iránt való lanya magatartásáról majdnem valamennyi ipartestületi tag a legnagyobb felháborodással beszélt. Minthogy a mészárosok nagyobb része már előzőleg a Magyar Mészárosok Társasága gyűjtőüvegén jegyezték, a mészárosoknak csak egy kisebb része jegyezhetett az ipartestület helyiségeiben. Az ülés újból megnyitása után Fritz és Keszer ipartestületi tagok azt hangoztatták, hogy az egész zavart a Bruszt kompanya okozta azzal, hogy az egymillió korona jegyzését világgá dobta, de azután ismét visszavonták. Miután a tagok közül számosan elég szép számu részvényt jegyeztek, az elnök az ülést bezárta. Az ülés után kijelentette az elnök, hogy ő az értekezletet dr. Melly Béla fővárosi tanácsnok kivánságára hívta egybe, azonban szóla még előre megmondotta a tanácsnoknak, hogy az ülésen nem annyira jegyzés, mint inkább botrány lesz, ami — amint látszik — be is következett.

(A személyes szabadság és a rendőrség. Két interpelláló foglalkozott a közigazgatási bizottság mai ülésén a rendőrségnek a személyes szabadságot nem respektáló eljárásával.

Az egyik felszólaló, Benedek János, amiatt panaszkodott, hogy a rákospalotai erdő szélén a rendőr le akart tartóztatni egy szerelmes párt. Ezt túlszának mondja, amit igazol az is, hogy a megtámadott férfi revolvert ragadott a rendőre. Szükségesnek tartja, hogy a rendőrség a letartóztatások körül a legnagyobb óvatossággal járjon el.

Pekáry Ferencz rendőr-főkapitányi helyettes előadja, hogy köztudomású dolog, mennyire szükség volt a főkapitányság részéről tett erkölcs-rendészeti szigorúbb intézkedésekre; ez azonban — a rendőrség felfogása szerint — nem jelenti azt, hogy a rendőrközégek szabadjára vannak bocsátva. A főkapitányi hivatal minden egyes olyan esetben, amidőn a rendőrközeg tulmegy az eljárásban a részére kiszabott és megengedett határon, őt a legszigorúbb felelősségre vonja, ami a panaszolt esetet illeti, kijelenti, hogy az az állítólagos sérelmet szenvedett egyén, akit a rendőr tisztességtelen módon való szeretkezésen ért, nem rendes iparos, hanem hat ízben büntetett, rovott multu egyén. A rendőr nem is szerelmeskedése miatt akarta letartóztatni, de azért, mert reá ismert, mint olyanra, aki a letartóztatásra nagyon is okot adott. És ez az egyén nem a megsértett emberi méltóságában való dühében lőtt reá a rendőre, hanem azért, mert a büntetés miatt félt a letartóztatástól. Ismétli, hogy a rendőrségnél nem tűrik a közegek tulkapásait és ha ilyen mégis előfordul, azokat alapos vizsgálat tárgyává teszik és az eredmény szerint járnak el.

A másik felszólaló Sándor Pál volt, aki főzsdelátogatók panaszát adta elő. A rendőrség ugyanis sok kellemetlenséget okoz az áru- és értéktőzsdé látogatóinak azzal, hogy az épület belsejéből kijövő és ott megálló két-három főzsdelátogatót azonnal elintik onnan. Ez különösen a Nádor-utcai oldalon történik gyakorta.

Pekáry Ferencz főkapitányi helyettes előadja, hogy ott valósággal sok nehézséggel küzd a rendőrség; egyébként a rendőrközégek csakis akkor lépnek közbe, ha nagyobb csoportosulások történnek, amikor a közlekedést zavarják. De a rend-

örök, az utasításukhoz képest, ekkor is udvariasan járnak el.

Sándor Pál szerint külföldön valóságos csoportosulások vannak a börzék előtt és mégsem lép azért közbe ott a rendőrség. Nem kell tulajdonképpen a rend fenntartásának a czime alatt. Kéri, hogy a személyes szabadságot kímélik, ha csak az ellenkezőre nincs ok.

Pekáry Ferencz helyettes főkapitány ismétli, hogy az utasítás ki van adva a legkíméletesebb eljárásra, azonban gondoskodik róla, hogy a rendőrök újabb utasítást kapjanak.

A választ tudomásul vették. Főlebbezések elintézése után az ülés véget ért.

(Közigazgatási bizottság. A székesfőváros közigazgatási bizottsága ma délelőtti ülést tartott Fülepp Kálmán főpolgármester elnöke mellett.

Szabó Sándor tisztii főorvos-helyettes jelentése szerint a székesfőváros közegészségi állapota, a múlt hónaphoz viszonyítva, kedvező volt. A fertőző betegségek összes száma 774, vagyis 416-al kevesebb volt, mint június hónapban. Élve született 1799 gyermek. A halálozások száma lényegesen nem változott. A köz- és magánkórházakban 10.671 fekvő és 12577 járóbetegét ápolták; összesen tehát 23.248 embert. A hajléktalanok menedékhelye egyesületének négy menedékházában összesen 21.204 egyén kapott szállást.

A kir. adófelügyelőség jelentését Hauer Gyula titkár terjesztette elő. Eszerint egyenes adóban közvetlenül az adópénztárnál július hónapban befolyt 4.413.471 korona 12 fillér, míg tavaly júliusban 3.743.125 korona 66 fillér; így tehát az idén a többlet 670.346 korona 06 fillér. A székesfőváros adópénztáránál befizettek 977.434 korona 75 fillért, míg tavaly júliusban 3.124.317 korona 14 fillért; így az idén az eredmény 2.146.882 korona 39 fillérrel volt kevesebb. Ezek szerint az 1907. évi július havi összes befizetések eredménye, az 1906. évi július havinál 1.476.536 korona 33 fillérrel volt kevesebb.

Nyilt-tér.

(E lovastánban kizárólagos vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Kereskedők és Iparosok Banktársasága

Budapest, Deák-tér 6. szám.

Alapítva 1886. Alapítva 1886.

Hitelekpes kereskedők és iparosoknak adunk.
Törlesztést ... 1000-tól 20.000 K-ig.
Személyhitelt 500 - 12000

Az igazgatóság nevében
Kohn Gábor, elnök.

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csak az első magyar általános

adás-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczy-ut 32.
Telefon 87 - 80. Vezetője Löwy Alfréd.

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tuczonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtőmenny (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 forint. Irrigator, felszerelve 2-5 forintig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 forint. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegysek ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KALIPTAS

a legjobb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 2.
yógyszerész, drogoria és finomabb üzletekben.
Kis tubus 60 fillér. **Fogpép**
Nagy tubus 1 korona.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

SPORT.

Budapesti nyári meeting.

— Első nap. —

A tikkasztó hőség dacára zsufolt tribünök előtt folyt le a nyári meeting megnyitó, napja. A magánfogatok, bérkocsik szakadatlan sora, zsufolt villamosok és társaskocsik már az utcán is jelezték, hogy a nyári versenyszezon elérkezett. Mindenekelőtt konstatáljuk, hogy a meeting kedvező auspiciumok között kezdődött, amennyiben az első nap a papírforma fényes diadalával végződött. A favoritok egy versenyt kivéve, az egész vonalon győzedelmeskedtek a könyvesek nem nagy öröme, akik az első napra ily körülmények között alaposan ráfizettek. A nap főszáma a 10.000 K-val dotált Igazgatósági díj volt, mely nem várt eredménytelenségű volt, amennyiben a versenyt a favorit Bluette lovasának, Friesnek, jóvölléből nyakhozszal a Dréher-istálló „Emir“-je nyerte. Általános vélemény szerint a Blaskovich lovat Fries rendkívül hanyagul lovagolta, amiért különben kérdőre is vonták, mire ő azzal védekezett, hogy az utolsó pillanatban kívülről előretörő Emirt nem vette észre. Más lovas alatt a versenyt feltétlenül a favorit Bluette nyerte volna s lovasa valóban megérdemelné, hogy az Igazgatóság hanyag lovaglásáért megbüntesse. Különböző Friesnél nagyon gyakran előfordul, hogy lovai, ha favoritok, lemaradnak, míg győzni rendszeren akkor szoktak, mikor arra senkisémet számít. Megemlékre méltó még Galate fényes győzelme, mely mai futása után itélve Janek alatt valószínűleg a Heleventhali-díjat is megnyerte volna. Úgyes lovaglást produkáltak Cockeram és Seiler, kik két szép győzelmet arattak. Jelöltjeink közül Togo, Santuzza, Galate és Mirka győztek, a többiek pedig legnagyobbbrészt helyre érkeztek:

Részletes eredmény a következő:

I. Duna-díj. Díj 3000 korona. Táv 2500 méter. 1. Rohonczy G. 4é stpm Togo 51 kg. (Pretzner). 2. Báró Springer G. 4é sm Meglio 57 kg. (Toral). 3. Miss Mare 3é im Capt Jack 51 kg. (Fries). Futottak még: Augur (Paul), Péda (Seiler). Könnyen 3 hoszzsal nyerve, háromnegyed hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 18, 20 : 48, 56.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. Lossonczy Gy. 4é pk Santuzza 50 kg. (Cockeram). 2. Söllinger R. 4é sk Armada 60 kg. (Janek). 3. Gróf Festetich T. 3é pher Bajtárs 44 és fél kg. (Baumgartner). Futottak még: Loredan (Aylin), Kuropatkin (Szente), Fruit-Picker (Bulford), Shah (Fries), Kondor (Vivian.) Könnyen 2 hoszzsal nyerve, 2 és fél hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 35, 40 : 72, 118, 88.

III. Igazgatósági-díj. Díj 8000 korona. Táv 1500 méter. 1. Dreher A. 4é pm Emir 58 és fél (Carlake). 2. Blaskovich E. 3é sk Bluette 50 és fél (Fries). 3. Gróf Trauttmansdorff L. 3é pm Hexenmeister 58 kg (Toral). Futottak még: Muse (Janek), Menyörgös (Aylin), Kukuruz (Southey), Faragó (Miles), Lucy (Walkington), Beau mérite (Heidt). Küzdelem után nyakhozszal nyerve, fél hoszzsal harmadik. — Tot.: 10:147, 40:98, 60, 62.

IV. Nyeretlen kétévűek versenye. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Herczeg Hohenlohe Oehringen sk. Galate 54 és fél kg. (Janek). 2. Gróf Wenckheim D. pk. Szegfü 54 és fél kg. (Carlake). 3. Mocsonyi A. im. El Mokhattam 56 kg. (Pretzner). Futottak még: Sirius (Miles), Stromboli (Fries), Bocaccio (Walkington), Kellner (Guttman), Ezres (Hönig), Langau (Smejda),

Rubbish (Krouzil), Sasaki (Szente), Ziska (Seiler), Pilis (Heidt). Igen könnyen 3 hoszzsal nyerve, háromnegyed hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 15, 40 : 52, 138, 76.

V. Kétévűek oladóversenye. Díj 2000 méter. Táv 1000 méter. 1. Gróf Trauttmansdorff L. sk Windsbraut 47 kg. (Seiler). 2. Gróf Pejacevich A. stpk Böske 47 kg. (Klimscha). 3. Báró Uchtritz Zs. stpk Carmela 48 és fél kg. (Heidt). Futottak még: Most (Baumgartner), Sprit (Boromissza), Dorca (Heidt), Fatia Negra (Hönig), Tonchette (Smejda), Sunny day (Höllinger), Miki (Juhász), Maurus (Fries). Küzdelem után nyakhozszal nyerve, félhoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 36, 20 : 80, 128, 256.

VI. Háromévűek oladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Péchy A. sk. Mirka 50 kg. (Seiler). 2. Gróf Pejacevich A. pk. Diana II. 48 és fél kg. (Klimscha). 3. Capt Don pm. Apatin 51 és fél kg. (Gottwaldt). Futottak még: Korhely (Kacsádi), Marczona (Paul). Küzdelem után 3 hoszzsal nyerve, 2 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 18, 40 : 52, 56.

VII. Walter-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Söllinger R. százados 3é pher Telemasch 44 és fél kg. (Cockeram). 2. Dreher A. 4é pm Niagara 63 és fél kg. (Carlake). 3. Egyedi L. 3é pm Scarabeus 55 kg. (Miles). Futottak még: Dubia causa (Heidt), Golden Drop (Janek), Haslemimi (Bulford), Boszorkány (Fries), Gerhardus (Krouzil), Honeybell (Vivian), Castor II. (Walkington), Margareta (Baumgartner), Tünde (Hönig). Könnyen 1 és fél hoszzsal nyerve, 1 és fél hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 29, 40 : 76, 126, 182.

— Második nap. —

A budapesti nyári meeting holnapi második napjának programja szintén érdeklésítő sportot ígér. Főszáma a 10.000 koronás Nyári kísérleti verseny, melynek 1100 méteres távján a legfiatalabb évjárat néhány jobb képviselője a hároméves flyerekkel veszi fel a küzdelmet. A kétévűek közül a klasszist a Hohenlohe-istálló kiküldöttje és az Egyedi-istálló Fantome-ja képviselik, míg a háromévesek közül csupán Bluette jöhet számításba, minthogy Matasvitha és Gretchen formán kívül vannak. Ugy hallatszik azonban, hogy a háromévesek közül egyik sem jelenik meg a startnál és így a verseny elveszíti kísérleti jellegét. A győztest, ha Galate indul, úgy benne véljük feltalálni, azonban ha helyette istállótársa, Geständniss fut, úgy őt is elég jónak tartjuk arra, hogy Fantome felett diadalt arasson, mely eddigé szerencsétlen kezű lovasa, Miles alatt örökösben a második helyen végezte futását. Érdekes versenynek ígérkezik az Államdíj is, melyben Meglio és Róna indulnak jó eséllyel.

Jelöltjeink a következők:

- I. Toral lov.—Janek lov.
- II. Viola—Antus.
- III. Meglio—Róna.
- IV. Hohenlohe-ist.—Fantome.
- V. (Galate)—Tante Agnes—Reeves J. ist.
- VI. Toral lov.—Janek lov.
- VII. Old Coin—Bajtárs.

() A badeni ügeli verseny vasárnapi harmadik napjának eredménye:

I. Sattalbach-handicap. Díj 1700 korona. 1. Kohler W. Colonel, 2. Madár P., 3. Jansen. Futottak még: Sport, The Winner, Bariton, Nitouche, Wirklich, Clo Clo, Woodcock, Gyömbér II., Róbert, Nani, Liliomi. — Tot.: 10 : 58, 20 : 37, 29, 81.

II. Willy-handicap. Díj 2500 korona. 1. Cav. G. Rossi Gondos, 2. Keserves, 3. Ister. Futottak még: Togo, Jubilar, Pepus, Wau Wau. — Tot.: 10 : 27, 20 : 29, 33, 41.

III. Malador-verseny. Díj 5000 korona. Két heat után 1. Wankó L. Patriot, 2. Argonaut, 3. Princess Xenia. Futottak még: Darling Girl, Wain-scoit, Aventurier, Soans, Central G., Grattan Bello. Tot.: 20 : 316, 20 : 47, 103, 55.

IV. Prince Warwick. Díj 2300 korona. 1. Pillat G. Klondyke, 2. Brigadier, 3. Löwenritter. Futottak még: Cyclonea, Beauty, Lord Simon, Győző, Panni, Suska, Hertha, Prince Charlie. Tot.: 10 : 60, 20 : 50, 46, 100.

V. Lovente-díj. Díj 3000 korona. 1. Morgenstern és Ruzicka urak Liselotte (Tappan), 2. Soczi, 3. Bohun. Futottak még: Countesse Caid, Vértes, Darling Gire, Achilles H. Tot.: 10 : 56, 20 : 35, 57, 32.

VI. Kettősfogatu urkocsis-verseny. Díj 2000 korona. 1. Kohner Willy ur Fényes-Barbara Allen, 2. Mr. Oskar fogata, 3. Herczeg Ypsilanti fogata. Futottak még: Mr. Ralph, báró Moser, Mr. Dollár és Kohner Willy második fogata. Tot.: 10 : 16, 20 : 27, 30, 27.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Elhunyt kir. ügyész. Dr. Gruber Alajos budapesti kir. ügyész tegnap meghalt Budapesten. Az elhunyt az ügyészi karnak egyik legképzettebb tagja volt, a jogi szaklapokban számos, alapos tudásra valló cikket írt s többek közt ő volt az első, aki a föltételes elítélés behozatala mellett foglalt állást. Hivatásában mindenkor igazságszerető, de amellet humánus volt. Előzékeny modora, ritka becsületessége igen sok jóbarátot szerzett neki. Halálát mellhártyagyulladás okozta.

§ A váltó. Megirtuk, hogy Biringer Mátyás gazdag földbirtokosnak Tivadar nevű fia 60.000 koronás váltót hamisított az apja nevére s azután megszökött. Monte-Carlóban fogták el, ahonnan különböző diplomáciai jegyzékváltás után a minap hozták Budapestre, az Alkotmány-utcai fogházba. Védője nagyobb összegű kaucziót ajánlott föl arra az esetre, ha szabadlábra helyezik. A törvényszék vádtanácsa azonban ennek a kérelemnek nem adott helyt s így Biringer Tivadar továbbra is fogva marad.

§ A bírósági jegyzők fizetésrendezése. A bírósági jegyzők tudvalevőleg a múlt hónapban Szegeden tartott nagygyűlésükről hódoló táviratot küldtek a királynak. A kabinetiroda az igazságügyminiszter és a szegedi királyi tábla elnöke útján tegnap értesítette dr. Indre Lászlót, a kongresszus elnökét, a király leiratáról, amelyben a király a hódoló fölriratot legmagasabb köszönetének kifejezése mellett tudomásul vette. A különböző híresztelésekkel szemben félhivatalos értesítés szerint az igazságügyminiszter már megcsinálta a rendezésre vonatkozó törvényjavaslatot s ahhoz már a pénzügyminiszter is hozzájárult. A jövő évi költségvetésben már benne lesz a rendezésre szükséges összeg is.

§ A pozsonyi lépfenejárvány. Mint már közöltük, a pozsonyi királyi ügyészség indítványára letartóztatták Fleischmann Simont, aki ellen az ügyészség hallomás szerint nem gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt, hanem a btk. 315. szakaszába ütköző közegészség elleni bűntett miatt fogvat emelni. Ezen szakasz következőképen hangzik:

„Aki használatban levő kutat, vízvezetékét, viztartót megmérgez; ugyszintén aki életveszélyes, vagy az egészségre ártalmas anyaggal kevert valamely élelmiszert, vagy ennek ártalmas tulajdonságát elhallgatva, elárusít, áruba bocsát, vagy szétoszt; öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal s ha ebből valakinek súlyos testi sértése vagy halála következett be, amennyiben gyilkosság nem forog fenn, tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.”

Az ügy a pozsonyi esküdtbíró elé kerül.

§ A főhadnagy pénze. Ligeti Miklós egyenruhás szabó bűnpörében érdekes fordulat állott be. Ligeti a vizsgálóbíró tudvalevőleg előzetes letartóztatásba helyezte, ami ellen ő folyamodást jelentett be. A vádtanácsnak legközelebb kellett volna a felfolyamodással foglalkoznia, azonban Ligeti ügyvédje ma beadványt adott a törvényszékhez, amelyben tudatja, hogy a felfolyamodást visszavonja. Ligeti ezek szerint a főtárgyalásig okvetlen fogva marad.

KÖZGAZDASÁG.

A közszállítási szabályrendelet életbe-léptetése.

Budapest, augusztus 12.

A hazai iparfejlesztésről szóló 1907. évi III. törvénycikkkel gróf Andrássy Gyula belügyminiszter fölhatalmazást nyert arra, hogy a közszállítási jogokat rendeleti uton szabályozza. E törvényes felhatalmazás alapján adja ki a belügyminiszter a közszállítási szabályrendeletet, mely ez év október elsején lép életbe. Gróf Andrássy Gyula intenciója az, hogy elsősorban megvédje a törvényhatóságok és községek pénzügyi érdekeit s ezen érdekeket összeegyeztesse a tisztességes vállalkozók jogos érdekeivel. Ezek mellett a miniszter érvényre kívánja juttatni a törvény által a hazai iparnak biztosított előnyöket minden vonalon. Hogy pedig a szabályrendeletnek megfelelő hatálya legyen, azt a miniszter az alkalmazó hatóságok kötelezőerővel és hazafias ügybuzgalmától teszi függővé és jogosan. A belügyminiszter körrendeletéből, melylyel a közszállítási szabályrendeletet ismerteti, közérdekű voltuknál fogva az alábbiakat tartjuk szükségesnek közléstenni:

A szabályrendelet, mint már említettük, október hó elsején lép életbe. Az életbeléptésig tehát

közel 2 havi idő áll rendelkezésre a törvényhatóságoknak, hivataloknak, intézeteknek és intézményeknek avégből, hogy a szabályrendeletet behatóan tanulmányozva, annak hatályos életbeléptetése érdekében köteleességszerűleg és hazafias buzgalommal közreműködjenek. Tekintve mégis a szabályrendelet nagy terjedelmét — szellemének könnyebb megérthetése és a szabályrendelet részleteiben való eligazodás megkönnyítése érdekében tudomás és mihez tartás végett közli és rendeli a miniszter a következőket:

A szabályrendelet három fővel nyugszik. Az egyik: megvédeni a törvényhatóságok és községek pénzügyi érdekeit; a másik: összeegyeztetni az érdekeket a tisztességes vállalkozó jogos érdekeivel; a harmadik: érvényre juttatni az 1907. évi III. törvénycikk II. fejezete által a hazai iparnak biztosított előnyöket a törvényhatósági és községi ipari szállítások és ipari munkálatok egész vonalán.

A szabályrendelet beosztása nyomon követi az ipari szállítások és munkálatok kiadásának egyes szakaszait a kiírástól a szerződés teljesítéséig és ellenőrzéséig. Kezelése éppen ezért könnyű lesz, mert a szabályrendelet egyes rendelkezéseinek alkalmazására hivatott hatóság vagy közeg az illető szakaszszal foglalkozás közben együtt kapja az arra vonatkozó anyagot. A szabályrendelet 15 szakasza értelmében minden nyilvános versenytárgyalásra vonatkozó hirdetés beküldendő díjtalan közlés, illetőleg tudomás végett a kereskedelemügyi miniszter által kiadott „Közszállítási Értesítő” című lapnak, a vármegyei (városi) hivatalos lapnak, a szállítás vagy munkálat jelentőségéhez képest egy vagy több szaklapnak és a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságának. E rendelkezés betartása ugy az érdekelt, mint a törvényhatóságok és községek pénzügyi érdekei szempontjából felelősen fontos, mert tövös verseny csak akkor fejlődhet ki, ha a kiírás széles körben jut köztudomásra.

A szabályrendeletnek 11. szakasza szerint az ott felsorolt közművekre vonatkozó *kurási műveletek, illetőleg szerződésvezetést, még a kiírás közzétételét, illetőleg a szerződés megkötését megelőzőleg a földmívelésügyi, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter urakhoz terjesztendő fel. Ezen rendelkezés két irányban bír fontossággal. Nevezetesen megakadályozza azt, hogy a városok és községek — melyek a legtöbb esetben az ily ügyekben megkívántatott különleges szakismertekkel bíró szakértő közegekkel nem rendelkeznek — a kötött szerződések által érzékenyen megkárosíthatók legyenek. Másrészt ezen nagyobb értékű munkálatok ismerete nyújt kiválóképp alkalmat az iparfejlesztési szempontok megfelelő érvényesíthetése. Nem kétféle a miniszter, hogy egy a törvényhatóságok, mint a községek, valamint az alájuk tartozó hatóságok, hivatalok, intézetek és intézmények, illetőleg a szabályrendeletet alkalmazó tisztviselők és közegek mindent el fognak követni arra nézve, hogy mindazon célzatok, melyek a törvényhozást az 1907. III. t.-cikk megalkotásánál vezették, minél teljesebb mértékben érvényre emelkedjenek s hogy a szabályrendelet egy a törvényhatóságok és községek pénzügyi érdekeinek, mint a hazai ipar érdekeinek egyaránt hathatós támogatója legyen.*

Az értéktőzsdéről. Az értéktőzsdén egyre gyakrabban állunk derout-szerű jelenségekkel szemben. A mai tőzsde lefolyása is rávilágít a tőzsde sivár helyzetére. Az okok, melyekben a jelenlegi helyzet kulcsa keresendő, ugyanazok, amelyeket most szélteben-hosszában a tőzsdék nehéz helyzetének előidézőjéül felhozunk. Nálunk az egyre jobban jelentkező pénzdrágaságon kívül még speciális okok is kedvezőtlenül hatnak az irányzatra; így a tőzsde gyenge felvevő-képessége, a tőkés publikum teljes távolmaradása. Ma különösen az előtőzsdén jelentkezett a lanyha irányzat nagyobb helyi és bécsi exekutív eladások, valamint a kontremine felülkerekedése jelentékeny áressel jártak. Az osztrák hitelrészvény ma olyan olcsó árfolyamra csökkent, minőt válságos időkben sem tűntetett fel e papír ára. A nemzetközi értékek valamennyie olcsóbbodott, csak az üzlet későbbi folyamán állott be valamelyes nyugalom. Magyar hitelrészvények érdekében egyik helybeli intézet, míg Jelzálogbank részvényekre vonatkozólag egy nagyobb bizományi cég interveniált, úgy, hogy e papírok további árcsökkenését megakadályozták. Az árcsökkenéseknél az is nyomott a latban, hogy holnap van a medió-prolongáció s ebből az alkalomból — számítva a drága report-tételekre — sokan lebonyolították érdekeltségüket.

Az alföldi gazdasági vasut hálózatának fejlesztése. Az első alföldi gazdasági vasut új vonalat tervez, mely a kovácsháza-békécsaba közraktári vonalon

fekvő „Géza” megállóhelytől Oroszhdzig vezet. A kereken 14 kilométer hosszú vasut közgazdatis bejárását e hó 22. napjára tűzte ki a kereskedelmi miniszter.

Az angol bankkamatláb. A külföldi tőzsdéken egyre nagyobb határozottsággal lép fel az a hír, hogy csütörtökön, mely „banknap” Londonban, a Bank of England kamatlábát fölemelik. Habár a külföldi piacokon a Londonra szóló váltók árfolyama nem enged egész határozottan a londoni bankráta emelésére következtetni, egyes külföldi hírek arra alapítják feltevéseiket, hogy a londoni magánkamatláb egy csekélységgel túlhaladta a ráát. Ez a jelenség azonban ott gyakran előfordul, mert a bankráta ott csak annyit jelent, hogy a jegybank e tétel — mint minimum — alapján vesz váltókat, nem mint más országokban, hol a jegybank kamatlába az egyedüli és mindenkivel szemben fennálló tétel, melyet a jegykibocsátó intézet alkalmaz. A City mérvadó körében bizonyosra veszik a kamatlábemelést, úgy hogy a jelenlegi 4°/o-os ráát 4¹/₂-re változtatják. Azt sem tartják kizártnak, hogy szeptemberben 5°/o-os lesz az angol bankkamatláb.

A kincstári fürdők fejlesztése. A földmívelésügyi kormány — mint értesülünk — Herkulesfürdön legközelebb vállalati uton gőzmosodát létesít, melyet a fürdőidény alatt tartanak üzemben. Az erre vonatkozó pályázat szeptember hó 30-án jár le.

Zágráb déli vasuti díjtételek felemlése. Zágráb déli vasutállomásnak a Wiennel és Wiennel től fekvő osztrák állomásokkal való forgalmában a díjtételek eddig azonosak voltak a Máv. Zágráb állomásáról fennálló díjtételekkel. Ezen egyenlősítést a déli vasut most megszüntette s jövőben a Zágráb déli vasut állomásról életbe léptetendő díjtételek (a mennyiben nem a déli vasut vonalain át közlekednek) a helyi kezelési illetékekkel fognak felemletni.

A Hengermalom új telepe. A Pesti hengermalom társaság már korábban elhatározta, hogy a Klótild-utca 6. szám alatt lévő telepét máshova helyezi át, ami a város fejlődése szempontjából is szerencsés gondolat. Az új malmot, mely teljesen modern technikai felszereléssel láttatnék el, a társaság a Lágymányoson szándékozik felépíttetni, hol a malomvállalat nagyobb telekkel rendelkezik. Ez a telek azonban sokkal nagyobb, mint amennyit a malom felépítése igényel, ezért a felesleges részt a társaság eladni szándékozik. Vannak az igazgatóságban olyanok, kik amellet foglalkoznak állást, hogy az új malom ne a Lágymányoson, hanem egyebütt épüljön fel. E kérdések megvitatására a társaság e hó 26-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe. A rendkívüli közgyűlésen előterjesztik az igazgatóság jelentését a telekügyben, felhatalmazzák az igazgatóságot, hogy határozata szerint, vagy a lágymányosi telken építse az új malmot s a felesleges telekrészt eladja, vagy, hogy más telket vásároljon s az egész lágymányosi telket értékesítse. A malom más verziók szerint a lágymányosi 21.600 négyszögöl nagyságu területből 10.000 négyszögöllet a Felten és Guillaume R.-T.-nak adott el, mely társaság ott gyártelepet építene, mivel jelenlegi telepe az óbudai hid építése folytán máshová kell áthelyezni.

Árumustrák hitelesítése Amerika számára. Észak-amerikai Egyesült-Államok elnökének egy újabb rendelete értelmében az Egyesült-Államokba exportáló cégek lakóhelyén kötött üzletek folyományát képező áruszámlák hitelesítésére azon konzuli hivatal illetékes, amelynek hatáskörébe az eladási hely tartozik. Ennélfogva az Egyesült-Államokba exportáló cégek figyelmeztetnek, hogy áruszámláikat, amelyeken a helybeli piaci árak vannak feltüntetve, az E. A. Egyesült-Államok budapesti konzulátusán hitelesítsék.

Drágább a csokoládé. A svájci csokoládégyárak érdekszövetsége — amint Zürichből jelentik — augusztus 24-étől kezdve az eddigi 3.20 frankról 4 frankra emelte a csokoládé kilójának árát. Már a múlt év őszén, mikor az érdekszövetség — melyhez majdnem minden nagyobb gyáros csatlakozott — szervezkedett, felemelték az olcsóbb minőségek árát. Most a drágább áruk áremelése van soron, ez a drágulás is e fajtaikat érinté. Valószínű, hogy a mi gyárosaink sem maradnak tétlenül ebben az irányban, habár nálunk nagyon kevés belföldi csokoládét fogyasztanak, ellenben Souhard urak és érdektársaik gyártmányai,

kik már nem elégszenek meg az eddigi árakkal, nagy keresletnek örvendenek. A sokfajta drágulás közepette tehát hova-hamarabb egy új tulfizetéshez lesz szerencsénk. Ugy látszik, nemcsak az éhes emberekre, hanem a gourmandokra is rossz idők járnak, akik bizonyára félnek, hogy a csokládé után még meg fog drágulni az osztriga és a kaviár ára.

Üsödök Szerbiában. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara jelenti, hogy a belgrádi törvényszék Vajé Bolovic belgrádi lakos ellen (bejelentési határidő augusztus 17., felszámolási határidő augusztus 20. régi naptár szerint); és Zivan Maric sopoti lakos ellen (bejelentési határidő augusztus 24., felszámolási határidő augusztus 27. régi naptár szerint) csődöt nyitott.

Vágány a besztercebányai gyufagyárba. A Besztercebányán építendő gyufagyárba vezető vágány közigazgatási bejárása e hó 30-án lesz.

A nagyváradi-debreczeni vasút építésének akadályai. A „Nagyváradi Napló” írja: Ismeretes, hogy a kereskedelmi miniszter megadta az engedélyt a Nagyváradi-Debreczen közötti tervbe vett vasút építésére. A vasutat Gerster Béla fővárosi mérnök és társai építik, akik már a részletes tárgyalások során minden tekintetben megállapodásra jutottak az érdekelt községekkel. A vasút építésének immár semmi akadály se volna. Tegnap, meglepetésszerűen, Gersterék érdekes beadványt intéztek Biharmegye alispánjához. Előadják, hogy a vasútépítés óriási anyagi áldozatba kerül és habár már semmi akadály sincs a vasútépítésnek, csak úgy kezdhetnék hozzá, ha a megye kilométerenként 5000 korona törzsrésztvényt jegyez. Ez a szerény kis kivánság oly horribilis áldozatokat követel a megyétől, amelybe nem hiszünk, hogy bele fog menni a köztulajdon. A nagyváradi-debreczeni vasútépítés elé tehát váratlanul jelentős akadályok kerültek. Ha nem sikerül azokat elhárítani, — könnyen megtörténhetik, hogy a nagy lelkesedéssel megindult és már-már tető alá került akció zátonyra kerül.

Parcellázás. A Magyar telepítő és parcellázó bank r.-t. — amint értesülünk — megszerezte a herceg Odessalchi-féle dávidházai (Torontálmege) 4000 holdas birtokát három millió koronáért. A bank a birtokot parcellázza, e mivelet már folyamatban is van. A földeket hondekin 900 koronáért engedik át környékbeli kisgazdáknak.

Iparvágány Kassán. A kassai műmalom részvénytársaság a kassai közúti vasútépítéstől a műmalomig rendes nyomtávu gőzüzemű iparvágányt szándékozik építeni. Az erre vonatkozó közigazgatási bejárás a főfelügyelőség kiküldöttének vezetése alatt e hó 16-án, d. u. 2 órakor kezdődik nevezett állomás főnöki irodájában.

Az Első Magyar Biztosító forgalma. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál 1907 év július havában 7,568.284 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6,377.984 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvénykiállítás által lett elintézve. 1907 év január elsejétől 52,613.559 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat lett beterveztve és 44,978.984 korona tőkéről szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 2,753.946 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. Mult év december 31-dikével 385,390.768 korona biztosított tőkéről és 1,247.009 korona életjáradékról szóló 111,476 drb. életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 104,391.288 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1906 évben 3,642.524 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 457,449.883 korona összeg fizettetett ki.

Igazgató változás az arad-hegyaljai vasutnál. Az arad-hegyaljai vasút igazgatóságában legközelebb változás fog beállni. *Kepes* Ferencz a vasut jelenlegi igazgatója megvált állásától, s utódja — amint értesülünk — *Zerkowitz* Gyula lesz a gyula vidéki helyi érdekű vasut vezérigazgatója. A végleges megállapodás azonban csak e hónap második felében fog megtörténni, mert az elsőbbségi részvényes: *Henning*, *Hartwich* et Co. berlini cég ekkor nevezi ki az új vezérigazgatót. — Az új vezérigazgató működésének letelejére fog esni a motoros vasut teherforgalmának megindítása; szeptember elején kezd meg ugyanis a vasut az áruszállítást, melyet egész pályáján gőzgépekkel fog lebonyolítani.

Szállítások. A budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában a következő pályázati hirdetmények tekinthetők meg: a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium: Csikvármegye területén fekvő Csikszentkirály község határában ujjáépítendő 35 m. nyílású Olt-hid alépitményi és egyéb munkáira, valamint vasfelszerkezeti munkáira, benyújtási határidő: aug. 22. déli 12 óra; ugyanaz Fogaras vármegye területén fekvő Moccs község területén ujjáépítendő Moccspatakhi alépitményi és egyéb munkáira, valamint vasfelszerkezeti munkáira, beny. h. i. aug. 16. déli 12 óra; a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánya: 10 drb. kerékpár szállítása, valamint jókarban tartása és 10 drb. használt kerékpár eladása, beny. h. i. szept. 4. d. e. 11 óra; a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal elnöksége: az 1907/1908. évi fűtő évadban szükséges elsőrendű cserfa és kőszén szállítására, beny. h. i. aug. 27. déli 11 óra; a székesfehérvári kir. országos javítóintézet igazgatósága az 1908. év folyamán szükséges marha és sertés, sertésszír, buza- és rozsliszt, rizs-, árpa- és köleskása, buzadara, tarhonya, vegyes fűszer, konyhasó, ecet, mindennemű hüvelyesek, tehén- és káposzta, vörshagyma, petroleum, cipőfényező, szappan, zöldség, tök, kelkáposzta, zöldbab és zöldborsó, ugyszintén 300 méter bükk és csertűzifa és 1500 q. külföldi kőszén szállítására beny. h. i. szept. 9. d. e. 10 óra; a bolgár államvasutak főigazgatósága Szófiában 34 darab távsemaphor, 32 drb 2 szárnyú központi semaphor stb. szállítására, összesen 35.000 frc. értékben, beny. h. i. aug. 26. d. u. 3 óra; a szerb autonom egvedaruság-intézősége: egy 2,500.000 kg. raff. petroleum befogadására alkalmas tartály építése, egy régi 2,500.000 kg. tartály átalakítása 206.000 kg. befogadóképességre, továbbá az építendő tartályok földterületének feltöltésére és makadamizálására munkálataira beny. h. i. okt. 15. d. e. 11 óra.

Új fonógyár a vidéken. Pécsért — amint értesülünk — új fonógyár alapításával foglalkozik egy tőkésekből álló csoport. A gyárat úgy tervezik, hogy az a dászonyi kenderáztatásban kiáztatott kender dolgozón fel s e vállalat résztvenne a pécsi gyár alapításában is.

A Nemzeti Biztosító forgalma. A Nemzeti Baleset-Biztosító Részvény-Társaság folyó év július havában 838 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 6,204.133 korona, rokkantság esetére 8,516.800 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 2754 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság január 1-től július hó végéig terjedő időszakban 5191 ajánlatot kötvényesített és pedig 38,299.149 korona halálesetre, 50,034.128 korona rokkantság esetére és 18.018 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 9,533.218 korona 45 fillér kártérítést fizetett ki.

Kizárólagos jog kérdése iparvasut építésénél. A bécsi Oesterreichische Berg- und Hüttenwerk-gesellschaft cég Gölniczbánya határában lőüzemű iparvasutat szándékozná építeni, azzal a kérelemmel járult a kereskedelemügyi miniszter elé, hogy addig is, míg a pálya szabályszerűen engedélyeztetnék — harmadik személyek kizárásával az engedélyre való kizárólagos jogát két évre adja meg. A miniszter azonban — mint értesülünk — a kérelmet megtagadta, mert a hazai vasuti jog ilyen kizárólagossági jogosítványt nem ismer.

A kormányhatóság a száj- és körömfájás terjedése ellen. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter körrendeletét intézett az összes törvényhatóságokhoz, a ragadós száj- és körömfájás terjedésének a megakadályozása tárgyában. Eddigél sikerült ugyan — ugymond a körrendelet — az 1904. évben kiadott intézkedések végrehajtásával a száj- és körömfájásnak a lábajások között való nagyobb elterjedését megakadályozni, úgy, hogy a fertőzött községek száma május végére két-háromra csökkent, azonban a nyári idő beálltával, amidőn a legeltetés megkezdődött, és az állatforgalom élénkült, a betegség ismét terjedni kezdett, és jelenleg már nyolc vármegye 21 községe van fertőzve ragadós száj- és körömfájással. Elérkezett tehát az ideje, hogy ennek a különösen fertőző betegségnek a korlátozására minden lehető intézkedést megtegyenek, nehogy ezáltal kereskedelmi érdekeinket súlyos veszteség érje. A miniszter sajnálattal értesült arról, hogy a közvetlenül érdekelt községek egyrésze a betegségnek az igen enyhe lefolyásánál fogva, nem tulajdonít olyan jelentőséget, mint kellene és így a bejelentés kötelezettségének is csak késedelmesen, vagy éppen nem tesz eleget. Ennek tudható be, hogy a minisztérium közgeinek a betegség elfojtására irányuló tevékenysége a kellő sikerrel nem jár. De az egyes hatóságok sem tolták meg az ilyen mulasztásokat olyan szigorúsággal, hogy azzal példát szolgál-

latva, egyeseket a hatósági intézkedések kijátszásától visszatartsanak. Fölhívja a miniszter a törvényhatóságokat a védekezés nagy jelentőségére, és arra, hogy figyelmeztessék a községeket, hogy a lakosokat kötelezzék a betegség fölléptét azonnal bejelenteni a községi előljárásnál, és hogy az elrendelt intézkedéseket a legpontosabban hajtsák végre. A hatóságok kötelesek a szakközgeiket azonnal a helyszínre küldeni és az óvintézkedéseket megtenni. A vasuton szállított állatok vizsgálata-nál az állomásokra kirendelt állatorvosoknak a legfigyelmesebb gondossággal kell eljárniuk, nehogy a betegséget Magyarországon és a külföldön széthurcolják. A betegség elterjedésének a megakadályozása véget, elrendeli a miniszter, hogy az állatvásárokat a betegségtől fertőzött községekben csak előzetesen adott külön engedély mellett szabad megtartani. Az ilyen községekben, a tej-gyűjtő telepekről a sovány tejt csakis előzetes fölforralás után szabad forgalomba hozni. Hajlandó a miniszter arra, hogy a fertőzött községekbe külön állatorvost rendeljen ki, a betegség tartamára. Azoknak a hatósági közgeeknek, akik a betegség elfojtása körül nagyobb sikert érnek el, a közhatóság javaslatára jutalmat helyez kilátásba, ellenben a hanyagságot, vagy mulasztást a lesgzigorubbán fogja büntetni.

A félegyházi vasutállomás kibővítése. A vasuti beruházási kölcsönből a kereskedelemügyi kormány a félegyházi vasuti állomást és pályaudvart is ki fogja bővíteni. Az erre vonatkozó tárgyalásokat a napokban tartották meg a magyar királyi államvasutak igazgatósága és Pestvármegye törvényhatóságának kiküldöttjei. A tárgyalások sikerre vezettek; az állomás és pályaudvar kiépítése végett nagyobb köztérleteket kell kisajátítani, ennek s a lerakandó hat sinpárnak költségelőirányzata 600 ezer koronát tesz ki. A munkálatokat a jövő tavasszal fogják megkezdeni.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A készáru-piaczon ma mérsékelt kínálat mellett csendes volt az irányzat és a forgalomba került 30.000 mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron kelt el. Rozs kezdetben változatlan volt, utóbb emelkedő határidők nyomán 5 fillérrel drágult, zab és tengeri keveset változtak, árpa tartott maradt. A határidőpiacra Amerika tegnapi ismét lényegesen olcsóbb tudósításokat küldött, melynek azonban az üzlet kezdetén nem volt hatása és aránylag a buza gyenge üzlet mellett el volt hanyagolva, mert mostanában leginkább a tengerit forszírozzák; ezen cikkben a melegség hatása alatt szilárd volt a hangulat emelkedő árak mellett, mig-nem később némi esőjelentésekre visszaesés állt be. Az effektív-üzlet jobb hozatalokra olcsóbb volt néhány fillérrel és mert buzában realizálások eszközöltettek, csendes hangulat mellett az árak benne visszaestek. Különös érdeklődés tárgya volt a rozs, mert a hozatalok nem kielégítőek és az állomásokon a beszerzés szintén nem nagyon könnyű. A forgalom mérsékelt volt és csak később a lanyhább hangulat beálltával nagyobbodott. Felmondott: 4000 mm. tengeri f. hó 17-én leendő átvételre.

Eladott:

Ó-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 kg. 23.80 korona, 100 mm. 80 kg. 23.80 korona, 2150 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.40 korona, 800 mm. 78.5 kg. 23.70 korona, 2430 mm. 77 kg. 23.25 korona.
H.-M.-Vásárhelyi: 2150 mm. 80 kg. 24 korona.
Pestvidéki: 100 mm. 76.5 kg. 22.60 korona, 250 mm. 75 kg. 22.60 korona.
Fejérmegyei: 1500 mm. 76.8 kg. 22.89 korona.
Bácskai: 3130mm. 76.3 kg. 22.95 korona.
Felsőmagyarországi: 1690 mm. 76.8 kg. 23 korona.
Tolnai: 2470 mm. 75.3 kg. 22.60 korona.
Raktári: 2000 mm. 77 kg. 22.90 korona.
Új-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 799 kg. 23.40 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 100 mm. 79 kg. 23.35

Kedd,

korona, 100
78.5 kg. 2
korona, 650
78 kg. 23.30
rona, 100
77.3 kg. 23
korona, 15
mm. 77 kg.
korona, 100
75 kg. 22.6
Pestvid
100 mm. 79
23.20 koron
mm. 78 kg
23.05 koron
mm. 77 kg.
korona, 100
76 kg. 22.6
rona, 100
76 kg. 22 k
korona, 200
Fejérmeg
200 mm. 7
22.60 koron
szept. sz.
Felsőm
korona, 100
78 kg. 22.80
rona, 100 m
Árpa :
100 mm. 15
Tengeri :
Új-Rozs :
17.30 koron
17.30 koron
Az ára

1907.

A határ

Előfordu

Buza októb
Buza 1908.
Rozs októb
Zab októb
Tengeri aug
Tengeri 190

Buza októb
Buza 1908.
Rozs októb
Zab októb
Tengeri aug
Tengeri 190

Délután
árak tovább

Az Első
Szesziomító
irodájának
lentése :

Finomít

Élesztős

Nyersze

Denatur

Konting

Hárd.

Regge

Schmi

Használat

korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.40 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.25 korona, 400 mm. 78 kg. 23.30 korona, 650 mm. 78 kg. 23.30 korona, 500 mm. 78 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78 kg. 23.20 korona, 100 mm. 77.8 kg. 23.05 korona, 100 mm. 77.3 kg. 23.05 korona, 150 mm. 77.8 kg. 23.20 korona, 150 mm. 77.8 kg. 23.10 korona, 100 mm. 77 kg. 23 korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 75 kg. 22.60 korona.

Pestvidéki: 600 mm. 79 kg. 23.80 korona, 100 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23.20 korona, 1200 mm. 78 kg. 23.15 korona, 100 mm. 78 kg. 23.10 korona, 300 mm. 77.5 kg. 23.05 korona, 300 mm. 77 kg. 23 korona, 700 mm. 77 kg. 22.95 korona, 500 mm. 77 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76 kg. 22.90 korona, 100 mm. 76 kg. 22.60 korona, 300 mm. 76 kg. 22.85 korona, 100 mm. 75.5 kg. 22.85 korona, 300 mm. 76 kg. 22 korona ü. h. 100 mm. 75 kg. 22.60 korona, 200 mm. 75 kg. 22.60 korona.

Fejérmegyei: 300 mm. 79 kg. 23.20 korona, 200 mm. 79 kg. 23.10 korona, 300 mm. 76.5 kg. 22.60 korona, 600 mm. 76 kg. 22.90 korona szept. sz.

Felsőmagyarországi: 600 mm. 79 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 76 kg. 22.50 korona.

Arpa: 100 mm. 15.30 korona, ab Budapest, 100 mm. 15.30 korona, kpí., par.

Tengeri: 200 mm. 13.75 korona kpí. Uj-Rozs: 500 mm. 17.40 korona, 300 mm. 17.30 korona, 100 mm. 17.30 korona, 200 mm. 17.30 korona, 300 mm. 17.20 korona kpí., par.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. augusztus 9-től augusztus 10-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	63433	10015
Rozs	4013	9053
Arpa	1675	—
Zab	1817	409
Tengeri	10653	5030
Liszt	2547	24486
Korpa	300	4001

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.59, 11.62, 11.55, 11.59, 11.51.
Buza 1908. áprilisra 11.88, 11.84, 11.88.
Rozs októberre 9.07, 9.13.
Zab októberre 8.34, 8.30, 8.32.
Tengeri augusztusra 6.92, 6.93.
Tengeri 1908. májusra 6.90, 6.89, 6.91, 6.83, 6.86.

Déli 1 óraker zárulnak:

Buza októberre ———— 11.47—11.48
Buza 1908. áprilisra ———— 11.77—11.78
Rozs októberre ———— 9.07—9.08
Zab októberre ———— 8.28—8.29
Tengeri augusztusra ———— 6.93—6.93
Tengeri 1908. májusra ———— 6.82—6.83

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat még lanyhább lett s az árak további áresést szenvedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.40—11.41
áprilisi buza 11.69—11.70
októberi rozs 9.07—9.08
októberi zab 8.23—8.24
auguszt. tengeri 6.86—6.87
májusi tengeri 6.78—6.79

Terménytőzsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognagyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Méleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés:

	Nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz adózva	161.—	165.—
" " adózatlan	62.—	66.—
Élesztőszesz adózva	—	—
" " adózatlanul	—	—
Nyersszesz adózva	159.—	162.—
Denaturált szesz	49.—	51.—
Kontingens szesz azonnali szállításra igen		

Ertéktőzsde.

Oszták hitelrészvények folytatlagos bécsi és helyi eladásokra ma oly alacsony nivóra, 637-ig süllyedtek, amelyet már évek óta és a legnagyobb krízisek alkalmával sem jegyeztek. Mint már többször említettük ezen a helyen, a jelenlegi reakciónárius mozgalom a pénzvviszonyok rendkívüli feszültségéből indult ki és minthogy a helyzet ebben a tekintetben mindinkább kedvezőtlenebbé válik, a spekuláció minden áron hause-engagemenjaiból szabadulni igyekszik. Ma is minden téren kényszereladások történtek, melyek az árnívót érezhetőben megingatták. Eleinte csak oszták hitelrészvények kerültek nagyobb tételekben eladásra, mire a vezető-érték árfolyama 638.50-ig 5 koronával esett. Magyar hitelrészvények ellenben egy elsőrangú bankintézet nagyobb mérvű vásárlásaira tartott árfolyamon került ki a forgalomból. A déli tőzsdén azonban, midőn Berlinből szintén bányadt irányzatot jelentettek és a tömeges eladások folytatódtak, kiterjedt a lanyhaság az egész piacra, mely időnként válságos képet nyújtott. Zárlatkor pedig a legalacsonyabb árfolyamok kerültek felszínre. Nemzetközi érték közül veszítettek: Magyar hitel 3.50, államvasut 2.50, déli vasut 3.— és rimamurányi vasut részvények 2.— koronát. Annál érezhetőbb árvészteséget szenvedtek egyes helyi értékek, melyek közül hanyatlottak: Magyar iparbank 3.—, Hazai bank 5.—, Pesti magyar kereskedelmi bank 13.—, Magyar agrárbank 3.—, Lipótvárosi Takarékpénztár 4.—, Drasche-féle téglá 3.—, Ujlaki téglá 6.—, Danubius hajógyár 6.—, Közuti vasut 4.— koronával. A járadékok piacán nagyobb kínálat nem volt és így az árfolyamok lényegesen nem változtak.

Előzőzsde.

Az előzőzsde bécsi eladásokra bányadt volt. Kötettek: Oszták hitelrészvény 643.75,—638.50 Magyar hitelbank 740.—743.25, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 477.—478.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 455.50—454.—, Oszták-magyar államvasut 649.50—648.75, Déli vasut 150.25—150.—, Rimamurányi vasut 535.25—535.—, Magyar koronajáradék 91.40—91.35, Közuti vasut 531.—, Városi villamos vasut —.—, Orosz járadék —.—, 3 százalékos jelzálogorsjegy —.—, Hazai bank —.—.

11 óra 15 perczkor záródnak: Oszták hitelrészvény 638.50—639.—, Magyar hitelbank 742.—742.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 477.—478.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 453.—453.50, Oszták-magyar államvasut 651.—651.50, Déli vasut 151.—152.—, Rimamurányi vasut 535.—535.50, Magyar koronajáradék 91.50—91.60, Magyar aranyjáradék 110.50—110.60, Közuti vasut 530.50—531.—, Városi villamos vasut 276.—276.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde futólagos javulás után bányadt volt.

Kötettek: Oszták hitelrészvény 638.50—640.—, Magyar hitelbank 741.50—743.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 476.—477.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 452.—455.—, Oszták-magyar államvasut 650.50—651.50, Déli vasut 150.—, Rimamurányi vasut 535.—535.75, Magyar koronajáradék 91.35—91.45, Magyar aranyjáradék —.—, Közuti vasut 530.50—531.50, Városi villamos vasut 276.—276.50.

Helyi értékekben kötött: Hazai bank 268.—269.—, Salgótarjáni köszémbánya 563.—564.—, Magyar kereskedelmi r.-t. 610.—, Magyar iparbank 370.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Oszták hitelrészvény 639.25—639.50, Magyar hitelbank 741.50—742.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 476.—476.75, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 452.—452.50, Oszták-magyar államvasut 651.—651.50, Déli vasut 150.—150.50, Rimamurányi vasut 535.—535.50, Magyar koronajáradék 91.45—91.50, Közuti vasut 530.50—531.—, Városi villamos vasut 276.—277.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások oszták hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, augusztus végére 14—16 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde bányadt maradt.

Kötettek: Oszták hitelrészvény 639.—636.75, Magyar hitelbank 741.—739.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. —.—, Oszták-m. államvasut 651.50—649.—, Déli vasut 150.—148.—, Rimamur. vasut 535.—534.50, Magyar koronajáradék —.—, Magyar aranyjár. —.—, Városi villamos vill. —.—.

3 óra 30 perczkor záródnak: Oszták hitelrészvény 637.—637.50, Magyar hitelbank 739.50—740.—, Magyar leszámítoló és pénzváltó. 476.—476.50, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 452.—452.50, Oszták-magyar államvasut 649.50—650.—, Déli vasut 148.50—149.—, Rimamurányi vasut 534.—534.50, Magyar koronajáradék 91.40—91.50, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közuti vasut 530.—531.—, Városi villamos vasut 276.—276.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, augusztus 12. (Az Egyetértés távirata.) Buza: uj tiszavidéki 12.20—12.80, bánáti 11.65—12.25, tótfelvidéki és csepeli 11.25—11.80, uj marchfeldi 11.30—11.60 kor.

Rozs: uj felvidéki 9.15—9.35, csepeli —.—, pestmegyei 9.20—9.40, különféle magyar 9.—9.30, oszták 9.10—9.35 K.

Arpa: morvaországi 9.—10.—, marchfeldi 8.50—9.50, bánáti —.—, bécsvidéki 8.30—9.40, csepeli —.—, mosoni és győri —.—, déli vasut —.—.

Magyar tengeri: 7.30—7.50, cinquantin —.— K.

Zab: 8.65—8.90.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 12. A mai előzőzsde ismét lanyhuló irányzat volt, amit a gyakori nagyobb realizációk nagyban fokoztak. Legtöbbet szenvedtek a lanyhaság által ma is a hitelrészvények, amelyekben 5 koronányi árcsökkenés állott be. Ugyancsak lanyhultak lombardok, alpesi bányarészvények és az államvasuti részvények.

11 óraker zárulnak:

Oszták hitelr. 638.75, Magyar hitelr. 738.—, Allamvasut 650.—, Déli vasut 149.—, Alpesi bányatársulat 585.25, Rimamurányi —.—, Májusi járadék 95.85, Magyar koronajár. 91.45, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 182.—, Német márka 117.60, Prágai vasut —.—, Unio-bank —.—, Laenderbank —.—, Bankverein —.—, Elbavölgyi —.—, Angol bank —.—.

A déli tőzsde általános lanyhasággal nyílt meg.

Jegyzetek:

Oszták hitel 638.50, Magyar hitel 738.—, Ländlerbank 422.50, Unio-bank 535.—, Allamvasut 650.—, Angol-bank 300.—, Bankverein 531.50, Déli vasut 148.—, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 584.50, Májusi járadék 95.85, Magyar koronajáradék 91.45, Török sorsjegy 182.—, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi —.—, Orosz járadék 82.85, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—.

Bécs, augusztus 12. (Oszták értékek zárlata.)

4-2 százalékos papír-járadék 95.80, 4 százalékos oszták arany járadék 114.25, 1860-as sorsjegy 146.75, Oszták hitelsorsjegy 421.—, Angol oszták bankrészvény 299.—, Bécsi Bankverein 529.50, Oszták-magyar bank 1792.—, Déli vasut 146.75, Dunagőzhajózási társaság 988.—, Dohány részvény 418.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.46, Oszták Lloyd 426.—, 4.2 százalék. ezüst járadék 95.80—97.30, Oszták koronajáradék 95.90, 1864-es sorsjegy 245.50, Oszták hitelintézeti részvény 637.50, Unio-Bank 534.—, Oszták Ländlerbank 422.—, Oszták-magyar államvasut 649.50, Elbavölgyi vasut 418.—, Alpesi részvény 585.75, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.47, Lipótkohó 432.—, Töröksorsjegy 181.60, nyomott.

Bécs, augusztus 12. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 109.50, Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 139.—, Magyar hitelbank részvény 737.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 535.50, Rimamurányi —.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 405.—, Magyar koronajáradék 91.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 91.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 185.—.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle rádio activ

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kutkezelőség Komáromban.

Kassa-Oderberg vasutársaság — Magyar jelzálogbank 459 — M. keresk. bank —

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, augusztus 12. (Tőzsdejelentés.) A tegnapielőtti külföldi, különösen newyorki tőzsdék lanyhasága miatt a tőzsde megnyitáskor igen kedvezően hatással. Bankok is 1/2-3/4 százalékos vesztek és egyes értékek a későbbi folyamatban újabb veszteségeket szenvedtek. A bányáértékek árfolyamai szintén az általános lanyhaság hatása alatt állottak, úgy, hogy itt is nevezetesen árcsökkenések tapasztalhatók. Német luxemburgiak a nyersvasárúk leszállítása következtében 3/4 százalékos vesztek. Német járadékokban nincsen forgalom. Japánok londoni jelentésekre hanyatlottak. Hajózási értékek kínálatra alacsonyabbak. Vasutak közül osztrákok bécsi jelentésekre lanyhák, Prinz Heinrich vasut realizációk folytán gyengült. A második tőzsdeidőre való átmenetnél az irányzat mérsékelt árfolyamok mellett állandó. Phoenix és gelsenkircheni értékek az üzlet folyamán javultak, ellenben dortmundi unioértékek 1 és fél százalékos vesztek. A harmadik tőzsdeidőben a magánleszámitolási kamatláb emelkedése és londoni árfolyamesésekről szóló jelentések gyengülést idéztek elő, ami még jobban elkedvetlenítette a német járadékok lanyhasága folytán különben is lehangolt üzletet. A készpénzpiac ipari értékei túlyomólag gyengéek. Magánleszámitolási kamatláb 4 és háromnegyed százalék, napipénz 4 százalék.

Zárlatok jegyzetük: 4,2 százalékos papíráradék 98.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97,25, osztrák hitelrészvény 200.—, Déli vasut 29,25 orosz bankjegyek 216,05, 4 százalékos orosz kölcsön 70,25, Disconto Commandit 156,40, Dinamitruszt 149,10, Harpeni 188,40, Unifikált török járadék 94,20, 4,2 százalékos ezüst-járadék 97,75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 91,90, Magyar koronajáradék 91,40, Osztrák-magyar államvasut 138,90, Bécsi váltóár 85,05, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 184,40, Gelsenkircheni 187,30, Laurakohó 215,25. — Bágyadt.

Frankfurt, (Zárlat.) augusztus 12. 4,2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák arany-

járadék 97,25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 91,50, Osztrák hitelintézeti részvény 200.—, Osztrák-magyar államvasut 139.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204,55, Bécsi Bankverein 133,40, Villamos részvény 385.—, 3 százalékos magyar kölcsön —, 4,2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 96.—, Magyar koronajáradék 91,30, Osztrák-magyar bank 128.—, Déli vasut részvény 29,40, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85,16, Párisi váltóár 81,35, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 285.—, Bágyadt.

Hamburg, (Zárlat.) augusztus 12. 4,2 százalékos ezüstjáradék 97.—, 1860. sorsjegy 148,50, Déli vasut 29.—, 4 százalékos Aranyjáradék 96,90, Osztrák hitelrészvény 199,75, Osztrák-magyar államvasut 138,50, Olasz járadék 102,70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 91,80, Engedő.

London, augusztus 12. Angol consol 81,1/16. Páris, augusztus 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94,52, Osztr. aranyjáradék 97,25, Magyar aranyjáradék 92,35, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311.—, 5 százalékos marokkói járadék 517.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93,70, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89,90, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 86,75, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 492.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék —, 4 százalékos unifikált török jár. 94,57, Török sorsjegy 168.—, Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 460.—, Magyar jelzálogbank 492.—, Banque de Paris 14,16, Banque Ottomane 684.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 154.—, Meridionalvasut 651, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 608.—, Rio Tinto 18,60, Sucerie d'Egypte 30, Tula 420, Thomson Houston —, Urükányi község —, Chartered 31,25, De Beers 561,50, East Rand 92.—, Jagersfontein 161.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 51,50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208,43, Váltó német piacokra (rövid) 122,81, Váltó Bécsre (rövid) 104,50, Váltó Belgiumra (rövid) 91,32, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra 1/2, Csek Londonra 251,50, Magánkamatláb 3 1/16, Gyenge.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, augusztus 12-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 135—135 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 136—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 137—138 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölüli sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1907. évi augusztus 10. napján volt készlet 39241 drb., 1907 aug. hó 11-én felhajtott 588 darab, 1907 augusztus 11. napján elszállított 369 darab, 1907 aug. 12. napjára maradt készletben 39440 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 124 darab sertés, 30 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 745 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 969 darab sertés, 30 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 962 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 7 darab sertés, 30 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—111 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 102—106 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 132—140 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 132—140 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúlylevonással — fillérig, Belföldi süldő — korona, Horvát süldő — korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanul szilárdak.

Table with columns: Buza, Egyéb gabonafélék, Burgonya, Kétféle termények, Faj, and various sub-categories with prices.

Table with columns: Allamadósság közkölcsonok, Záloglevelek, Elsőbbségek, and various financial instruments with prices.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, and various bank shares with prices.

Vertical text on the right edge of the page, including 'Kedd', 'Az', 'Ház', 'armegyek', 'méréslet', 'nyugatról k', '38 Co, mini', 'Pro', 'Lényeg', 'idő várható', 'Allomás', 'A-Szelina', 'Ungvár', 'Kosmárk', 'Losoncz', 'Órvalta', 'Budapest', 'Hörény', 'Kosztoly', 'Pécs', 'Zsuzs', 'Fiume', 'Szeged', 'Temesvár', 'Nagyvárad', 'Köszvár', 'Nagyserben', 'Szatmár', 'Ezer', 'Arvavárja', 'Solmecezhánya', 'Komárom', 'Magyar-Ovár', 'Sopron', 'Kisvárd', 'Cikvenica', 'Debrecen', 'Kecskömét', 'Orosháza', 'Arad', 'Zsomolya', 'Verscez', 'Orava', 'Kivona', 'Kinevezés', 'Krajnákné O', 'czai állami el', 'Gerő szamosi', 'szamosudvarh', 'nitóvá, Gabrie', 'les kiseddóvó', 'nővé, Perger', 'szentgyörgyi', 'vezette ki, Fe', 'ván ideiglenes', 'pedig ezen áll', 'radi pénzügyi', 'belényesi adó', 'a brassói törv', 'szolgai állásr', 'Gergely volt', 'nagyváradit tő', 'váradi honvéd', 'talszolgává ne', 'Athelzenes', 'Kulcsár Ferenc', 'séghez szolgál', 'tiszaújhegyi ál', 'sen, Boschetti', 'petrovai, Balá', 'nót a pilisvör', 'óvónót a pilis'

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. augusztus 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban leginkább az északi és nyugati ármegyekben fordultak elő zivataros esők. A hőmérséklet, amely magasabb volt a normálnál, nyugatról kissé súlydult és maximuma Verseczen 38 C°, minimuma Arvaváralján 9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással tulnyomóan száraz idő várható.

Table with columns: Allomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérőjelölés. Lists various locations like A-Szalón, Ungvár, Kővár, etc.

nőségükben, a brassói törvényszék elnöke pedig Mikó Ferencz sárkányi járásbírói hivatalát saját kérelmére a felügyelete alatt álló brassói járásbíróshoz helyezte át.

VIZÁLLÁS.

Table showing water level measurements (VIZÁLLÁS) for various locations like Inn, Duna, Tisza, etc., with columns for date and measurement.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Mindenütt kapható. Postán utánvét mellett 1 literes üveg 5 korona

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 12. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Krajnákné Oláh Ilona okleveles tanítónőt a rakovizai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Józsa Gerő szamosudvarhelyi ev. ref. elemi iskolai tanítót a szamosudvarhelyi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Gabriélsz Józsefné szül. Józsa Krisztina okleveles kisdedóvónót a vári állami kisdedóvodához kisdedóvónővé, Perger Emma okleveles kisdedóvónót a pozsony-szentgyörgyi állami kisdedóvodához kisdedóvónővé nevezte ki, Fehér Károly, Tóth Zoltán és Emmer István ideiglenes minőségű gyógypedagógiai tanítókat pedig ezen állásokban végleg megerősítette; a nagyváradi pénzügyigazgatóság Lévai Ignác belényesi lakost a belényesi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; a brassói törvényszék elnöke a III-ad osztályú hivatal-szolgái állásra a sárkányi járásbíróshoz Szigethi Gergely volt csendőr, székelypetőfalvi lakost és a nagyváradi törvényszék elnöke Szucsigán György nagyváradi honvédőrmestert a tenkei járásbíróshoz hivatal-szolgáivá nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kulcsár Ferencz Alsóféhérvármegye kir. tanfelügyelő-séghez szolgálatára berendelt és Wohlfarth Lorincz tiszaujhelyi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Boschetti Viola szepesolvaszi állami óvónót a petrovai, Balázs Erzsébet pilisszentkereszti állami óvónót a pilisszentkereszti és Legányi Ilona bánfalui állami óvónót a pilisszentkereszti állami óvodához jelen mi-

2 1/2 millió

összegű fő- és mellék-évenként 6 huzásban nyereményekre játszik ha megrendel nálunk egy drb. konv. magyar

Jelzalog-sorsjegyet.

Havonta fizetendő darabonként:

Table showing lottery ticket prices: 24 havi részletfizetésnél 7 K. 30 fill., 30 " " " 6 " " " " 40 " " " 4 " 75 " "

Huzások:

Table of lottery draws: Augusztus 25-én 500.000 korona, Október 25-én 100.000 korona, Deczember 27-én egymillió korona, Február 25-én 200.000 korona, Április 25-én 300.000 korona, Junius 25-én 100.000 korona

főnyereménnyel

s számos 100.000, 50.000, 30.000, 10.000, 5000 stb. melléknyereménnyel.

Pénzt el nem vehető, mert minden sorsjegy okvetlen nyer

és a legkisebb nyeremény 140 korona és egy nyereményjegy, a melynek értéke 40-50 koronára tehető. Ez a nyereményjegy 1959 évig (a míg a sorsjegy játszik) valamennyi huzáson résztvesz.

Egy sorsjegy több főnyereményt is csinálhat!

Ha megküldi az első részletet, azonnal megkapja a sorsjegy számaival ellátott részletet és ennek közzé vételével a sorsjegyre eső minden nyereményt Önnek kifizetünk. Az utolsó részlet kifizetése után kiszolgáltattuk magát az eredeti sorsjegyet is. A havi befizetésekhez postacsekkot, minden huzás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Ajánljuk továbbá Jelzalog-sorsjegyekből alakított

Sorsjegy-társaságunkat

50 taggal 50 sorsjegyre 40 havi 5 koronás befizetések mellett.

A sorsjegytársaságban való részvétel rendkívüli előnye abban áll, hogy a befizetések tartama alatt minden tag 50 sorsjegy nyereményre játszik, végül pedig egy eredeti Jelzalog-sorsjegyet is kap. Az első befizetés ellenében megküldjük az 50 sorsjegy számát tartalmazó tagsági könyvecskét és innen kezdve már minden tag az 50 sorsjegy nyereményeire játszik.

Központi Váltóüzlet Részv.-Társ.

Budapest, V., Szabadság-tér 3.

Alapított 1886-ban a Magyar Országos Központi Takarékpénztár által.

Magyar királyi államvasutak. Érvényes 1907. évi május hó 1-től.

Közvetlen vonatösszeköttetés

Páris—Ostende—Wien—Budapest—Belgrád—Sófia és Konstantinápoly (illetve Orsova—Bukarest—Constanza és Konstantinápoly) között. Marburgon át.

Páris—Basel—Zürich—Innsbruck—Wien—Budapest, Berlin—Budapest, Budapest—Belgrád (Salonki)—Sófia és Konstantinápoly között. Bruck—Királyhídán, illetve Ruzsán át.

Large table with multiple columns showing train routes, departure times, and arrival times for various destinations like Páris, Wien, Budapest, etc.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csüggedés.

I.

Ha jövőm felől résztvevőn
Megkérdez olykor valaki,
Ugy fáj előtte a valót,
A bús valót bevallani.
Hogy nincs még, nincs még egyebem,
Csak néhány dal, pár pusztia rím.
S hogy elhagytak nagyon-nagyon
Régi, tanuló-társaim.

Feléled ekkor mind, mi fáj:
Az elpazarlott drága múlt.
A fantom, mely hinárba csalt,
A büszke vágy, mely porba hullt.
A szent tüzeknek hamvai,
A haldokló, szép kikelet
S kopár utamon a jövőm
Sötétlő képe integet . . .

II.

Elhagynak legszebb álmaim,
Mik lépre csaltak egykoron.
Szemembe egyre több a köny
S egyre felhősebb homlokom!

Eddig berkek közt vitt utam
S száz sugárzó fény várt reám,
Most minden csüggedt, szomorú
S járok a gond mély talaján.

Azt hittem, dalos tavaszom
Koszorút, pálmákat terem:
S csalódás, megaláztatás
Tövistét hordom lelkeimen!

Nógrádi Pap Dezső.

(A kankázusi kalács.) Most már nemcsak fehér
és fekete kenyérről beszélhetünk, hanem kékről is.
Az orosz-japáni háborúban szereplő kaukázusi

katonák nagy gyönyörrel mutogatták a többi
európai katonáknak az ő sajátos kékszíni
kenyerüket, melyeket hazájukból emlékül el-
hozták a hosszú utra. Ezt a nagy ritkaságot
csodálkozva nézték a főfisztek is és egyet a
moszkvai egyetemnek elküldötték. Hosszu ku-
tatás után kint, hogy az illető kenyeret a Ce-
phalaria Syriaca nevű növény magvaiból ké-
szítik a kaukázusi vidék lakói. — A mag lisztjé-
ből, nem lehet kenyeret gyúrní, hanem keverni
kel búzaliszttal, még pedig ha egy marék
cephalialisztet tesznek egy szakajtó buza-
lisztbe, akkor kissé kékes lesz a kenyér, ha két
marékka, akkor olyan lesz, mint a kékítővíz színe.
A kaukázusi nép a kék kenyeret ünnepek alatt
fogyasztja el s többre becsüli, mint a fe-
hér kalácsot. A cephalariamagban sok fehérje van,
körülbelül 16 százalék, de kesernyős ízű. A kék
szint, mikép ezt Kupczis vegyész megállapította, a
buzaliszttal való keveredés folytán nyeri. Az erjesz-
tés hozza létre a szép kék színt. Miután a mag
nem mérges, azért a cephalialiszt használata
meg van engedve. A kék kenyér külseje barna,
csupán a bele szép kék színű.

(Bablóvilág New-Yorkban.) Mint Amerikában egy-
általán, New-Yorkban sem valami kitűnőek a köz-
biztonsági állapotok, sőt úgy látszik, éppen mos-
tanság van fénykora a rablóvilágnak New-York-
ban és környékén, mert, mint ezt egy new-yorki
hir mondja, még a világáros 8000 főnyi rendőr-
sége sem bír az elszaporodott tolvaj- és rabló-
népességgel. A külváros néptelen utcáin még nap-
pal is megtámadják a magános járókelőket, éjjel
pedig kész veszedelem arra járni. Ez most arra
késztette a nagykereskedő-házakat, amelyek az év-
nek ebben a szakában rengeteg mennyiségű és
nagyértékű portékát szállítanak a külső városrész-
ekben lakó vevőknek, hogy a külvárosok felé
vezető főbb utvonalakon általuk fizetett magán-
titkosrendőrök által rendszeres őrszolgálatot tartas-
sanak. Ezzel meg akarják akadályozni, hogy a
szállítószerkeken késő éjjel gyakran nagyobb
pénzösszegekkel hazatérő embereiket az uton le-
üssék és kirabolják.

(Mi mindent ad a köszén.) Az ember nem is
gondolná, hogy a durva, fekete köszénből mi min-
dent lehet gyártani. Egy német vegyész kimutatta,
hogy köszénből olyan termékeket lehet kapni,
amelyeket eddig csak virágból és gyümölcsből
készítettek. A legfinomabb illatokat és zamatokat
szolgáltatja a köszén. A szénkátrányból ananász,
sárgadinnye, földieper, alma, málna, körte, ősi
barack zamatát tudják kivonni és alkalmazzák a

czukrázatban és a szeszgyártásban, különösen
likőr készítésénél. A köszénből továbbá a legpom-
pásabb illatokat állíthatják elő; orionvirág, vad-
rózsa, gyöngyvirág illata kerül ki, sőt még mes-
terséges pézsmát is lehet belőle készíteni. Kissé
bonyodalmas az eljárás, melylyel a köszén ily
csodálatos módon átalakul, de való, hogy minden
kiválasztott anyag kellemes és jóízű.

(A méregkirály.) New-Yorkból jelentik, hogy
Kansasban e napokban meghalt egy Beno Henrik
nevű ember, akit „méregkirály“-nak is neveztek.
Beno Henrik néhány esztendővel ezelőtt ugyanis
tévedésből megevett egy sztrichninnel erősen
átított kenyérdarabot, amely patkány-csaléteklől
volt kirakva és nem is lett semmi baja a méreg-
től. Ezután kísérletezni kezdett és kint, hogy
szervezte a méreggel szemben tökéletesen immu-
nis, még a leggyilkosabb mérgek sem ártanak
neki. Ettől kezdve aztán nyilvánosan mutogatta
magát, óriási adag mérgeket szedve be minden
baj nélkül. Ezért kapta a „méregkirály“ nevet.

(Ahol kevés az asszony.) A népszámlálások ki-
derítették, hogy általában több nő van, mint férfi,
de némely helyen mégis a nők száma kevesebb.
Igy például Kaliforniában 88.708-al több a férfi,
mint a nő. Alaska tartományban pedig nem ke-
vesebb, mint 20 ezer nőre lenne szükség, hogy
legalább minden negyedik házasulandó férfinak
jusson menyasszony.

(Majom zenekar.) Valaki megtréfálta a csikágói
zeneegyesületet s erős próbára tette a tagjai
intelligenciáját. Egy újság azt írta, hogy New-
Yorkban egy „simian“ zenekar kötött ki, mely
Chicagóba is el fog látogatni vendégszereplésre.
Mikor ezt az egyesület meghallotta, a hatóságtól
a zenekar letartóztatását kérte, mert amerikai
földön kikötése a törvénybe ütközik. Valaki
fölvilágosította őket, hogy a veszedelmes zene-
karnak tagjai majmok, de később, mert az egye-
sület a panaszt már benyújtotta s így kiváncsian
várja Chicagóban mindenki, hogy a hatóság mint
fog dönteni.

(Festmény egy buzaszemen.) A világ legkisebb
képe egy holland festő műve. Egy malmost ábrá-
zol, a malom aajtájában egy zsák búzával a vállán
áll a molnár. A malom előtt egy búzával rakott
kétlovas szekér. Művészi értékéről szólni a kép-
nek bajos, mert az egész — egy buzaszemen van
festve és csak nagyító-féveg segítségével lehet ki-
venni, hogy mit ábrázol. Annyi bizonyos, hogy jó
szeme lehetett mesterének.

CSENDES OTTHONOK.

— REGÉNY. —

Írta: K. LARSEN.

Körülbelül fél évvel ezelőtt adta férjhez
Antonia asszony a leányát. Azóta valahányszor
barátaival vagy ismerőseivel találkozott, azok-
nak állandó kérdése az volt, hogy nem érzi-e
maga roppantul elhagyatottnak. Hiszen csak
ez az egyetlen gyermeke van!

Ilyenkor Antonia asszony mindig azt fe-
lelte:

— Igen, tényleg nagy veszteség ért.

Magában azonban tényleg úgy gondolta,
hogy az emberek rendkívül sok hiábavalót fe-
csenek.

Hogy a beszéd nagyon nehézkes valami,
de gondolataink sem különbek annál.

Miután ő és a férje bucsut vettek egyet-
len gyermeküktől, Antonian furcsa és különös
érzés vett erőt elhagyott otthonában.

Rájött, hogy mindezt a külső hatások
és érzések ködében vándorolt, melyet bizony
nagyon ritkán és önkényesen világított meg az
értelem.

És ha a megértésnek ez a kicsiny szikrája
őt kellemesen, vagy kellemetlenül érintette,
roppant nehezen tudta azt szavakkal kifejezni.

Bizony kínzó érzés volt ez Antonianak,
mert harminczhét éves volt és mind erősebb
vágyat érzett a megértés után.

Most másodszer ejtette őt csodálkozásba
az élet, de az nagyon különbözött az első meg-
lepetéstől.

Akkoriban a szépség, a mozgékonyág, az
élet kimeríthetetlen gazdagsága lepte meg és
hatotta meg és akkor csak arról volt szó, hogy
áttekintse az egészet, de nem értette meg
olyan értelemben, mint ahogy az mostan fog-
lalkoztatta.

És akkor végtelen szeretetében férje iránt,
átérezte az egész végtelenséget. Közösen bir-

ták és szerették az otthonukat, a gyermeküket,
a férfi munkásságát. Azonul volt még nagyon
sok dolog Antonia számára, amelyről többé-
kevésbé tudomása volt, de amelyről, ha nem
tudott, akkor egész egyszerűen a férjéhez for-
dult és tőle kért felvilágosítást.

Szüleivel kint lakott falun annak idején
és a vallás szigorú jegyében nevelték fel. Ma-
gától értetődik, hogy Isten, a mennyben lakozó,
kormányozta az embereket és a természetet és
néha örömet, néha bánatot hoz reánk. Abban
az időben, mikor Antonia megismerkedett az
urával, egy percig sem kételkedett ebben.

Bűn, kegyelem, megváltás — ezek mind
ismerős és kedves fogalmak voltak előtte és
gyermeki világát nagyon is betöltötték. A Meg-
váltó szenvedése és halála pedig fanatikus szer-
rettel töltötte egész lényét.

Ez az ifjú lény azután megismert egy
férfit és általa mindent, ami egy érett asszony
igazi életét kitöltheti.

Midőn az egyszerű falusi lakból, mely
szülőháza volt, az ura a fényesen és előkelően
berendezett kopenhágai lakásba vezette be őt,
éppen olyan szeretetteljesen segítette a gyer-
meki hitből, akkori felfogásából az ő „életné-
zet“-ébe, ahogyan a férje ezt előszeretettel ne-
vezte. Ezt az elnevezést és az értelmét a fér-
jével kezdte csak megérteni.

A szó maga nem ébresztette fel benne a
hit alázatos ünepélyességét, hanem valami
sokkal melegebb érzést, ami inkább jelenvaló.
És mégis, hit volt az is.

Most, husz évvel később, úgy rémlett előtte,
mintha a férj hite az ő számára is könyvvé
vált volna, amely ott áll a többi könyv között
a polcon és ami után nem kell visszanyulni.
És ő mégis elfordult tőle és a vágyakozástól
eltelve sajátkezűleg épített magának oltárt.

Az utak, amelyeket Antonia a férjével együtt
az életben megtett, úgy tűntek fel, mint egy
emberé és a tükröképességé — éppen olyan
hasonló és mégis annyira elérhetetlenül külön-
böző egymástól.

Nem kezdődött az eredetileg a gyerme-

kekkel? Bár érezte és tudta, hogy mi sem
füzi őket erősebben egymáshoz, mint éppen a
gyermek, akik épp úgy a férjéé voltak, mint
az övé is és akik iránt ugyanazon jogokat és
kötelességeket érezte, mint ő!

De a nehéz szenvedésekben — amelyek
őt hamar hallgatásra bírták — megismerte,
hogy egy atya és anya soha nem éreznek egy-
forma szeretetet a gyermekeik iránt. Különböző
taktusok vannak az érzelt szenvedések és az
örömök között. Fájdalmak között ébredt tuda-
tára annak, hogy egy anya igen gyakran ma-
rad magára, egyedül magára a gyermekekével.
Sokat küzdött ellene, míg fejét végre meghaj-
totta az élet e parancsa előtt és a lemondások
gyönyörűségében érezte a megnyugvást, amely
elmaradhatatlan, ha az ember követi a termé-
szet parancsát.

De a fia meghalt, a felnőtt leánya pedig
egy idegen férfié lett, aki közte és gyermeke
között meggyújtotta a szerelem varázstűzét . . .
és Antonia most egyedül magára maradt és
töprengeni kezdett.

Egy kora márcziusi vasárnap délelőttjén
csendesén lépett be nagy, világos, három ab-
lakos sarokszobájába.

Néhány szobán túl behallatszott férje he-
gedűjátéka — mint rendesen. Eppen olyan
pompás muzsikussá vált volna belőle, amilyen
kitűnő tudós volt, ezt azok a barátai mondták
neki, akik művészek voltak.

Antonia a zenéhez még kevesebbet értett,
mint a tudományhoz.

Az előtt gyakran játszott neki a férje —
többnyire zongorán — és mialatt a homlokát,
nyakát és finom kezeit nézegette, éppen olyan
érzéssel volt iránta, mint életének legősztintébb,
legsóvárgóbb pillanatában.

Most már a zongorát házi hangszernek
nevezte el és néhány kiválasztott barátjával csak
kamarazenét játszott.

Meg tudta tenni, hogy napokon keresztül
a szobájában ült és gyakorolt. Antonia meg-
állt. Milyen meghatóan hangzott a dal — és
elhagyottan!

(Folyt. köv.)

Kedd,

Ked,

Nemzetl

ZA

M. kir

za

VIGS

za

Föv. Nyar

Car

Opera 4 felv

szerezte Bisot,

més Prosper b

Meilho e

Kezdeto f

MN

Szerda 4 viga

Csütörtök d. u

Az arany kak

Péntek: A sár

Szombat: A sa

vesarnan u.

I

bundus, este

CHIC

mozgófény

VII, ker. Istv

(Aróna-u

MEGN

Bemutató

14g ószet

Legfokéletes

E hóban n ylik

sz-m alatt fi

Föv

WALDMANN

1907.

Nap

a dísz

ünnepe

Rendkívül v

fén

Jegyek már

a nappali p

10—

Az előad

A télikertbe

ŐS-

FRIED

M

— A nag

FEN-JI, T

JOH

LILLI DO

TAMBO &

Moulin R

ték

Henry Lav

Beléppódi

Augusztus 1

birkozóve

!!Haris

Alapított 188

Bépe

Budapest,

különösen legpom- rág, vad- még mes- ni. Kissé szén ily minden

k, hogy o Henrik meveztek. uyanis erősen salétékül a méreg- nt, hogy n immu- ártanak utogatta minden evet.

ások ki- int férfi, evesebb. a férfi, em ke- z, hogy férfinak

csikágó tagjai New- y, mely replésre. atóságát amerikai Valaki zene- egye- váncsian ág mint

egkisebb tó ábrá- a vállán rakott a kép- mre van ehét ki- hogy jó

mi sem ppen a k, mint okat és

melyek smerte, ek egy- önböző és az tudat- n ma- nekével. meghaj- ndások amely termé-

pedig ermeke ét... adt és

löttjén n ab- je he- olyan milyen ondták

értett, je - nlokát, olyan ntébb,

zernek al csak esztül meg- és öv.)

Kedd, augusztus 13.

EGYETÉRTÉS

SZINAZAK

Kedden, 1907. augusztus 13-án Nemzeti Színház Városligeti Nyári Színház.

Zárva

M. kir Operaház

Zárva

Vígsszínház

Zárva

Föv. Nyári Színház

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzője Bizet, szövegét Merimee Prosper beszéde után írta Meilhac és Halévy L.

Kezdeté fél 8 óraker

Műsor

Szerda A vígadó özvegy. Csütörtök d. u. Gül-Baba, este Az arany kakas.

Péntek: A sátlán kutyája. Szombat: A sátlán kutyája. Vasárnap: Lumpáczius Vagabundus, este A sátlán kutyája.

CHICAGO

mozgatóképek színház VII. ker. István-ut 39. sz. (Aréna-ut mellett)

MEGNYILT

Bemutatóra kerül a világ összes szenzációja. Legtökéletesebb képek E hóban nyílik meg Üllői-ut 12 szám alatti főszínházunk.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

1907. évi augusztus hó 15-én csütörtökön

Nagyboldogasszony napján

a díszesen atalakitott összes helyiségek

ünnepélyes megnyitása.

Rendkívül változatos, elsőrendű variété-atrakcióból álló

fényes új műsor.

Jegyek már 1907. évi augusztus hó 14-től kezdve a nappali pénztárnál elővételi díj nélkül délelőtt 10-1-ig és délután 3-6-ig válthatók.

Az előadás kezdete este 8 óraker.

Bővebbet a falragaszok.

A télikertben reggeli 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

ŐS-BUDA VÁRA

FRIEDMANN ADOLF igazgató.

Ma kedden, augusztus 13-án.

A nagy variété szinpadon fellépnek

FEN-JI, THE 5 ORLAS, GREAT WEILAND,

JOHNSON és DEAN

LILLI DOHERTY HARBRET ORELLY

TAMBO és JAMBO Mr. BROWN stb.

Moulin Rouge, Kinematograf, Tűzijáték, Fontaine Lumineuse.

PARISIANA.

Henry Lavedan szenzáció műve: Az ágy.

Belőpódiój este 9-ig 60 fillér, azontul 1 korona.

Augusztus 16-tól kezdve nagy nemzetközi női díj-birközverseny az 1907-ki világ bajnokságot.

Előnyös alkalom

!!Harisnya bevásárlásra!!

Tisztelettel értesítem tisztelt vevőimöt és a nagyérdemű közönséget, hogy harisnyraktáramat, mely kizárólag elsőrendű gyártmányokból áll, a ház lerombolása miatt főtörszintem és renklivül lezártított. Áron kiárulatom. Ajánlom ezen előnyös alkalma harisnyvásárlásukra fodorosó felhasználni

Kiváló tisztelettel

Bérczi D. Sándor

női kézimunka nagyiparos

Budapest, VI., ker., Király-utca 4. szám,

Vidékre kiválasztásra is küldök.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.) Egész éjjel nyitva! - Minden időben friss meleg ételek. - Női kiszolgálás! - Kellemes szeparék! - Az éjjeli világ találkozó helye!

Előre haladt idény folytán

folyó hó 2-től 31-ig

15000 mtr legújabb divatu delainek mtr.-kint 32 kr. 18000 e szinartó sefirék 34 e 18000 e batistok 42 e

600 darab himzöt bluz darabja 1 forint 55 krajczár.

Mosó és szövetmaradékok igen jutányos árban kaphatók

ROSENBERG ES QUITT

női divat vászon-és szőnyeg-áruházában

BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. sz.

Alapítattott 1895. Telefon 528.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 8. sz. ahol szem-üvegek és látószerek is legolcsóbban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve.

ZEPHIR BLOUSE 2.- 350 és 4.- frtért mérték után is megrendelhető Redlich J. Lipót ur és női-divat áruházában VI., Andrassy-ut 58. Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenséggel nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. - Generátor-készülékek, ugy világításra, mint erőátviteli czélokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz Részv.-társ. Arad. Raktár és iroda: Budapest, VI., Andrassy-ut 17. szám.

Veszek zálogcédulákat

elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok

Zongorák és PIANINOK

világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérletetők Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.

Vadászok figyelmébe!

Tulajdosított raktár miatt 20% engedmény

- 1 kétesövű lancaster fegy. azelőtt 40 K, most 33 K
1 kétesövű lancaster, kakas között kulccsal, azelőtt 50 K, most 40 K
1 kétesövű lancaster, kakas között kulccsal, ezüst betéttel, kis alsó kulccsal, levehető előágygyal azelőtt 70 K, most 50 K
1 Ludogg revolver azelőtt 7 K, most 6 K

Szállítások csakis utárvétellel. Kapható: Budapest, Rákóczi-ut 6. sz.

Nászajándékok jubileumra dísz tárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műórárs ékszertelepeén Budapest, Erzsébet-körút 29. l.em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

Ingóságokat

butorokat beraktározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugy-szintén mindennemű költöztetést jutányosan elvállalunk.

Iff. Braun Testvérek. József-körút 78. Telefon 86-19.

A legújabb rendszerű zongora hitelosztály

megnyilt, mely minden hitelképes ve-vőnek alkalmat ad köszpénz-árban zongorát részletfizetésre vehetni, mert a zongorát egy előkelő bank kifizeti és a vevő a banknak marad adósa anélkül, hogy a részletfizetek-nél szokásos 60-80%-os ár-felemelést kénytelen volna fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha köszpénz-fizetés mellett vásárolna, nem, csak zongorát, vagy pianinót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert

Reményi Mihály általános a legszolidabb kiszolgálásról elismert magyar hangszer telepeén.

Budapest, Király-utca 58. Telefon 87-84. Telefon 87-84. Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő.

ZÉRO Tisztaság, egészség! Szab. hygiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér Czukorbetegeknek Gyermekekágyasoknak Csecsemőknek nélkülözhetetlen. Meggátol minden horzsolást és infektiót. Használathatn olcsóbb a papirnál! Kapható mindenütt. Zéró szab. vattaárugyár Rpest. TEL: FON 87-82.

Tan- és nevelő-intézet

NYILVÁNOSÁGI JOGGAL

Budapesten, V. ker., Hold-utca 19, szám.

Az intézet 30 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében amely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek belakók, félkosztosok és bejárók. Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az Igazgatóság.

Dr. László Mihály
igazgató.

'Burberry'

világhírű angol vízmentes, könnyű és porózus szövetből készült vadászöltöny „King” minden színben K 48,—

Burberry vadász-köppeny K 50,—

Burberry Hubertus vadász-sportkabát K 48,—

Loden vadászöltönyök nagy választékban K 32,— től felfelé csakis

KOCH TESTVÉREK

Budapest 26.

legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza Károly-körút

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatuk eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kalciummal szájviz. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 1 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vizet használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket továbbfejlesztés is meggyógyítja. Doboza 60 krajczár és 1 forint 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 30 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt eisorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

es. és kir. udvari állatszerész és gépész-csappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronahéczeg-utca 2. Az országban mindenütt kapható.

Eszterga-padok,

furógépek, ülők, satuk, fuvók, mindenemű új és használt gépek, és kézi szerszámok raktára.

Legjobb minőségű (Compoziczió) Réteg-fém. Nagy választék viz- és légszuszvateteki csövekben.

GRÜNSPAN IZIDOR

Budapest, V., Váci-ut 24. szám.

(A nyugati teherpályaudvarral szemben.) TELEFON 34-36.

Vesz és elad:

új és használt szerszámokat,

teljes műhelyberendezéseket.

Előre haladt idény

folytán szines mosó szöveteket, leszabott és kész blouzokat, himzett vászon ruhákat leszállított árban

o o árusítunk. o o

KOLLARITS JOZS. és FIAI

Váci-utca 32. szám.

Régi ezüsttárgyakat és zalogcédulákat veszek és eladok mindenemű arany- és élszerűt, ugyanígy régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órakat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-évszékőket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, 1. emelet. 26764

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszereshetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezek pénzszekrénygyártásuk és trezorépítéssel foglalkoznak magyarországi vezérképviselettel

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 4.

Képviselek minden városban keresetnek. ÁRMEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN. Régi szerkezeteket csakóképen átvesszük.

Titkos betegségek

titkos gyógyítására elismert radikális gyógy módja folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR J.

v. kórházi orvost, specialistát. Rövid idő alatt alaposan gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat, továbbá minden bőr-, ideg- és vérbetegségeket, korai elgyengülést és bármily női betegségeket.

Budapest, 10., Károly-körút 10. I. emelet.

Rendel. d. e. 10-4 és este 8-8 óráig.

Levelekre szakorvosi tanácsot ad és gyógyszerrel is gondoskodik titoktartás mellett.

Nőknek külön váróterem.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek kik bármely

nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkület, veseelégtelenség, éjjeli magömlések, sebék és bujakoros bántalmak (syphilitis), az ünteritózis utóhalálhónt fellépő idogbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülfesz stb. nőknél fehérleány, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddjával legva lejobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legújabb 22 éve fennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-g és 7-8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálatá villamos húgycsőútkör segítségével. Vidékiek levelekre kimerő választ és szakorvosi tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodik leisz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerelést gazdag tapasztalattal alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakoros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban, emerit, kórházi orvos,

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs

titkos betegséget

(húgycsőfolyást sebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker fejtán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszer.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. szám.

Félemelet. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

2 m...
1 d...
Konver...
Legköz...
Leté...
ben pont...
pedig jut...
megkül...
és számo...
ALT...
Nyugdíj...
Pé...
legsolidabb...
költségek nő...
tisztviselők...
FISC...
Budapest...
2411T. sz.
Menetdíj...
vissza Szt. Ist...
Szt. István...
állomásairól te...
Budapest déli...
adatok ki és...
kocsiosztályban...
két III. osztály...
egy II. osztály...
pest d. v.-ra é...
menetdíjkezdve...
Gyorsvona...
tása mellett ha...
Oly megáll...
jegykiadással...
nem terjed...
Ezen kedv...
17-20. napján...
rdélelőtti órák...
endszerű vonat...
A visszaut...
megtörténie o...
rában a Buda...
után induló els...
legelsőben a...
este induló ut...
sem az oda, -...
engedve...
Gyermek...
délyeztetik...
A váltott m...
zés alkalmával...
visszautazás al...
Budapest...
Valódi M...
Szakác...
Irita Zilahy Agn...
teljesen átdolgo...
czukrázzattal é...
készítéséről sz...
bővült kiadás...
bekötésben 3...
A befőttekről. Gy...
zélék és salátá...
eltartása. A leg...
pasztajatok utá...
lahy Agnes. Ara...
kor...
Singer és...
kiadás...
Budapesten. VI...
ut 10. Kaphat...
könyvkeresked

E hirdetés rovásban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovásban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bátyvány-utca 6/C. 286

Neges és gyengefehérségű gyermekek nála szakszerű oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-ut 29. sz. 26431

Házasság
czéljából szeretnék megismerkedni egy 35-40 év körüli tisztességes nővel, olyan, ki a korcsmai vezetért érti, gyermektelen legyen, pár száz forint megkívántatik, gyermek itt sincs, most jelenleg is korcsmám van. „Boldog” jelige alatt kérek a kiadóhivatalba leveleket.

En 36 éves,
gyermektelen önálló iparos vagyok, szeretnék oly nővel megismerkedni, ki velem közös háztartásra lépne némi hozománnyal. Gyermek lehet. Házasság nincs kizárva. Leveleket „B. J.” jeligére a kiadóhivatalba.

Péztárnoknő
jó bizonyítvánnyal, szolid üzletben, Budapesten állást keres. Czim: M. E. Dembinszky-u. 31. földszint 8.

Válasz Terebesi urnak!
1 igen, 2 igen, 3 megkapja, kiküldöttünk várja. Kósa ur augusztus hó 15-én Orosházán központi szállodában este 9 órakor 5 szám alatt.

Nőül venne
fővárosi vendéglős 18-22 éves leányt megfelelő hozománnyal. Leveleket „A legszebb” jelige alatt a kiadóhivatalba továbbít. A lapban jelezni kérem.

Uram!
Nagyon csinos, és kedves 22 éves nővéremnek, ez uton keresek izr. férjet, némi hozomány és szép kelengyéje van Csakis biztos egzisztenciával bíró urak irjanak a kiadóhivatalba „Boldogság” jelige alatt.

Házasság czéljából
keresem egy középkorú, gyermektelen özvegy vagy hajadon ismeretséget, kinek 4-5000 korona hozománya van. 46 éves özvegy, több év óta házmester vagyok s nősülnöm kell. Komoly és csakis fenti feltételeknek megfelelő ajánlatokat „F.” jelige alatt a kiadóba.

Stenográfia
Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a „Stenográfia” országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépirőiskola. — Kereskedelmi szaktananyagok. — VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Őssze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-féle iskolával.)

Pénzkölcsönt
Kioszkoltunk 31 évtől 80 évig köztisztviselőknök, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legkisebb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, általánosan gondoskodunk kezesekről. Továbbá kioszkoltunk vállalkozóknak 5-0 koronától minden hitelkéregegyenként 1-2 kezesel. Kérleképírás, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ig folyószámlán kölcsönöket. Eövébb felvilágosítást levélileg válaszoljuk ellenében általánosan nyújtunk Testvérek, törvényeségek bejegyzett hitelállalata, Budapest, Kereszt-ut 30. Telefon 10-42. Ugyaní 20 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre névve tájékoztató foglaltatik. 25122

Butor
új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodabehrendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladó. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Samuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka, 60 fillérért mindenütt kapható 721k

21 éves
polgár-leány, egyetlen gyermek, 100.000 korona készpénzhozománnyal, szerény, jó kedélyű, jelentékeny testi hibával, nélkül menne szolid, habár vagyontalan uti emberhez. Ajánlatok intézendők: Fides Berlin 18. címre. 26730

A közeledő
vadászati évad beálltával főlhívom a nagyobb uradalmak és vadásztársulatok figyelmét arra, hogy az elejtett vadak, különösen nyulakból, bármily nagy mennyiséget hajlandó vagyok átvanni külföld részére. Grossmann Jágó. Miskolcz.

Gyermekek
gondozásra elfogad fiatal özvegy, kinek saját gyermeke is van. Ajánlatok „Anvat gondozas” jeligével a kiadóba kéretnek. 5406.

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, nágánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Csemegeszlőt
legnemesebb fajokban, zamatos finom körtét, változatos legszébb alját 5 kilós postakosarankint 3 koronáért szállít Rottmann és Keiler szállótelepe és Kertészete Kiskunhalason.

Egy Eszterházy kocsi
megvételre keresetik. Ajánlatok „Kocsi” jeligére kiadóhivatalba kéretnek.

Beszélőgépek
7 koronától oljebb Lemezraktár! Legkedvezőbb lemezcsere Magyarországon! Tóth József gramofon nagykereskedő Szegéd. Arjegyzék ingyen. 5414

Gözcseplőgépek
loko mobilok, szalmakaszók, benzomotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Cseréltetők költönek. Seifried Hugó, Budapest, Katona József-utca 17. szám. 25983

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhól előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket förtészésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Epest, Rákóczy-ut 71. 782

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlo- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Pöldes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Jogi-
politikai szigorlatokra alap- és államvizsgákra (egyes tantárgyakból is) Kolozsvára, Budapestre, ugyszintén államszámvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Jogi Szeminárium, Budapest, VI., Rózsa-utca 44., III. em. 8. 26817

Polgári iskolai
reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindentéle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Egy elegánsan
butorozott, külön bejárati utcai szoba, fürdőszoba használattal, továbbá egy udvari szoba, azonnal kiadó. Bővebbet: Teréz-körút 33. III. em. 31.

Veszek zálogcédulákat,
elzálogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ókzereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

BUTOR
Pa, vas, réz és kárpitozott butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma
butoraktára, 783 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok)

Mustalmát
savanyu hibás almákat vesznek őszi szállításra. Grósz Jenő Arad. 5419

Polgári draki
Postos kiszolgálás! Kitünő szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. Zellszka János angol uri szabóterem BUDAPEST, Andrássy-ut 58. I. em. Állandó választék a legdivatosabb angol és helyi földi szövetekből.

Alkalmi vétel
Butorok, visszamaradt szönyegek, kényseritő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszönyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczai sarokpince. 26616

Pénzkölcsönök
megszerzésre legjobban ajánlható Barabásy Lajos kölcsönkivittel czég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselő személy és tárca hitelet, állami, közigazgatási és magán tisztviselőinek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket érlekpapirokra, betéblázásra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

8 korona
előre küldve, díjmentesen küld keljesen felszerelt kézi hímzőgépet seiyom, piúsch, aso-alla- és smyrna hímzősek előállítására 3 évi jótállás mellett, egy díszes, könnyen kádozozható mintával együtt. Bárki is tanulás nélkül azonnal hímözhet. Hímzőanyagok legúj-tányosabb gyári áron. Egész világon legjobbnak elismert kézi hímző gépeket mindenké megrendelhet előny árban. Szabadalmazott kézi hímző-gépgyárban Bpest VII., Kolombus u. 28/1

Urasági butorokat, szönyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok. Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlo, uri szoba és szalonbutorokban. Részlálószobák, bürgermiturák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szönyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Börszékikar
börssajtolás és börlaragás. KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaéptelben. Nagy raktár valódi börszékék és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása börszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb börszékék és állványok.

3 SZÓ . . .
Egyenruha Tiller Budapest.

3 SZÓ . . .
Egyenruha Tiller Budapest.

3 SZÓ . . .
Egyenruha Tiller Budapest.

Zálogcédulákat,
brilliántokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ókzereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjónnan kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Egy elegánsan
berendezett szoba külön bejárattal, egész évre vagy a versenyidőnyre azonnal kiadó. Kemnitzer-utca 30. épcsóházban.

Elegánsan
butorozott 2 egymásba nyíló utcai szoba kiadó. Aradi-utca 15. II. em. 4

BUTOROK
háló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétete.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet. 265 Kaxinczy-utca sarok.

Ki a YES-OUI-SI
című lapot megrendel, járava minden megerősítés nélkül azonnal az angol és francia nyelvűeket alaposan megtanul-hatja Előfizetés ár egyévére-ment minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 92. szám.

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédloket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és smyrna szönyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Sommelwelss-(Ujvilág)-utca 21., kapubejárattal. Az egész házban. Telefon 17-77. Fióküzlet nincsen. 26618

3 SZÓ . . .
Egyenruha Tiller Budapest.

3 SZÓ . . .
Egyenruha Tiller Budapest.

PENZ
kölcsön sorsjegyekre, érték-papirokra és viréki takarékpénziári részvényekre! FRSZÉK sorsjegyre 7.50 K Józsv " 8.- " Magy. v. t " 23.- " Bazilika " 18.- " Olasz v. t. " 34.- " Oestr. v. t. " 40.- " Hazai " 100.- " Conv. Jelzalog " 240.- " Hazai sorsjegyre K 120 Konvertált Jelzalog K 240 A kölesön 2 koronánál kevdő apró részletekben lör-teszhető. Ha sor szegyei már zárolban vannak, úgy a le-téjegy beakillitása oltében a kölesönt a fenti összege-felemeljük. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal. BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST, Károly-körút I. sz. Alapítattott 1874-ben.

3 uj szó . . .
Altwater Gessler Budapest TELEFON: 82-45. I. Felső vaspályautca-33.

BUTOR
új és használt modern háló-, ebédlo-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsaszönyegetek ve-szünk és eladunk. GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-ter 11. ezelőtt Gyár-utca 2. Az orosz zeneakadémiaival szembe. TELEFON 14-09

Az ATHENAEUM r.-társ.
: könyvkiadóhivatalában: (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent: **HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.** Bevezetésül a hivatalos iskolai helyesírás újításal Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. — (Ára 20 fillér.) —

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.
Összeállította SIMONYI ZSIGMOND. (Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.) Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyveskereskedésben.